JOANNIS AMOS COMENII

ORBIS PICTUS

GRAECO-LATINUS,

QUEM

AD USUM JUVENTUTIS, GRAECARUM LITTERARUM STUDIOSAE, ACCOMMODATUM CURAVIT

MART. SPAN.

VINDOBONÆ,
APUD JOSEPHUM GEISTINGER.
1820.

NÁRODNÍ KNIHOVNA
1001568419

PRAEFATIO.

Elapsis abhinc decem et octo annis quidam professor Teschiniensis Comeniani Orbis picti compendium, tunc temporis in Austriae gymnasiis magno cum fructu usitatum, ad commoda juventutis in linguam Graecam vertendum suscepit. Vir laudabilis non noverat Orbis Comeniani metaphrasim, quae olim ex officina Elzevirorum prodierat; ideo sumta ad manum interpretatione, qua Theodorus Simonius Comenii Ianuam linguae Latinae anno 1644 Graece expressit, hunc laborem sane difficilem bona quidem voluntate, sed linguae Graecae pa-

rum gnarus, conatu non admodum felici aggressus est. Quem libellum, qui Vindobonae anno 1801 prodiit, innumeris naevis deturpatum cum bibliopola typis iteratis excudere vellet, eum mihi emendandum delegavit. Sed approperante anni scholastici initio, ad immutandum opusculum concedi non potuit, nisi quantum temporis vix ad illud describendum sufficeret. Cum Elzevirorum metaphrasis ad manum non esset, neque ejus comparandae copia daretur: quantum demenso brevissimi temporis spatio properanter fieri potuit, vitiosum penitus immutavi libellum, ut nova hac versione juventuti Graecarum litterarum amanti, multo correctior atque utilior in lucem prodiret.

Mart. Span,

Professor.

Viennae mense
Novembri 1819.

Ὁ Κόσμος.

Mundus.

1.

Ὁ οὐρανὸς ἔχει τὸ πῦρ, τὸ φῶς ϗ τοὺς ἀςέρας. Αἱ νεφέλαι ἀπαιωροῦνται (κρέμανται) ἐν τῷ ἀέρι. Αἱ ὄρνιθες πέττανται ὑπὸ τῶν νεφελῶν. Οἱ ἰχθύες νήχονται (κολυμβῶσι) ἐν τῷ ὕδατι. Ἡ γῆ κατέχει ὄρη, ὕλας, πεδία, ζῶα, ἀνθρώπους. Σύμπας ὁ κόσμος ἐκ τεσσάρων ςοιχείων συνίςαται, ἅτινα οἱ πρῶτοι ςήμονες πάντων σωμάτων ἐςίν· ἅπαντα τὰ σώματα ἐκ τούτων πέφυκε.

Cœlum habet ignem, lucem et stellas. Nubes pendent in aëre. Aves volant sub nubibus. Pisces natant in aqua. Terra continet montes, silvas, campos, animalia, homines. Universus mundus ex quatuor elementis constat, quæ prima ſtamina omnium corporum sunt: omnia corpora ex his proveniunt.

Ὁ κόσμος, ου, mundus; Ὁ οὐρανός, ου, cœlum, ἔχω, habeo, τὸ πῦρ, ignis, τὸ φῶς, φωτος, lumen,lux, ὁ ἀςὴρ, έρος, stella. Ἡ νεφέλη, ης, nubes, ἀπαιωροῦμαι, v. κρέμαμαι, pendeo, ὁ ἀὴρ, ρος, aër. Ἡ ὄρνις, θος, avis, πέταμαι, volo. Ὁ ἰχθὺς, ύος, piſcis, νήχομαι v. κολυμβάω, nato, τὸ ὕδωρ, ατος, aqua. Ἡ γῆ, γῆς, terra, κατέχω, contineo, τὸ ὄρος, εος, mons. Ἡ ὕλη, ης, silva. Τὸ πεδίον, ου, campus. Τὸ ζῶον, ου, animal, Ὁ ἄνθρωπος, ου, homo. Σύμπας, ασα, αν, omnis; τέσσαρες, α, ων, quatuor; ςοιχεῖον, ου, elementum; συνίςαμαι, consto; πρῶτος, η, ον, primus; ὁ ςήμων, ονος, stamen; πᾶς, ᾶσα, πᾶν, omnis; τὸ σῶμα, τος, corpus; λοιπός, ὴ, ὸν, reliquus, a, um; φύω, nascor, provenio, fio.

Ὁ Οὐρανός.

Coelum.

2.

Ὁ οὐρανὸς γυροῦται (κυλινδεῖται) ϗ κυκλοῖ τὴν γῆν ἐν μέσῳ ἑςῶσαν, ὡς οἱ πάλαιοι (ἄνθρωποι) ἐπίςευσαν. Οἵ τε γὰρ νεώτεροι τὴν τῆς γῆς περὶ τὸν ἥλιον κίνησιν καταβεβαιοῦσι. Ὁ ἥλιος, ὅπου δήποτε ἂν εἴη, ςίλβει (φέγγει) συνεχῶς, κᾂν αἱ νεφέλαι ἡμῖν αὐτὸν ἀφαιροῦσι, ϗ ποιεῖ τοῖς αὐτοῦ ἀκτισιν τὸ φῶς, τὸ δὲ φῶς τὴν ἡμέραν. Ἐξ ἐναντίας σκότος ἐςιν, ὅθεν ἡ νύξ. Τῆς νυκτὸς φέγγει ἡ σελήνη ϗ οἱ ἀςέρες ςίλβουσι (αὐγάζουσι), σπινθηρίζουσι. Τῆς ἑσπέρας γενομένης τὸ λυγόφως ἐςὶ, τὸ πρωὶ ἡ ἠὼς ϗ ὄρθρος βαθὺς.

Cœlum rotatur et ambit terram in medio stantem, ut antiqui (homines) crediderunt. Recentiores enim motum terræ circa solem defendunt. Sol ubi ubi sit, fulget perpetuo, etsi nubes eum nobis auferunt, facit radiis suis lucem, lux vero diem. Ex adverso sunt tenebræ, inde nox. Nocte splendet luna et stellæ micant et scintillant. Vesperi est crepusculum, mane aurora et diluculum.

Γυρόω, κυλινδέω, roto: κυκλόω, circumdo, τὸ μέσον, ου, medium, ἵςαμαι, sto, ὡς, prout, παλαιὸς, α, ον, vetus, πιςεύω, credo. Γὰρ, enim, νέος, α, ον, novus, περὶ, circa, ὁ ἥλιος, ου, sol, ἡ κίνησις, εος, motus, καταβεβαιόω, affirmo. Ὅπου δήποτε, ubicunque, ςίλβω, φέγγω, fulgeo, συνεχῶς, perpetuo, κᾂν, ϗ ἐὰν, etsi, licet, ἐγὼ, ego, αὐτὸς, ipse, ἀφαιρέω, aufero, eripio, ποιέω, facio, ἑαυτου, αὐτοῦ, sui; ὁ ἀκτὶν, ῖνος, radius; τὸ φῶς, τος, lux, δὲ, vero. Ἐξ ἐναντίας, ex opposito, τὸ σκότος, εος, tenebrae; ὅθεν, inde, ἡ νὺξ, νυκτὸς, nox. Ἡ σελήνη, ης, luna, ςίλβω ν. αὐγάζω, splendeo, σπινθηρίζω, mico, scintillo. Ἡ ἑσπέρα, ας, vespera, γείνομαι, fio, τὸ λυγόφως, ωτος, crepusculum, πρωῒ, mane: ἡ ἠὼς, όος, aurora. ὁ ὄρθρος βαθὺς, ου, εος, diluculum.

Τὸ πῦρ.

Ignis.

3.

Τὸ πῦρ λάμπει, φλέγει, καίει ϗ πιμπρᾷ. Οὗ ὁ σπινθὴρ διὰ τοῦ χαλύβος ἐκ χαλικὸς (πυρίτου) ἐκκρουόμενος, ϗ ἐν τῷ πυρείῳ ἀπὸ τοῦ ἐναύσματος ἐκδεχθεὶς, ἀνάπτει τὴν ἐλάνην, ϗ εἶτα τὸν λύχνον ἢ τὸ ξύλον, ϗ ἐγείρει φλόγα ἢ ἐμπρησμὸν, ὅςις ἐπιλαμβάνει τὰς οἰκοδομίας. Ὅθεν (ἐκ τοῦ πυρὸς) ὁ καπνὸς ἀναβαίνει, ὃς τῷ καμίνῳ (καπνοδοχῇ) προσκείμενος (ἐνισχόμενος) λιγνὺς γίνεται. Ἐκ τοῦ δαλοῦ (ξύλου καιομένου) θυμάλωψ γίνεται (ξύλον σβεσθὲν). Ἐκ τῆς ἀνθρακίδος (τῆς τοῦ δαλοῦ μερίδος) ἄν-

Ignis splendet, ardet, urit et cremat. Cujus scintilla ope chalybis ex silice elisa, et in suscitabulo a fomite excepta, accendit sulphuratum et inde candelam aut lignum, et excitat flammam vel incendium, quod ædificia corripit. Inde (ex igne) fumus ascendit, qui camino adhærens in fuliginem abit. Ex torre (ligno ardente) fit titio, (lignum extinctum). Ex pruna (particula torris) fit carbo. Tandem, quod rema-

Λάμπω, splendeo, φλέγω, ardeo, καίω uro, πιμπράω, cremo. Ὁ σπινθὴρ, ος, scintilla, διὰ, per, ὁ χάλυψ, βος, chalybs, ὁ χάλιξ, κος, ν. ὁ πυρίτης, ου, silex. ἐκκρούω, elido, excito, τὸ πυρεῖον, ου, suscitabulum, τὸ ἔναυσμα, τος, fomes, ἐκδέχομαι, suscipio. ἀνάπτω, accendo, ἡ ἐλάνη, ης, sulphuratum, ϗ εἶτα, vel ἔπειτα, deinde, ὁ λύχνος, ου, candela, τὸ ξύλον, ου, lignum, ἐγείρω, excito, ἡ φλὸξ, γος, flamma, ὁ ἐμπρησμὸς, ου, incendium, ὅςις, ἥτις, ὅτι, qui, æ, quod, ἐπιλαμβάνω, corripio, ἡ οἰκοδομία, ας, ædificium. Ὅθεν, inde. ὁ καπνὸς, ου, fumus, ἀναβαίνω, ascendo, ὁ κάμινος, ου, ν. ἡ καπνοδοχὴ, ης, caminus, πρόσκειμαι, adjaceo, vel ἐνίσχομαι, detineor, ἡ λιγνὺς, υος, vel ἀσβολὴ, fuligo, γίνομαι, fio. ὁ δαλὸς, torris, τὸ ξύλον, ου, lignum, καίομαι, incendor, ardeo, θυμάλωψ ωπος, titio, σβέννυμι, extinguo.

θραξ γίνεται. Εἶτα τὸ λοιπὸν τέφρα ἐστὶ, καὶ αἰθάλη (τεφροῦται).

net cinis est et favilla (in cineres redigitur).

Ἡ ἀνθρακὶς, pruna, ἡ μερὶς, ίδος, ν. τὸ μέρος, εος, pars, ὁ ἄνθραξ, ακος, carbo. Λοιπὸς, ἡ, ὸν, reliquus, ἡ τέφρα, ας, cinis, ἡ αἰθάλη, ης, favilla; τεφρόω, in cineres redigo.

Ἀ ή ρ.

Aura.

4.

Ἡ αὔρα πνέει πρᾳῶς, ὁ ἄνεμος δὲ ἰσχυρῶς. Καταιγὶς (λαίλαψ) καταβάλλει τὰ δένδρα. Ὁ στρόβιλος κυκλάζεται. Πνεῦμα ὑπόγειον (ἤ τις δ' ἂν εἴη ἑτέρα αἰτία) σεισμὸν ποιεῖ (ἐγείρει). Ὁ σεισμὸς χάσματα ἀπεργάζεται.

Aura spirat leniter, ventus vero valide. Procella sternit arbores. Turbo in gyrum se agit. Ventus subterraneus (aut quaecunque sit alia causa) terræ motum facit, (excitat). Terræ motus efficit ruinas.

Ἡ αὔρα, ας, aura, πνέω, spiro, πρᾳῶς, leniter, ὁ ἄνεμος, ου, ventus, ἰσχυρῶς, valide. Ἡ καταιγὶς, λαίλαπος, procella, καταβάλλω, prosterno, τὸ δένδρον, ου, arbor. Ὁ στρόβιλος, ου, τυφὼς, τυφῶν, ῶνος, turbo, κυκλάζω ν. γυρόω, circumago. Τὸ πνεῦμα, τος, ventus, ὑπόγειος, α, ον, subterraneus, αἰτία, ας, causa. Ὁ σεισμὸς, ου, terræ motus, τὸ χάσμα, τος ruina, ἀπεργάζομαι, efficio, ere.

Τὸ ὕδωρ.

Aqua.

5.

Τὸ ὕδωρ ἐκ τῆς πηγῆς βρύει (βλύζει), ὁρμητικῶς καταῤῥεῖ ἐν τῷ χει-

Aqua ex fonte scatet, valide defluit in torrente, manat in rivo,

Τὸ ὕδωρ, ατος, aqua, ἡ πηγὴ, ης, fons, βρύω, βλύζω, scateo, ὁρμητικῶς, valide, καταῤῥέω, defluo, ὁ χείμαῤ-

μαῤῥῷ, νάει ἐν τῷ ῥείθρῳ, ἵςαται ἐν τῷ ὑδροςασίῳ (πεναγεῖ) ῥέει ἐν τῷ ποταμῷ, εἰς ἑαυτὸ ςρέφεται ϗ δινεῖται ἐν τῇ δίνῃ, ποιεῖ τὰ ἕλη. Ὁ ποταμὸς ὄχθὰς ἔχει. Ἡ θάλασσα ποιεῖ ἀκτὰς, κόλπους, ἀκρωτήρια, νήσους, χεῤῥονήσους, ἰσθμοὺς, πορθμοὺς, ϗ ἔχει σκοπέλους.

stat in stagno, fluit, in flumine, in se convertitur et gyratur in vortice, facit paludes. Flumen habet ripas. Mare facit littora, sinus, promontoria, insulas, peninsulas, isthmos, freta, habetque scopulos.

ῥος, ου, torrens, νάω, mano, τὸ ῥεῖθρον, ου, rivus, ἵςαμαι, sto, τὸ ὑδροςάσιον, ου, stagnum, πέναγος, εος, palus, ῥέω, fluo, ὁ πόταμὸς, ου, flumen, ςρέφομαι, convertor, δεινέομαι ν. ςρέφομαι, gyror, ἡ δίνη, ης, vortex, δινέω, gyro, τὸ ἕλὸς, εος, palus, lacus, Ἡ ὄχθὴ, ης, ripa. Ἡ θάλασσα, ης, mare, ἡ ἀκτὴ, ης, littus, ὁ κόλπος, ου, sinus, τὸ ἀκρωτήριον, ου, promontorium: ἡ νῆσος, ου, insula, ἡ χεῤῥόνησος, ου, peninsula, ὁ ἰσθμὸς, ου, isthmus, ὁ πορθμὸς, ου, fretum, ὁ σκόπελος, ου, scopulus.

Μ ε τ έ ω ρ α.
Meteora.
6.

Ἐκ γῆς ϗ ὕδατος ἄνω φέρεται (ἀναβαίνει) ἡ ἀτμὶς. Ἐκ τῆς ἀτμίδος γίνεται ἡ νεφέλη ϗ ἐγγὺς τῆς γῆς ὀμίχλη. Ἐκ τῆς νεφέλης ςαλάζει κατὰ ςαγόνας ὁ ὕετος ϗ ὁ ὄμβρος, ὃς ἀποπηγνυμένος χάλαζα, ἡμιπηγνυμένος χιὼν λέγε-

Ex áqua sursum fertur (ascendit) vapor. Ex vapore fit nubes et prope terram nebula. Ex nube stillat guttatim pluvia et imber, quæ congelata grando, semigelata nix dicitur. In pluviosa nube soli opposi-

Ἄνω, supra, φέρω, fero, ἀναβαίνω, ascendo, ἡ ἀτμὶς, ίδος, vapor, ἐγγὺς, prope, ἡ ὀμίχλη, ης, nebula, ςαλάζω, stillo, κατὰ ςαγόνας, guttatim, ὁ ὑετὸς, ου, pluvia, ὁ ὄμβρος, ου, imber, ἀποπήγνυμι, congelo, ἡ χάλαζα, ης, grando, ἡμιπήγνυμι, semigelo, ἡ χιὼν, ονος, nix, τὸ νέφος, εος, ἡ νεφέλη, nubes, ὑετώδης, εος, pluviosus, ὁ ἥ-

ται. Ἐν ὑετώδεϊ νεφέλῃ, τῷ ἡλίῳ ἀντικειμένῃ (ἣ τῷ ἡλίῳ ἀντίκειται) ἶρις ἀναφαίνεται. Εἰς τὸ ὕδωρ πίπτον τὸ ςάγμα πομφολυγὰ ποιεεῖ, πολλαὶ πομφόλυγες ποιοῦσι τὸν ἀφρόν. Ἐξ ὕδατος ἀποπηγνυμένου γίνεται κρύςαλλος, δρόσος παγετώδης πάχνη λέγεται. Ἐξ ἀποπνοῆς ἠλεκτροφαοῦς γίνεται ἡ βροντὴ, ἥτις ἐκ τῆς νεφέλης ἐξορμῶσα μετ᾽ ἀςραπῆς βροντᾷ ϗ κεραυνοῖ.

ta (quæ soli opponitur) iris apparet In aquam incidens gutta bullam facit. multæ bullae faciunt spumam Ex aqua congelata fit glacies; ros congelatus pruina dicitur. Ex electrino vapore fit tonitru, quod e nube erumpens, cum fulgure tonat et fulminat.

λίου, ου, sol. ἀντίκειμαι, oppositus sum, ἡ ἶρις, ιδος, iris. ἀναφαίνω, ostendo, πίπτω, cado, τὸ ςάγμα, ατος, gutta, ἡ πομφολὺξ, υγος bulla, πολὺς, λλη, υ, multus, ὁ ἀφρὸς, ου, spuma, ἀποπήγνυμι, congelo, ὁ ϗ ἡ κρύςαλλος, ου, glacies, δρόσος, ου, ros, παγετώδης, ες, εος, congelatus, ἠλεκτροφαὴς, έος, vel. ἠλέκτρινος, η, ον, electrinus, ἀποπνοὴ, ης, vapor, ἡ βροντὴ, ης, tonitru, ἐξορμάω, erumpo, ἡ ἀςραπὴ, ης, fulgur, βροντάω, tono, κεραυνόω, fulmino.

Ἡ Γῆ.

Terra.

7.

Ἐπὶ τῆς γῆς ἐςὶν ὑψηλὰ ὄρη, βαθῆ ἀγκῆ, ὑψώδεῖς βουνοὶ, κοιλὰ σπήλαια, ὅμαλα πεδία, κατασκιαὶ ὗλαι.

Super terra sunt alti montes, profundae valles, elevati colles, cavæ speluncæ, plani campi, opacæ silvæ.

Ὑψηλὸς, ἡ, ὸν, altus, τὸ ὄρος, εος, mons, βαθὺς, εῖα, ὺ, profundus, τὸ ἄγκος, εος, vallis, ὑψώδης, εος, altus, βουνὸς, ου, collis, κοιλὸς, ἡ, ὸν, cavus, a, um, σπήλαιον, ου, spelunca, ὅμαλος, η, ον, planus, πεδίον, ου, campus, κατάσκιος, α, ον, opacus, ἡ ὕλη, ης, silva.

Τὰ τῆς γῆς γεννήματα.

Terrae foetus.

8.

Ὁ λειμὼν φέρει (τίκτει) τὰς χλοὰς μετὰ τῶν ἀνθῶν ϗ ποῶν, ἅινα ἀποκοπτόμενα χόρτος γίνεται. Ὁ ἀγρὸς (χώριον) προφέρει τὸν σῖτον ϗ λάχανα, ἐν ταῖς ὕλαις γεννῶνται μύκητες, κόμαροι, μύρτιλλοι· ὑπὸ τῇ γῆς αὐξάνεται μέταλλα, λίθοι ϗ ποικίλα ἄλλα.

Pratum fert (gignit) gramen cum floribus et herbis, quæ desecta fœnum fiunt. Arvum profert fruges et olera, in silvis nascuntur fungi, fraga, myrtilli; sub terra nascuntur metalla et lapides, et varia alia.

Τὸ γέννημα, τος, fœtus, Λειμὼν, ῶνος, pratum, φέρω, τίκτω, fero, gigno, ἡ χλοὴ, ης, gramen, τὸ ἄνθος, εος, flos, μετὰ, cum, ἡ ποὰ, ας, herba, ἀποκόπτω, deseco, ὁ χόρτος, ου, fœnum, ὁ ἀγρὸς, ου, (χώριον, ου), arvum, προφέρω, profero, ὁ σῖτος, ου, frumentum, λάχανον, ου, olus, γεννῶμαι, nascor, ὁ μύκης, fungus, τὸ κόμαρον, ου, fragum, ὁ μύρτιλλος, ου, myrtillus, ὑπὸ, sub. αὐξάνω, cresco, τὸ μέταλλον, ου, metallum, ὁ ϗ ἡ λίθος, ου, lapis, ποικίλος, η, ον, varius, ἄλλος, η, ον, alius.

Μέταλλα.

Metalla.

9.

Ὁ μόλυβδος μαλακὸς ἐςὶ ϗ βαρύς. Ὁ σίδηρος σκληρὸς ἐςὶ, σκληρότερος δὲ χάλυψ. Οἱ τεχνῖται ποιοῦσιν ἐκ τοῦ κασσιτέρου τοὺς κανθα-

Plumbum molle est et grave. Ferrum durum est, durior vero chalybs. Artifices faciunt ex stanno cantharos, ex cupro

Ὁ μόλυβδος, ου, Plumbum. μαλακὸς, ἡ, ὸν, mollis, βαρὺς, εῖα, ὺ, gravis, e. ὁ σίδηρος, ου, ferrum, σκληρὸς, ὰ, ὸν, durus, τεχνίτης, ου, artifex, κασσίτερος, ου, stannum, κάνθαρος, ου, cantharus, ὁ χαλκὸς,

ρους, ἐκ τοῦ χαλκοῦ χαλκεῖα, ἐκ τοῦ ὀριχάλκου τὰ λύχνια, ἐκ τοῦ ἀργυρίου οὐγκιαίους (ἀργυρείους), ἐκ τοῦ χρυσίου χρυσείους (δουκάτους). Τὸ ὑδράργυρον πάντοτε ναρὸν ἐςὶ, ϗ ἀναβιβρώσκει (κατεσθίει) τὰ μέταλλα.

ahena, ex orichalco candelabra, ex argento unciales (argenteos), ex auro (ducatos) aureos. Argentum vivum semper liquet et consumit (derodit) metalla.

ου, cuprum, χαλκεῖον, ου, ahenum, ὁ ὀρίχαλκος, ου, orichalcum; τὸ λύχνιον, ου, candelabrum, ὁ ἄργυρος, ου, argentum, ἀργυρεῖος, α, ον, argenteus, ὁ οὐγκιαῖος, ου, uncialis, ὁ Χρυσὸς, ου, aurum, χρύσεος, έη, ον, aureus, ὁ δούκατος, ου, ducatos, τὸ ὑδράργυρον, argentum vivum, πάντοτε, semper, ναρὸς, ή, ὸν. fluidus, liquidus, ἀναβιβρώσκω (κατεσθίω), consumo, devoro

Οἱ Λίθοι.

Lapides.

10.

Τὸ ψαμμίον ϗ ψάμμος λίθος ἐςὶ τριβείς. Ὁ λίθος μέρος ἐςὶ τῆς πέτρας. Ἡ ἀκονὴ, χάλιξ, μάρμαρος λίθοι εἰσὶν ἀδιαφανεῖς. Ὁ μάγνητης προσέλκει τὸν σίδηρον. Λίθοι τίμιοι λιθάρια ἐςὶ διαφανῆ, ὡς λευκὸς ὁ ἀδάμας, ἐρυθρὸς ῥούβινος, κυανέα σάπφειρος, χλωρὰ σμάραγδος,

Arena et sabulum lapis est contritus. Lapis pars est petræ. Cos, silex, marmor sunt opaci lapides. Magnes attrahit ferrum. Gemmæ (lapides pretiosi) sunt pellucidi lapilli ut candidus adamas, rubeus rubinus, cærulea sapphirus, viridis smaragdus,

Τὸ ψαμμίον, ου, aren, ἡ ψάμμος, ου, sabulum συντρίβω, contero, ἡ ἀκονὴ, ῆς, cos, ὁ, ἡ χάλιξ, κος, sex; ὁ μάρμαρος, ου, mamor, ἀδιάφανης, εος, opacs, ὁ μάγνητης, ου, mgnes, προσέλκω, attraho, σίδηρος, ου, ferrum, τίμιος, α, ον, pretiosus, τὸ λιθάριον, ου, lapillus, διαφανὴς, ε, pellucidus, ὡς, ut, λευκὸς, ή, ὸν, candidus, ἐρυθρὸς, ὰ, ὸν, ruber, κυάνεος, έα, έο cæruleus, χλωρὸς, α, ον, iridis, γεγωνιωμένος, η, ο angu-

καὶ σίλβουσι, εἰ γεγωνιωμένοι εἰσίν. Αἱ μαργαρῖται ἐν κόγχαις αὐξάνονται, τὰ κοράλλια ἐν τῇ θαλάσσῃ, ὡς δένδρια. Τὸ ἤλεκτρον παρὰ τῇ θαλάσσῃ, μάλιςα ἐν τῇ Βορουσσίᾳ συλλέγεται. Ὁ ὑαλὸς κρυςάλλῳ ὅμοιος ἐςίν.

et micant, si angulati sunt. Margaritæ in conchis crescunt, corallia in mari specie arbuscularum. Succinum ad mare maxime in Borussia colligitur. Vitrum est simile crystallo.

latus, ἡ μαργαρίτα, ης, margarita, ἡ κογχὴ, ης, concha, αὐξάνομαι, cresco, τὸ κοράλλιον, ου, corallium, ὡ, ut, τὸ δένδριον, ου, arbuscula, τὸ ἤλεκτρον, ου, succinum, παρὰ, ad, μάλιςα, maxime, præcipue, συλλέγω, colligo, ὁ ὑαλὸς, ου, vitrum, ὅμοιος, α, ον, similis.

Τὸ δένδρον.

Arbor.

11.

Ἐκ τοῦ σπέρματος προγίγνεται τὸ φυτὸν, τὸ φυτὸν θάμνος γίνεται, ὁ θάμνος δένδρον. Τὸ δένδρον ὑπὸ τῆς ῥίζης ἀνέχεται. Ἐκ τῆς ῥίζης ςέμμα ἀνίςαται, τὸ ςέμμα εἰς κλαδοὺς καὶ πέταλα ἐκτείνεται, ἐξ ὧν τὰ φυλλὰ προέρχεται. Ἐν τῷ ἀνωτάτῳ κορυφὴ ἐςί. Τὸ ςέλεχος τῇ ῥίζῃ πρόςκειται. Ὁ κορμὸς ςέμμα ἀποκοφθὲν

Ex semine crescit planta, planta fit frutex, frutex arbor. Arbor radice sustentatur. Ex radice surgit stirps; stirps in ramos et frondes extenditur, ex quibus folia nascuntur. In summo cacumen est. Truncus radici adhæret. Caudex est desectus stipes sine ramis, et habet corticem, librum et medul-

Τὸ σπέρμα, τος, semen, τὸ φυτὸν, ου, planta, ὁ θάμνος, ου, frutex, τὸ δένδρον, arbor, ἡ ῥίζα, ης, radix, ἀνέχομαι, sustentor, τὸ ςέμμα, ατος, stirps, ἀνίςαμαι, surgo, ὁ κλάδος, ου, ramus, τὸ πέταλον, ου, frons, dis, ἐκτείνω, extendo, divido, τὸ φύλλον, ου, folium, προέρχομαι, provenio, ἄνω, supra, ἡ κορυφὴ, ης, cacumen, τὸ ςέλεχος, εος, truncus, πρόσκειμαι, adjaceo, ὁ κορμὸς, ου, stipes, ἀποκόπτω, amputo, ἄνευ, sine, ὁ κλάδος, ramus, ὁ φλοιὸς, ου, cortex, τὸ λέπος, εος, li-

ἐςὶν, ἄνευ κλαδῶν, ϗ ἔχει τὸν φλοιὸν, τὸ λέπος ϗ μυελόν. Ὁ ἰξὸς τοῖς κλάδοις προσγεννᾶται (φύεται), οἵ τινες ϗ κόμμι, ῥητίνην, πίσσαν, ϗ τοιαῦτα ἄλλα ἰδίζουσι.

lam. Viscus ramis adnascitur, qui etiam gummi, resinam, picem et alios liquores exsudant.

ber, ὁ μυελὸς, ου, medulla, ὁ ἰξὸς, ου, viscus, προσγεννάομαι (φύω) adnascor, κόμμι, gummi, ἡ ῥητίνη, ης, resina, ἡ πίσσα, ης, pix, ἰδίζω, ἐξιδρόω, exsudo.

Οἱ καρποὶ τῶν δένδρων.

Fructus arborum.

12.

Οἱ καρποὶ ἀπὸ καρποφόρων δένδρων ἀπολέγονται. Τὸ μῆλον ςρογγύλον ἐςὶ, τὸ ἄπιον ϗ ἡ συκὴ παραμηκῆ, τὸ κεράσιον ἀπὸ μακροῦ μιχοῦ κρέμαται. Τὸ κοκύμηλον ϗ τὸ πέρσικον ἀπὸ βραχυτέρου, τὸ μόρον ἀπὸ βραχυτάτου. Τὸ κάρυον, τὸ λεπτοκάρυον ϗ κάςανον λοπίσματι κεκαλυμμένα ἐςὶ (λοπίσματι ἐγκεκυλισμένα). Ἄκαρπα δένδρα ἐςὶν ἡ ἐλάτη, κλήθρα,

Fructus a fructiferis arboribus decerpuntur. Malum est rotundum, pirum et ficus oblonga; cerasum longo petiolo pendet, prunum et persicum breviori; morum brevissimo Nux juglans, avellana et castanea est cortice tecta (cortice involuta). Steriles arbores sunt abies, alnus, betula, cupressus, fagus, fraxinus, tilia, salix, &c.

Ὁ καρπὸς, ου, fructus, ὁ, ἡ καρποφόρος, ου, fructifer, ἀπολέγω, colligo, τὸ μῆλον, ου, malum, ςρογγύλος, η, ον, rotundus, τὸ ἄπιον, ου, pirum, ἡ συκὴ, ης, ficus, ὁ, ἡ παραμηκὴς, εος, oblongus, τὸ κεράσιον, ου, cerasum, μακρὸς, α, ον, longus, ὁ μιχὸς, ου, petiolus, κρέμαμαι, pendeo, τὸ κοκύμηλον, ου, prunum, τὸ πέρσικον, ου, persicum, βραχὺς, εῖα, ὺ, brevis, τὸ μόρον, ου, morum, τὸ κάρυον, ου, nux juglans, τὸ λεπτοκάρυον, ου, avellana, τὸ κάςανον, ου, castanea, τὸ λόπισμα, τος, cortex, καλύπτω, tego, ἐγκυλίζω, involvo, ἄκαρπος, ου, sterilis, ἡ ἐλάττη,

σημύδα, κυπάρισσος, φηγὸς, μελία, ἰτέα, φιλύρα, κτλ. Ἀλλὰ τὰ πλεῖστα σκιώδη ἐστίν. Ἡ ἄρκευθος δὲ ϗ ἡ δάφνη ἀκρόδρυα φύει, ἡ πεύκη στροβίλους, ἡ δρῦς τὰς βαλάνους ϗ κηκίδας.

Sed pleræque sunt umbriferæ. Juniperus vero et laurus baccas ferunt, pinus strobilos, quercus glandes et gallas.

ης, abies, ἡ κλῆθρα, ας, alnus, ἡ σημύδα, ης, betula, ἡ κυπάρισσος, ου, cupressus, ἡ φηγὸς, ου, fagus, ἡ μελία, ας, fraxinus, ἡ ἰτέα, ας, salix, ἡ φιλύρα, ας, tilia, πλεῖστα nempe, δένδρα, a πολὺς, λλη, λυ, multus, ὁ, ἡ, σκιώδης, εος, umbrifer, ἡ ἄρκευθος, ου, juniperus, ἡ δάφνη, ης, laurus, τὸ ἀκρόδρυον, ου, bacca, φύω, genero, fero, ἡ πεύκη, ης, pinus, ὁ στρόβιλος, ου, strobilus, ἡ δρῦς, υος, quercus, ἡ βάλανος, ου, glans, ἡ κηκὶς, ιδος, galla.

Ἀνθη.

Flores.

13.

Ἐν τοῖς ἄνθεσιν μάλιστα γνωστὰ ἐστὶ ἔαρος προσιόντος τὸ ἴον, ὑάκινθος, νάρκισσος, εἶτα τὰ λευκὰ ϗ ξανθὰ ϗ κυάνεα κρίνα, τὸ ῥόδον ϗ καρυόφυλλον. Ἐκ τούτων στέφανοι ϗ στεφανώματα πλέκεται. Ἔτι ϗ εὔοσμαι πόαι προστί-

Inter flores maxime noti sunt vere adveniente: viola, hyacinthus, narcissus, tum alba ac lutea et cærulea lilia, tandem rosa et caryophyllum. Ex his serta et serviae vinciuntur. Etiam odoratæ herbae adduntur, ut amaracus, ama-

Τὸ ἄνθος, εος, flos, γνωστὸς, ἡ, ὸν, notus, τὸ ἔαρ, ρος, ver, πρόσειμι, accedo, advenio, τὸ ἴον, ου, viola, ἡ ϗ ὁ ὑάκινθος, ου, hyacinthus, ὁ νάρκισσος, ου, narcissus, λευκὸς, ἡ ὸν, albus, ξανθὸς, ἡ, ὸν, flavus, κυάνεος α, cæruleus, τὸ κρίνον, ου, lilium, τὸ ῥόδον, ου, rosa, τὸ καρυόφυλλον, ου, caryophyllum, ὁ στέφανος, ου, τὸ στεφάνωμα, τος, sertum, ὁ φάκελλος, σύνδεσ-

θενται, ὡς ἀμάρακον, ἀμάραντον, ἀδίαντον, πήγανον, ὀρίγανον, λιβανωτὶς, ὕσσωπος, νάρδος, ὤκιμον, σφάκος, ἡδύοσμος. Ἐν τοῖς ἀγρίοις ἄνθεσι μάλιστα γνωστὰ ἐστὶ τὸ σπλήνιον, χάμαιδρυς, κυανὸς, χαμαίμηλον. Ἐν ταῖς ποαῖς ἀγρίαις, ὁ κύτισος, ἀψίνθιον, ὀξαλὶς, ἀκαληφή. Ἡ τυλίπη κόσμος ἐστὶ τῶν ἀνθῶν, ἀλλὰ ἄνευ ὀσμῆς.

rantus, capilus Veneris, ruta, lavendula, rosmarinus, hyssopus, nardus, ocymum, salvia, menta, etc. Inter campestres flores maxime noti sunt: Lilium convallium, chamædrys, cyanus, chamæmelum. Inter herbas agrestes, cytisus, absinthium, acetosa, urtica. Tulipa est decus florum, sed sine odore.

μος, ου, servia, πλέκω, vincio, ὁ, ἡ εὔοσμος, ον, odoratus, ἡ πόα, ας, herba, προστίθημι, addo, τὸ ἀμάρακον, ου, amaracus, ὁ ἀμάραντος, ου, amarantus, τὸ ἀδίαντον, ου, ruta, capillus Veneris, πήγανον, ου, τὸ ὀρίγανον, ου, lavendula, ἡ λιβανωτὶς, ίδος, rosmarinus, ὁ ὕσσωπος, ου, hyssopus, ἡ νάρδος, ου, nardus, τὸ ὤκιμον, ου, ocymum, ὁ σφάκος, ου, salvia, ἡ ἡδύοσμος, ου, mentha, ἄγριος, α, ον, agrestis, τὸ σπλήνιον, ου, lilium convallium, ἡ χάμαιδρυς, υος, chamædrys, ὁ κυανὸς, ου, cyanus, τὸ χαμαίμηλον, ου, chamomilla, ὁ κύτισος, ου, trifolium, τὸ ἀψίνθιον, ου, absinthium, ὀξαλὶς, ίδος, acetosa, ἡ ἀκαληφὴ, ης, urtica, ἡ τυλίπη, ης, tulipa, ὁ κόσμος, ου, decus, ἀλλὰ, sed, ἄνευ, sine, ἡ ὀσμὴ, ης, odor.

Λάχανα.

Olera.

14.

Ἐν τοῖς κήποις γεννᾶται λάχανα, ὡς θρίδαξ, κράμβη, κρόμμυον, σκόροδον, συκία, σί-

In hortis nascuntur olera, ut lactuca, brassica, cepa, allium, cucurbita, siser,

Ὁ κῆπος, ου, hortus, τὸ λάχανον, ου, olus, ἡ θρίδαξ, ακος, lactuca, ἡ κράμβη, ης, brassica, τὸ κρόμμυον, ου, cepa, τὸ σκό-

σαρον, γογγύλη, κάρος, ῥάφανος, σέλινον, σίκυες, πέπονες.

rapa, raphanus minor, raphanus major, petroselinum, cucumeres, pepones.

ῥοδον, ου, allium, ἡ σικύα, ας, cucurbita, τὸ σίσαρον, ου, siser, ἡ γογγύλη, ης, rapa, ὁ κάρος, ου, raphanus minor, ὁ ῥάφανος, ου, raphanus major, τὸ σέλινον, ου, petroselinum, ὁ σίκυς, υος, cucumis, ὁ πέπων, ονος, pepo.

Σῖτοι.

Fruges.

15.

Τίνες σῖτοι ἐπὶ καλαμῷ αὐξάνονται τοῖς ἄρθροις διοριζομένῳ, ὡς ὁ πυρὸς, ἡ σίλιγνις, κριθή. Ἐν τούτοις ςάχυς ἢ ἀθέρας ἔχει, ἢ κολυβὸς ἐςι, καὶ τὰ κόκκα συνέχει ἐνλύτρῳ. Ἔχουσι δὲ ἄλλοι ἀντὶ ςάχυος ἀνθήλην, τὰ κόκκα φακελληδὸν συνέχουσαν, ὡς ὁ ἀκρόσπελος, κέγχρος, ἔλυμος. Τὰ ὄσπρια θήκας ἔχουσι, τὰ κόκκα λοβοὶς συγκλείουσας, ὡς πίσον, κύαμος, βίκιον καὶ τὰ

Quoddam frumentum super culmo crescit geniculis discreto, ut, triticum, siligo, hordeum. In his spica vel aristas habet, vel mutila est, et grana in gluma continet. Quoddam vero habet loco spicae paniculam, grana fasciatim continentem, ut avena, milium, frumentum Saracenicum. Legumina siliquas habent, quæ grana valvulis includunt, ut pisum, faba

Τὶς, τὶς, τὶ, quidam, ὁ σῖτος, ου, frumentum, ὁ κάλαμος, ου, culmus; αὐξάνω, cresco, τὸ ἄρθρον, ου, geniculum, διορίζω, discerno, ὁ πυρὸς, ου, triticum, ἡ σίλιγνις, εος, siligo, ἡ κριθὴ, ης, hordeum, ὁ ςάχυς, υος, spica, ὁ ἀθὴρ, ος, arista, ἔχω, habeo, ὁ, ἡ κολοβὸς, ου, mutilus, συνέχω, contineo, τὸ κόκκον, ου, granum, τὸ ἔλυτρον, ου, gluma, ἀντὶ, pro, loco, ἡ ἀνθήλη, ης, panicula, φακηλληδὸν, fasciatim, συνέχω, contineo, ὁ ἀκρόσπελος, avena, ὁ κέγχρος, ου, milium, ἔλυμος, ου, framentum Saracenicum, τὸ ὄσπριον, ου, legumen, ἡ θήκη, ης, siliqua; τὸ κόκκον, ου, granum, ὁ λόβος,

τούτων μικρώτερα, τοῦτ᾿ ἔςι, ἐρέβινθοι ϗ φακαί.

vicia, et his minora, nempe cicera et lentes.

ου, valvulus, συγκλείω, concludo, τὸ πίσον, ου, pisum, ὁ κύαμος, ου, faba, τὸ βίκιον, ου, vicia, μικρὸς, ὰ, ὸν, parvus, ὁ ἐρέβινθος, ου, cicer, ἡ φακὴ, ῆς, lens, lentis.

Οἱ θάμνοι.

Frutices.

16.

Τὸ φυτὸν, ὅπερ μεῖζον ϗ σκληρότερον ἐςὶ τῆς πόας, θάμνος λέγεται, ὡς εἰσὶν ἐν ταῖς ὄχθαις ϗ λίμναις σχοῖνος, ὁ δόναξ ἄνοζος τύφας φέρων, ϗ ἔνδον κοῖλος ϗ φάλαγγας ἔχων ὁ κάλαμος. Ἐν ἄλλοις τόποις αὐξάνονται τὸ ῥόδον, ῥίβες, ἀκτὴ, ἄρκευθος, ὅμως ἡ ἄμπελος, ἥτις κλήματα φέρει, ὡς τὰ κλήματα ἕλικας, οἴναρα ϗ βότρυας. Ἐν τῷ ςύλῳ αἱ ςαφυλαὶ κρέμανται, ῥαγὰς συνέχουσαι.

Planat, quae major et durior est quam herba, frutex dicitur, ut sunt in ripis et stagnis juncus, scirpus enodis typhas ferens, et nodos habens intusque cava arundo. In aliis locis crescunt rosa, ribes, sambucus, juniperus, similiter vitis quæ palmites emittit, ut palmites capreolos pampinos et racemos, quorum scapo uvae pendent, acinos continentes.

Τὸ φυτὸν, ου, planta, μεῖζον a μέγας, magnus, σκληρότερος, α, ον, durior, a σκληρὸς, durus, ἡ πόα, ας, herba, ὁ θάμνος, ου, frutex, λέγω, dico, ἡ ὄχθη, ης, ripa, ἡ λίμνη, ης, stagnum, ὁ σχοῖνος, ου, juncus, ὁ δόναξ ἄνοζος, scirpns enodis, ἡ τύφη, ης, typha, ἡ φάλαγξ, γος, nodus, ἔνδον, intus, κοῖλος, η, ον, cavus, ὁ κάλαμος, ου, arundo, ἄλλος, η, ο, alius, ὁ τόπος, ου, locus, αὐξάνομαι, cresco, τὸ ῥίβες, εος, ribes, ἡ ἀκτὴ, ης, sambucus, ἡ ἄρκευθος, juniperus, ὅμως, item, similiter, ἡ ἄμπελος, ου, vitis, τὸ κλῆμα, τος, palmes, φέρω, fero, ἡ ἕλιξ, κος, capreolus, τὸ οἴναρον, ου, pampinus, ὁ βότρυς, υος, racemus, ὁ ςύλος, ου, scapus, ἡ ςαφυλὴ, ης, uva, κρέμαμαι, pendeo, ἡ ῥὰξ, γὸς, acinus, συνέχω contineo.

Τὰ Ζῶα, καὶ πρῶτον οἱ ὄρνιθες.

Animalia, et primum aves.

17.

Τὸ ζῶον ζάει, αἰσθάνεται, κινεῖται, γεννᾶται καὶ ἀποθνήσκει, τρέφεται καὶ αὐξάνεται, ἵσταται ἢ κάθηται, ἢ κεῖται, ἢ βαίνει. Ἡ ὄρνις (ὡσπερανεὶ ἡ ἀλκύων, ἢ τις ἐν τῷ πελάγει νεοττεύει) πτίλοις καλύπτεται, πτεροῖς ἵπταται, δύο ἔχει πτέρυγας καὶ τοσούτους πόδας. ὀῤῥοπύγιον καὶ τὸ ῥάμφος. Τὸ θῆλυ ὠὰ τίθεται ἐν τῇ νεοττίᾳ, καὶ ἐπωάζον νεοσσοὺς φύει. Τὸ ὠὸν ὀστρακῷ καλύπτεται, ὑφ᾽ οὗ τὸ λευκὸν ὡς καὶ ἐν τούτῳ ἡ λέκιθος, ἐστί.

Animal vivit, sentit, movetur, nascitur et moritur, nutrit se et crescit, stat aut sedet, aut cubat, aut graditur. Avis (ut halcyon, quæ in mari nidulatur) plumis tegitur, pennis volat, duas habet alas et totidem pedes, caudam et rostrum. Femella ponit in nido ova üsque incubans pullos excludit. Ovum testa tegitur, sub qua albumen, sicut in hoc vitellus est.

Τὸ ζῶον, ου, animal, ὁ ν. ἡ ὄρνις, ιθος, avis, ζάω, vivo, αἰσθάνομαι, sentio, κινέομαι, moveor, γεννάομαι, nascor, ἀποθνήσκω, morior, τρέφω, nutrio, αὐξάνω, cresco, ἵσταμαι, sto, κάθημαι, sedeo, κεῖμαι, cubo, βαίνω gradior, ὡσπερανεὶ, velut, ἡ ἀλκύων, ος, halcyon, τὸ πέλαγος, εος, mare, νεοττεύω, nidulor, τὸ πτίλον, ου, pluma, καλύπτω, tego, τὸ πτερὸν, ου, penna, ἵπταμαι, volo, ἡ πτέρυξ, γος, ala, τοσοῦτος, totidem, ὁ πούς, οδος, pes, τὸ ὀῤῥοπύγιον, ου, cauda, τὸ ῥάμφος, εος, rostrum, τὸ θῆλυ, εος, femella, τὸ ὠὸν, ου, ovum, τίθημι, pono, ἡ νεοττία, ας, nidus, ἐπωάζω, ovis incubo, νεοσσὸς, ου, pullus, φύω, gigno, τὸ ὄστρακον, ου, testa, τὸ λευκὸν, ου, albumen, ἡ λέκιθος, ου, vitellus.

Τὰ οἴκια ὄρνεα.

Aves domesticae.

18.

Ὁ ἀλέκτωρ, ὅστις τὸ πρωῒ φωνεῖ, λόφον ἔχει ϗ πλῆκτρα, ἐκτετμημένος ὀνομάζεται ἐκτομίας, ϗ ἐν τῷ ὀρνιθοτροφείῳ πιαίνεται. Ἡ ἀλεκτορὶς ἐξερευνᾷ τὸν κοπρῶνα, ϗ συλλέγει (ζητεῖ) τὰ κόκκα, ὡς ϗ αἱ περιστεραὶ, αἵ τινες ἐν τῷ περιστερεῶνι, τρέφονται, ϗ ὁ ἀλέκτωρ ἰνδικὸς μετὰ τῆς μελεαγρίδος αὐτοῦ, ὁ κάλλιστος ταὼς γαυριᾷ τοῖς πτεροῖς. Ὁ πέλαργος ἐπὶ τῶν δωμάτων κορύφαις νεοττεύει. Ἡ χελιδὼν, στρουθὸς, κίττα, κολοιὸς, ϗ νυκτερὶς, (μῦς πτερωτὸς) ἵπτανται (πετῶνται) περὶ τῶν οἰκιῶν.

Gallus, qui mane cantat, cristam habet et calcaria, castratus gallus dicitur capo, et in ornithotrophio saginatur. Gallina ruspatur fimetum, et colligit (quærit) grana: ut et columbae quæ in columbario nutriuntur, et gallopavus cum sua meleagride; pulcherrimus pavo superbit pennis. Ciconia in domuum culminibus nidificat. Hirundo, passer, pica, monedula et vespertilio (mus alatus) volant circa domus.

Οἴκιος, α, ον, domesticus, τὸ ὄρνεον, ου, avis, ὁ ἀλέκτωρ, ορος, gallus, φωνέω, canto, πρωῒ, mane, ὁ λόφος, ου, crista, τὸ πλῆκτρον, ου, calcar, ἐκτομίας, capo, ὀνομάζω, dico, τὸ ὀρνιθοτροφεῖον, ου, ornithotrophium, πιαίνω, sagino, ἡ ἀλεκτορὶς, ίδος, gallina, ἐξερευνάω, ruspor, ὁ κοπρὼν, ῶνος, fimetum, συλλέγω, colligo, ζητέω, quæro, ἡ περιστερὰ, ας, columba, ὁ περιστερεὼν, ῶνος, columbarium, τρέφω nutrio, ὁ ἀλέκτωρ ἰνδικὸς, gallopavus, ἡ μελεαγρὶς, ίδος, meleagris, αὐτοῦ, sui, καλὸς, η, ὸν, pulcher, γαυριάω, superbio, τὸ πτερὸν, οῦ, ου, penna, ὁ πέλαργος, ου, ciconia, τὸ δῶμα, τος, domus, ἡ κορυφὴ, ης, culmen, ἡ χελιδὼν, ος, hirundo, ὁ στρουθὸς, ου, passer, ἡ κίττα, ης, pica. ὁ κολοιὸς monedula, ἡ νυκτερὶς, ίδος, vespertilio, ὁ μῦς, υος, mus, πτερωτὸς, alatus, ἵπταμαι v. πετάομαι, volo, as. περὶ, circa, ἡ οἰκία, ας. domus.

Ὄρνεα ᾠδικά.

Oscines.

19.

Ἡ φιλομήλα πάντων τῶν ὀρνέων ἥδιςα ᾄδει. Ἡ κορυδαλὶς ᾄδει πεταμένη ἐν τῷ ἀέρι. Ὁ ὄρτυξ ἐν τῇ γῇ καθημένη, τὰ ἄλλα (λοιπὰ) ἐπὶ τοῖς τῶν δένδρων κλάδοις, ὡς ἡ χλωρὶς ἐξωτερικὴ, σπίζα, χρυσόμυτρης (ἡ θραυπὶς), ἀκανθὶς, λινουργὸς ἀγρία, ὁ αἰγίθαλος ἐλάττων, ἰκτερὸς, ἐρυθακὸς, ὑπολωὶς. Ὁ ἑτερόχροος ψιττακὸς, κόσσυφος, ψὰρ, μετὰ τῆς κίττης ϗ. κολοιοῦ, ἐνάρθρως λαλεῖν μανθάνουσι. Τὰ πλεῖςα τούτων ἐν οἰκίσκοις τηρεῖται.

Luscinia omnium avium suavissime canit Alauda volitans cantitat in aëre coturnix humi sedens, aliæ (ceteræ) in arborum ramis, ut perena luteola, fringilla, carduelis, acanthis, linaria agrestis, parus minor, galbulus, rubecula, curruca. Discolor psittacus, merula, sturnus cum pica et monedula, discunt articulate loqui Plurimæ harum in caveis servantur.

Ὠδικὸς, ἡ, ὸν, canorus, ἡ φιλομήλα, ας, luscinia, πᾶς, ᾶσα, ᾶν, omnis, ἡδὺς, εῖα, ὺ, suavis, ᾄδω, cano, ἡ κορυδαλὶς, ίδος, alauda. πέταμαι, volo, ὁ ὄρτυξ, γος, coturnix, κάθημαι, sedeo, ἄλλος, η, ον. alius, λοιπὸς, η, ον, ceterus. a. um, ὁ κλάδος, ου, ramus, χλωρὶς, ίδος, luteola, ἐξωτερικος, α, ον, peregrinus, ἡ σπίζα, ης, fringilla. ἡ χρυσόμυτρης, ου. v. θραυπὶς, ίδος, carduelis, ἀκανθὶς, ίδος, ancanthis, λινουργὸς ἀγρία, linaria, ὁ αἰγίθαλος, ου, ἐλάττων, parus minor., ὁ ἰκτερὸς, ου, galbulus, ὁ ἐρυθακὸς, ου, rubecula; ἑτερόχροος, discolor, ψιττακὸς, ου, psittacus, ὁ κόσσυφος, ου, merula, ὁ ψὰρ, ος, sturnus, ἡ κίττη, ης, pica, ὁ κολοιὸς, ου, monedula, ἐνάρθρως, articulate. λαλέω, loquor, μανθάνω, disco, ὁ οἰκίσκος, ου, cavea, τηρέω, servo.

Ὄρνεα ἄγρια.

Aves agrestes.

20.

Ὁ στρουθοκάμηλος μέγιστον ὄρνεόν ἐστιν, ὁ τροχίλος ἐλάχιστον, ἡ γλαὺξ αἴσχιστον, ὁ ἔποψ ῥυπαρώτατον, ὅτι τῷ κόπρῳ τρέφεται, ἡ ῥυνδάκη σπανιώτατον. Ὁ φασιανὸς, ὠτὶς, τέτριξ κωφὴ, ἀτταγὴν, πέρδιξ, σκολόπαξ, κίχλη, εἰς τὰ τῶν τραπέζων ἀρεσκεύματα τίθενται. Ἐν τοῖς λοιποῖς τὰ ἐξαιρετότερα ἐστίν ὁ παννύχιος γέρανος, στενάζουσα τρυγὼν, κόκκυξ, ἡ φάττα, δρυοκολάπτης, κρόταλος, κορώνη.

Struthio est maximus ales, regulus minimus, noctua turpissimus, upupa sordidissimus, quia stercore nutritur, manucodiata rarissimus, phasianus, tarda, tetraon surdus, attagen, perdix gallinago, turdus in mensarum deliciis ponuntur. Inter reliquas aves potissimae sunt pervigil grus, gemens turtur, cuculus, palumbes, picus, garrulus, cornix.

Ἄγριος, α, ον, agrestis, ὁ στρουθοκάμηλος, ου, struthio, μέγας, άλη, α, magnus, ὁ τροχίλος, ου, regulus, ἐλάχιστος, η, ον, minimus, ἡ γλαὺξ, αυκος, noctua, αἰσχρὸς, ὰ, ὸν, turpis, ὁ ἔποψ, οπος, upupa, ῥυπαρὸς, ὰ, ὸν, sordidus. ὅτι, quia, ὁ κόπρος, ου, stercus, τρέφω, nutrio, ἡ ῥυνδάκη, ης, manucodiata, σπάνιος, α, ον, rarus, ὁ φασιανὸς, phasianus, ἡ ὠτὶς, ίδος, tarda, ἡ τέτριξ, tetraon, ἀτταγὴν, attagen, ὁ σκολόπαξ, κος, gallinago, ἡ κίχλη, ης, turdus, τὸ ἀρέσκευμα, τος, delicium, τίθημι, pono, ἐξαίρετος, ον, præcipuus, παννύχιος, α, ον, pervigil, ὁ γέρανος, ου, grus, στενάζω, gemo, ἡ τρυγὼν, ονος, turtur, κόκκυξ, γος, cuculus, ἡ φάττα, ης, palumbes, ὁ δρυοκολάπτης, ου, picus, ὁ κρόταλος, ου, garrulus, ἡ κορώνη, ης, cornix.

Ἁρπακτικὰ ὄρνεα.

Aves rapaces.

21.

Ὁ ἀετὸς, ἄναξ τῶν ὀρνέων, τῷ ἡλίῳ ἐνορᾷ. Ὁ γὺψ ϗ ὁ κόραξ θνησιμαίοις τρέφονται. Ὁ ἰκτῖνος διώκει τοὺς νεοσσούς. Αἰσάλων, σπιζίας, ἵεραξ, ἁρπάζουσι τὰ ὀρνίθια. Ὁ ἀςερίας ἁρπάζει τὰς περιςέρας, ϗ μείζονα τὰ ὄρνεα.

Aquila, rex avium, solem intuetur. Vultur, et corvus morticinis nutriuntur Milvius insectatur pullos. Falco, nisus et accipiter rapiunt aviculas. Astur rapit columbas, et majores aves.

Ἁρπακτικὸς, ἡ, ὸν, rapax, ὁ ἀετὸς, ου, aquila, ὁ ἄναξ, ακτος, rex, ἐνοράω, intueor, ὁ γὺψ, πος, vultur, ὁ κόραξ, κος, corvus, θνησιμαῖος, ου, morticinus, τρέφω, nutrio, ὁ ἰκτῖνος, ου, milvius, διώκω, insector, ὁ νέοσσος, ου, pullus, ὁ αἰσάλων, ος, (τριόρχης, ου,) falco, ἡ σπίζίας, ου, nisus, ὁ ἵεραξ, κος, accipiter, ἁρπάζω, rapio, τὸ ὀρνίθιον, ου, avicula, ἀςερίας, ου, astur, ἡ περιςερὰ, ας, columba.

Ὄρνεα ἔνυδρα.

Aves aquaticae.

22.

Ὁ κύκνος λευκὸς, χὴν ϗ ἡ νῆσσα νήχονται. Ὁ λάρος καταποντίζεται. Τούτοις προστίθετι τὴν πουγγὰ ϗ τὸν πελεκανὸν, Ὁ ἁλιάετος (ἁλι-

Olor albus, anser et anas natant. Mergus se mergit. His adde fulicam et pelecanum. Haliaëtus et gavia devolant; sed ar-

Ἔνυδρος, α, ον, aquaticus, Ὁ κύκνος, ου, olor, λευκὸς, ἡ, ὸν, candidus, ὁ χὴν, ος, anser, ἡ νῆσσα, ης, anas, νήχομαι, nato, ὁ λάρος, ου, mergus, καταποντίζομαι, mergor, προστίθημι, addo, ὁ πούγξ γος, fulica, ὁ

αἰετος) ϗ ὁ λάρος (καύαξ ἢ καύηξ) καταπετῶνται, ἀλλὰ ὁ ἐρωδιὸς ἐν ταῖς ὄχθαις ἑςήκει, ἵνα καταλάβῃ τοὺς ἰχθύας. Ὁ τριορχὸς ἐμβάλλει τὸ ῥάμφος τῷ ὕδατι, ϗ μυκᾶται ὡς βοῦς. Ἡ σεισοπύγις πυγὴν κινεῖ.

dea in ripis stat, ut capiat pisces. Butio inserit rostrum aquae, et mugit ut bos. Motacilla motat caudam.

πελεκανὸς, ου, pelicanus, ὁ ἁλιαιετὸς, ου, haliæetus, ὁ λάρος, καύαξ et καύηξ, gavia, καταπετάομαι, devolo, ὁ ἐρωδιὸς, ου, ardea, ἑςήκω, sto, καταλαμβάνω, capio, ὁ ἰχθὺς, υος, piscis, ὁ τριορχὸς, ου, butio, ἐμβάλλω, insero, τὸ ῥάμφος, εος, rostrum, μυκάομαι, mugio, σεισοπυγὶς, ίδος, motacilla, ἡ πυγὴ, ης, cauda, κινέω, moveo.

Τὰ ἔντομα πέτεινα (πτηνὰ.)

Insecta volantia.

23.

Ἡ μέλιττα μέλι ἐργάζεται, ὅπερ ὁ κύφην ἐπινέμει. Ἡ ἀνθρήνη ϗ σφὴξ βλάπτουσι τῷ κέντρῳ, μάλιςα δὲ ἐνοχλεῖ τὰ κτηνὰ ὁ οἶςρος, ἡμᾶς δὲ μυῖα ϗ κώνωψ. Ὁ γρύλλος ᾄδει. Ἡ ψυχὴ ἐςὶ πτηνὴ κάμπη. Ὁ κάνθαρος τοῖς κολεοῖς τὰς πτερύγας καλύπτει (κολεόπτερός ἐςι.) Ἡ πυγολαμπὶς (λαμ-

Apis mel conficit, quod fucus depascit. Vespa et crabro laedunt aculeo; maxime autem infestat pecus oestrus, nos vero musca et culex. Gryllus cantillat. Papilio alata est eruca. Scarabaeus tegit alas vaginis. Ci-

Ἡ μέλιττα, ης, apis, τὸ μέλι, τος, mel, ἐργάζομαι, facio, ὁ κύφην, ος, fucus, ἐπινέμω, depasco, ἡ ἀνθρήνη, ης, vespa, ὁ σφὴξ, γος, crabro, βλάπτω, lædo, μάλιςα, imprimis, ἐνοχλέω, infesto, τὸ κτῆνος, εος, pecus, ὁ οἶςρος, ου, œstrus, ἡ μυία, ας, musca, ὁ κώνωψ, ωπος, culex, ὁ γρύλλος, ου, gryllus, ᾄδω, cantillo, ἡ ψυχὴ, papilio, πτηνὸς, ἡ, ὸν, alatus, ἡ κάμπη, ης, eruca, ὁ κάνθαρος, ου, scarabæus, ἡ πτερὺξ, γος, ala, ὁ

πυρὶς) τῆς νυκτὸς λάμπει.

cindela noctu nitet.

κολέος, ου, vagina, ἡ πυγολαμπὶς, ίδος, ν. λαμπυρὶς, ίδος, cicindela, λάμπω, niteo.

Τετράποδα καὶ πρῶτον τὰ ἥμερα.

Quadrupedia et primum domestica.

24.

Ὁ κύων μετὰ τοῦ σκύλακος φύλαξ ἐςὶ τῆς οἰκίας. Ὁ καὶ ἡ αἴλουρος καθαρίζουσι (ἐλευθερῶσι) τὴν οἰκίαν ἀπὸ τῶν μυῶν, τοσοῦτο καὶ ἡ μυαγρὰ ποιεῖ. Ὁ σκίουρος, πίθηξ καὶ κερκοπίθηκος, πρὸς τὴν ἡδονὴν, ἐν τῷ οἴκῳ τηροῦνται. Ὁ μυοξὸς καὶ οἱ λοιποὶ μείζονες μῦες, ὡς ἴκτις, γαλὴ (σκυθικὴ) γαλὴ ἄγρια, ἐνοχλοῦσι τὴν οἰκίαν.

Canis cum catello est custos domus. Felis purgat (liberat) domum a muribus, quod et muscipula facit. Sciurus, simia et cercopithecus ad voluptatem in domo servantur. Glis et ceteri majores mures, ut mustela, martes, viverra, infestant domum.

Τὸ τετράπουν, οδος, quadrupes, ἥμερος, α, ον, domesticus, ὁ κύων, νος, canis, ὁ σκύλαξ, κος, catellus, φύλαξ, κος, custos, ἡ οἰκία, ας, domus, ὁ, ἡ αἴλουρος, felis, καθαρίζω, purgo, ἐλευθερόω, libero, ὁ μῦς, υος, mus, ἡ μυαγρὰ, ας, muscipula, ὁ σκίουρος, ου, sciurus, ὁ πίθηξ, ος, simia, ὁ κερκοπίθηκος, ου, cercopithecus, ἡδονὴ, ης, voluptas, τηρέω, servo, ὁ μυοξὸς, ου, glis, μείζων, ονος, major, ἴκτις, ίδος, mustela, ἡ γαλὴ, ης, ν. σκυθικὴ, ης, martes, ἡ γαλὴ ἄγρια, ας, viverra, ἐνοχλέω, infesto, ἡ οἰκία, ας, domus.

Τὰ βοσκήματα.

Pecora.

25.

Ὁ ταῦρος, ἡ βοῦς καὶ ὁ μόσχος τριχώμασι ἀμφιάζονται. Ὁ κριὸς, ὁ ἐκτομίας, ἡ οἶς (τὸ πρόβατον) μετὰ τοῦ ἀμνίου ἔριον φέρουσι. Ὁ τράγος μετὰ τῆς αἰγὸς ϗ τοῦ ἐρίφου πόκους ἔχουσι καὶ ἠρυγγοὺς, οἱ χοῖροι μετὰ τῶν τιτθευουσῶν ὑῶν χαίτας ἔχουσιν, ἀλλ' οὐ κέρατα, δίχηλοι δὲ εἰσὶ, ὡς καὶ ἐκεῖνα (κἀκεῖνα).

Taurus, vacca et vitulus pilis teguntur. Aries, vervex, ovis cum agno lanam portant. Hircus cum capra et haedo villos habent et aruncos. Porci, cum lactantibus subus, setas habent, sed non cornua, bisulci vero sunt, ut illa.

Τὸ βόσκημα, τος, κτῆνος, εος, pecus, ὁ ταῦρος, ου, taurus, ἡ βοῦς, οος, vacca, ὁ μόσχος, ου, vitulus, τὸ τρίχωμα, τος, pilus, καλύπτω, tego, ὁ κριὸς, ου, aries, ὁ κριὸς ἐκτομίας, vervex, τὸ πρόβατον, ου, ovis, τὸ ἔριον, ου, lana, ὁ τράγος, ου, hircus, ἡ αἴξ, γος, capra, ὁ ἔριφος, ου, hædus, ὁ πόκος, ου, villus. ἠρυγγὸς, ου, aruncus, ὁ χοῖρος, ου, porcus, τιτθεύων, lactans, ὁ, ἡ ὗς, ὑος, sus, ἡ χαίτη, ης, seta, τὸ κέρας, ατος, cornu, ὁ δίχηλος, ου, bisulcus, ἐκεῖνος, η, ο, ille.

Τὰ κτηνῆ.

Iumenta.

26.

Ὁ ὄνος ϗ ὁ ἡμίονος φορτία βαστάζουσιν, ὁ ἵππος, ὃν αἱ χαῖται κοσμοῦσι, βαστάζει

Asinus et mulus portant onera; equus, quem iubae ornant, portat nos ipsos.

Τὸ κτῆνος, εος, jumentum, ὁ ὄνος, ου, asinus, ὁ ἡμίονος, ου, mulus, τὸ φορτίον, ου, onus, βαστάζω, gesto, ὁ ἵππος, ου, equus

ἡμᾶς αὐτούς. Ὁ κάμηλος βαςάζει τὸν ἔμπορον μετὰ τῶν ἐμπορευμάτων αὐτοῦ. Ὁ ἐλέφας τὴν φορβὴν τῇ προβοσκίδι προσέλκει, δύο ἔχει προέχοντας ὀδόντας ϗ δύναται ἕως τριάκοντα ἄνδρας βαςάζειν.

Camelus portat mercatorem cum mercibus ejus. Elephas pabulum proboscide attrahit, duos habet prominentes dentes et potest usque triginta viros ferre.

ἡ χαίτη, ης, juba, κοσμέω, orno, ὁ κάμηλος, ου, camelus, ὁ ἔμπορος, ου, mercator, τὸ ἐμπόρευμα, ατος, merx, ὁ ἐλέφας, αντος, elephas, ἡ φορβὴ, ης, pabulum, ἡ προβοσκὶς, ίδος, proboscis, προσέλκω, attraho, προέχω, promineo, ὁ ὀδοὺς, οντος, dens, δύναμαι, possum, ἕως, etiam, usque, τριάκοντα, triginta. ἀνὴρ, δρος, vir.

Θ ῆ ρ ε ς.

Ferae.

27.

Ὁ βίσων ϗ ὁ βούβαλος εἰσὶν ἄγριοι βόες. Ἡ ἄλκη ἵππου μείζων, ἧς τὸ δέρμα ἄτρητον ἐςί, κέρατα ἔχει κλαδώδη ὡς ὁ ἔλαφος, ἀλλὰ ἡ αἰγαγρὸς (δόρξ) μετὰ τοῦ νεβροῦ σχεδὸν οὐδένα. Ὁ δὲ αἰγόκερως ὑπερμεγαλὰ ἔχει κέρατα, ἡ δορκὰς ἐλάχιςα, οἷς ἑαυτὴν εἰς τὴν πέτραν προσκρέμαται, ὁ δὲ

Urus et bubalus sunt feri boves. Alces equo major, cujus tergus impenetrabile est, cornua habet ramosa ut cervus sed caprea cum hinnulo fere nulla. Capricornus vero praegrandia habet cornua; dama exigua, quibus ad petram suspendit se ipsam. Mo-

Θὴρ, ος, fera, ὁ βίσων, ος, urus, ὁ βούβαλος, ου, bubalus, ἄγριος, α, ον, ferus, ἡ ἄλκη, ης, alces, μείζων, ονος, major, τὸ δέρμα, τος, tergus, ἄτρητος, ου, impenetrabilis, τὸ κέρας, ατος, cornu, κλαδώδης, εος, ramosus, ὁ ἔλαφος, ου, cervus, ἡ αἴγαγρος, ου (δὸρξ, κος,) capra silvestris, ὁ νεβρὸς, ου, hinnulus, σχεδὸν, fere, οὐδεὶς, οὐδεμία, οὐδὲν, nullus, ὁ αἰγόκερως, ωτος, capricornus, ὑπερμέγας, άλη, ὰ, prægrandis, τὸ κέρας, ατος, cornu, ἡ δορ-

μονόκερως ἕνικον, ἀλλὰ τιμιώτατον. ὡς οἱ παλαιοὶ ψευδῶς ἔλεξαν. Ὁ κάπρος τύπτει τοῖς ὀδοῦσιν, ὁ λαγῶος δειλός ἐστιν. Ὁ δασύπους ὑποσκάπτει τὴν γῆν, ὡς ϗ ὁ ἀσπάλαξ, ὃς θρόμβους (γηλόφους) ἐγείρει.

noceros unum, sed pretiosissimum, ut veteres falso narrabant. Aper infestat dentibus; lepus timidus est. Cuniculus suffodit terram, ut et talpa quae grumos excitat.

κὰς ἄδος, rupicapra, ἐλάχιστος, η, ον, minimus, προσκρέμαμαι, suspendo, ὁ μονόκερως, ωτος, monoceros, εἷς, μία, ἓν, unus, τίμιος, α, ον, pretiosus, ὁ κάπρος, ου, aper, ἀφρίζω, spumo, ὁ ὀδοὺς, όντος, dens, ὁ λαγῶος, ου, lepus, δειλὸς, ἡ, ὸν, timidus, ὁ δασύπους, οδος, cuniculus, ὑποσκάπτω, suffodio, ὁ ἀσπάλαξ, κος, talpa, ὁ θρόμβος, ου, (γήλοφος, ου,) grumus, i, ἐγείρω, excito

Θήρια ἁρπακτικά.

Ferae rapaces.

25.

Τὰ θήρια ὀξεῖς ἔχει ὄνυχας ϗ ὀδόντας, ϗ σαρκόβορα ἐστὶν, ὡς ὁ λέων, ἄναξ τῶν τετραπόδων, χαιτοεὶς, μετὰ τῆς λεαίνης, ποικιλοδέρμων πανθὴρ καὶ πάρδαλις, ἡ τίγρις ἀγριωτάτη ἁπάντων θηρίων. Ὁ ἄρκτος λάσιος. ὁ λύκος ἅρπαξ, ἡ λύγξ τὴν ὄψιν κρα-

Bestiae acutos habent ungues et dentes, suntque carnvioræ ut leo, rex quadrupedum jubatus, cum leæna; maculosus pardus et femella pardalis, tigris immanissima omnium bestiarum. Ursus villosus, lupus rapax, lynx visu praestantissima, cau-

Τὸ θήριον, ου, bestia, ὀξὺς, εῖα, ὺ, acutus, ὁ ὄνυξ, χος, unguis, ὁ ὀδοὺς, όντος, dens, σαρκόβορος, α, ον, cornivorus, ὁ λέων, οντος, leo. τετράπους, οδος, quadrupes, χαιτοεὶς, εσσα, εν, jubatus, ἡ λεαίνα, ης, leæna, ὁ ποικιλοδέρμων, ονος, maculosus, ὁ πανθὴρ, ος, ἡ πάρδαλις, εως, pardus, ἡ τίγρις, ιδος, tigris, ἄγριος, α, ον, sævus, ὁ ἄρκτος, ου, ursus, λάσιος, α, ον, villosus, ὁ λύκος, ου, lupus,

τίστη, ἡ κεςκοφόρος. ἀλώπηξ πανουργοτάτη. Ὁ ἐρινὸς κεντρωτὸς ἐςίν. Ὁ μέλις τοὺς φωλέους ςέργει.

lata vulpes astutissima. Erinaceus aculeatus est. Melis latebras amat.

ἅρπαξ, γος, rapax, ἡ λύγξ, γγὸς, lynx, ὄψις, εος, visus, κράτιςος, η, ον, præstantissimus, ὁ κερκὸς, ου, cauda, ἡ ἀλώπηξ, εκος, vulpes, ὁ, ἡ πανοῦργος, ου, astutus, ὁ ἐρινὸς, ου, erinaceus, κεντρωτὸς, aculeatus, ὁ μέλις, ιδος, melis, φύγετον, ου, φωλεὸς, έου, latebra, ςέργω, amo.

Ὀφεῖς καὶ ἑρπετά.

Serpentes et reptilia.

29.

Οἱ ὄφεις ἕρπουσι κολποῦντες ἑαυτούς. Ὁ δράκων ἐν τῇ ὕλῃ, ὁ ὕδρος ἐν τῷ ὕδατι, ἡ ἔχιδνα ἐν ταῖς πέτραις, ὁ ἀσπὶς ἐν τοῖς ἀγροῖς, ὁ βύης ἐν τοῖς οἴκοις, τυφλῖνος τυφλός ἐςι. Πόδας ἔχουσι ὁ σαῦρος, καὶ σαλάμανδρα, ἥν ἐν τῷ πυρὶ ζῶσαν ἀτόπως λέγουσι. Ὁ δράκων (ὄφις πτερυγωτὸς) κτείνει τῇ ἐκπνοῇ, ὁ βασιλίσκος τοῖς ὄμμασι

Angues repunt se sinuantes, coluber in silva, natrix in aqua, vipera in saxis, aspis in campis, boa in domibus. Cæcilia cæca est. Pedes habent, lacerta, et salamandra, quae in igne vivere inepte dicitur. Draco (serpens alatus) occidit halitu; basiliscus oculis, ut olim falso narra-

Ὁ ὄφις, εος, serpens, τὸ ἑρπετὸν, ου, reptile, ἕρπω, serpo, κολπόω, sinuo, ὁ δράκων, οντος, coluber, ὁ ὕδρος, ου, natrix, ἡ ἔχιδνα, ης, vipera, ὁ ἀσπὶς, ίδος, aspis, ὁ βύης, ου, boa, ἡ, τυφλῖνος, ης, cæcilia, τυφλὸς, ἡ, ὸν, cæcus, ὁ σαῦρος, ου, lacerta, ἡ σαλαμάνδρα, ας, salamandra, ζάω, vivo, ὁ δράκων, οντος, draco, πτερυγωτὸς, ου, alatus, κτείνω, occido, ἡ ἐκπνοὴ, ης, halitus, ὁ βασιλίσκος, ου, basiliscus, τὸ ὄμμα, τος, (ὁ ὀφθαλμὸς, ου,) oculus, πάλαι, vetus, ψευδῶς, falso, διηγέομαι,

(ὀφθαλμοῖς), ὡς οἱ πάλαισι ψευδῶς διηγοῦντο, ὁ σκορπίος οὐρᾷ φαρμακωδεῖ.

batur, scorpius cauda venenata.

narro, ὁ σκόρπιος, ου, scorpius, ἡ οὐρα, ας, cauda, ὁ ἡ φαρμακώδης, εος, venenatus.

Τὰ ἕρπετα.

Animalia repentia.

30.

Αἱ ἑλμίνθες βρώσκουσι τὰ ἡμῶν πράγματα. Ὁ σκώληξ τὴν γῆν, ἡ κάμπη τὸ φυτὸν, τέττιξ τοὺς καρπούς, κανθαρὶς τὸν σῖτον, τερηδὼν τὰ ξύλα, ὁ σὴς ἐσθῆτας, ἡ σίλφη βίβλον, σῆπες κρέας ϗ τυρὸν, ἀκαρὶ τὴν τρίχα. Ὁ ψύλλος σκιρτῶν, ὁ φθεὶρ, ὀζῶν κόρις, ἡμᾶς αὐτοὺς δάκνουσιν. Ἡ κυνομυῖα βδελλεὶ τὸ αἷμα. Ὁ

Vermes rodunt res. Lumbricus terram, eruca plantam, cicada fruges, curculio frumentum, teredo ligna, tinea vestes; blatta librum, termites carnem et caseum, acari capillum. Pulex saltans, pediculus, foetens cimex nos ipsos mordent. Ricinus sanguinem sugit. Bombyx

Τὸ ἔντομον, ου, insectum, ὁ ἑρπετὸς, ἡ, ὸν, reptilis, e, ὁ σκώληξ, κος, vermis, βρώσκω, rodo, τὸ πρᾶγμα, ατος, res, ἑλμὶς, νθος, lumbricus, ἡ κάμπη, ης, eruca, τὸ φυτὸν, ου, planta, ἡ τέττιξ, γος, cicada, ὁ καρπὸς, ου, fruges, ἡ κανθαρὶς, ἰδος, curculio, ὁ σῖτος, ου, frumentum, ὁ τερηδὼν, ονος, teredo, τὸ ξύλον, ου, lignum, ὁ σὴς, σήτος, tinea, ἡ ἐσθὴς, τος, vestis, ἡ σίλφη, blatta, βίβλος, ου, liber, σὴψ, πος, termes, τὸ κρέας, τος, caro, ὁ τυρὸς, ου, caseus, ἀκαρὶ, indecl. ἡ θρὶξ, χος, capillus, ὁ ψύλλος, ου, pulex, σκιρτάω, salto, φθεὶρ, ος, pediculus, ὄζω, fœteo, ὁ ν. ἡ κόρις, εος,

βόμβυξ σερικὸν ἐργάζεται. Ὁ μύρμηξ φιλόπονος ἐστίν. Ὁ ἀράχνης ἀράχνιον νήθει, ἀμφίβληστρον ταῖς μυίαις. Ὁ κοχλίας τὸ οἰκίδιον αὐτοῦ περικομίζει.

sericum facit. Formica laboriosa est. Aranea araneum texit, retia muscis. Cochlea domicilium suum circumfert.

cimex, δάκνω, mordeo, ἡ κυνομυῖα, ας, ricinus, βδέλλω, sungo, ere, τὸ αἷμα, τος, sanguis, ὁ βόμβυξ, κος, bombyx, τὸ σερικὸν, ου, sericum, ὁ μύρμηξ, κος, formica, ὁ, ἡ φιλόπονος, ου, laboriosus, ὁ ἀράχνης, ου, aranea, ἀράχνιον, ου, araneum, νέω, texo, τὸ ἀμφίβληστρον, ου, rete, ὁ κοχλίας, ου, cochlea, τὸ οἰκίδιον, ου, domicilium, περικομίζω, circumfero.

Τὰ ἀμφίβια.

Amphibia.

31.

Ἐπὶ τῆς γῆς, ϗ ἐν τῷ ὕδατι ζῶσιν ὁ κροκόδειλος, θαυμαστὸν ϗ ἁρπαλεώτατον θηρίον τοῦ Νείλου ποταμοῦ ἐν τῇ Αἰγύπτῳ, ὁ κάστωρ, ὃς χηνείους πόδας πρὸς τὸ νήχεσθαι, ϗ λεπιδώτην οὐραν ἔχει, ἡ λοῦτρα ϗ βάτραχος βατραχίζων, μετὰ τοῦ

Super terra et in aqua vivunt crocodilus, immensa et praedatrix bestia Nili fluminis in Aegypto. Castor, qui anserinos pedes ad natandum et squammeam caudam habet; lutra et rana coaxans cum bufone. Testudo, quae supra

Ζάω, vivo, ὁ κροκόδειλὸς, ου, crocodilus, θαυμαστὸς, ἡ, ὸν, immensus, mirandus, ἁρπαλεὸς, εα, ον, rapax, Νεῖλος, ου, Nilus, ἡ Αἴγυπτος, ου, Aegyptus, ὁ κάστωρ, ος, castor, χηνεῖος, α, ον, anserinus, νήχομαι, nato, λεπιδωτὸς, ἡ, ὸν, squammeus ἡ οὐρα, ας, cauda, ἡ λοῦτρα, ας, (ἐνυδρὶς, εος,) lutra, ὁ βάτραχος, ου, rana, βατραχίζω, coaxo, χερσαῖος, bufo, ἡ χελώνη, ης,

χερσαίου. Ἡ χελώνη ἄνω ϗ κάτω κεραμοῖς (ὀστρακοῖς) ὡς θυρέῳ κεκαλυμμένη.

et infra testis sicut scuto tecta est.

testudo, ὁ κέραμος, ου, τὸ ὄστρακον, ου, testa, ὁ θυρεὸς, ου, scutum, καλύπτω, tego, occulto.

Ἰχθύες ποτάμιοι καὶ λιμναῖοι.

Pisces fluviales et lacustres.

32.

Ὁ ἰχθὺς πτέρυγας ἔχει, αἷς νήχεται, ϗ βράγχια οἷς ἀναπνεῖ, ϗ ἀκάνθας ἀντὶ τῶν ὀστέων, πρὸς ταῦτα ὁ ἄῤῥην γαλακτίδας, τὸ θῆλυ ὠά. Τινὲς λεπίδας ἔχουσιν, ὡς ὁ κυπρῖνος ϗ λάβραξ, ἄλλοι εἰσὶ λεῖοι (μαλακόδερμοι) ὡς ἡ ἔγχελυς, γαλὴ, ὁ ὀξύῤῥυγχος ὀξύτηκτος ἐστὶ, ϗ ὑπὲρ τοῦ ἀνθρώπου μῆκος αὐξάνεται. Ὁ στομώδης σιλουρὸς μείζων αὐτοῦ ἐστι, μέγιστος δὲ ὁ ἀντακαῖος. Αἱ ἀφύαι φυλακικαὶ, οἵτινες ἀγεληδὸν νήχονται, ἐλάχισται

Piscis pinnas habet, quibus natat, et branchias quibus respirat spinas loco ossium; praeterea mas lactes, femina ova. Quidam squammas habent, ut carpio et lucius, alii sunt glabri, ut anguilla, mustela, sturio mucronatus est et supra hominis longitudinem crescit. Bucculentus silurus est major illo, maximus vero antacaeus Apuae phalaricae, quae regatim natant, minimi pisces sunt. Alii hujus generis

Ποτάμιος, α, ον, fluviatilis, λιμναῖος, α, ον, lacustris, ἡ πτέρυξ, γος, pinna, νήχομαι, nato, τὰ βράγχια, ων, branchiæ, ἀναπνέω, respiro, ἡ ἄκανθα, ης, spina, ἀντὶ, pro, loco, τὸ ὀστέον, ου, os, ossis, ὁ ἄῤῥην, ος, mas, γαλακτίδες, ων, lactes piscium, τὸ θῆλυ, εος, femina, τὸ ὠὸν, ου, ovum, ἡ λεπὶς, ίδος, squamma, ὁ κυπρῖνος, ου, carpio, ὁ λάβραξ, κος, lucius, ἄλλος, η, ον, alius, λεῖος, α, ον, glaber, ὁ, ἡ μαλακόδερμος, ου, mollis cute, ἡ ἔγχελυς, υος, anguilla, ἡ γαλὴ, ης, mustela, ὁ ὀξύῤῥυγχος, ου, sturio, ὁ, ἡ ὀξύτηκτος, ου, mucronatus, τὸ μῆκος, εος, longitudo, αὐξάνομαι, cresco, ὁ, ἡ στομώδης, εος, bucculentus, ὁ σιλουρὸς, ου, si-

ἰχθύες εἰσίν. Ἄλλοι τούτου γένους εἰσὶν ἡ πέρκη, λευκίσκος, τρίγλα, θύμαλλος, τρώκτης, κώβιος, ψύλων. Ὁ καρκίνος ὀστράκῳ καλύπτεται, χηλὰς ἔχει, ϗ πρόσω, ϗ ὀπίσω ἕρπεται. Ἡ βδέλλα μυζᾷ τὸ αἷμα.

sunt perca, alburnus, mullus, thymallus, trutta, gobius, tinca; cancer crusta tegitur, chelas habet, et prorsum et retrorsum serpit. Hirundo sugit sanguinem.

lurus, μείζων, ονος, a μέγας, magnus, ὁ ἀντακαῖος, ου, antacæus, ἡ ἀφύη, ης, apua, ἀγεληδὸν, gregatim, νήχομαι, nato, ἐλάχιστος, η, ον, minimus, τὸ γένος, εος, genus, ἡ πέρκη, ης, perca, ὁ λευκίσκος, ου, alburnus, ἡ τρίγλα, ης, mullus, ὁ θύμαλλος, ου, thymallus, ὁ τρώκτης, ου, trutta, ὁ κώβιος, ου, gobius, ὁ ψύλων, ος, tinca, ὁ καρκίνος, ου, cancer, τὸ ὄστρακον, ου, crusta, ἡ χηλὴ, ης, chela, πρόσω ϗ ὀπίσω, prorsum et retrorsum, ἕρπω, serpo, ἡ βδέλλα, ης, hirudo, μύζαω sugo, τὸ αἷμα, τος, sanguis.

Ἰχθύες πελαγικοὶ καὶ αἱ κογχαί.

Pisces marini et conchae.

33.

Τὸ κῆτος τῶν πελαγικῶν ἰχθύων μέγιστος ἐστὶν, ὁ δελφὶν τάχιστος, ὁ βατὸς τερατωδέστατος. Οἱ ἄλλοι ὀνομάζονται μύραινα, ἄλμων, εἰσὶ δὲ ϗ πετεινοὶ Προσι-

Balæna marinorum piscium maximus est; delphinus celerrimus, raja monstrosissimus. Alii vocantur muraenula, salmo, dantur vero et volatiles. Ap-

Πελαγικὸς, ἡ, ὸν, marinus, ἡ κόγχη, ης, concha, τὸ κῆτος, εος, φάλαινα, ης, balæna, ὁ δελφὶν, ος, Delphinus, τάχυς, εῖα, ὺ, velox, ὁ βατὸς, ου, raja, τερατώδης, εος, monstrosus, ὀνομάζω, nomino, ἡ μύραινα, ης, muraenula, ὁ ἄλμων, ἄλμονος, salmo,

θετι τὰς μαινίδας, αἵ τινες ταριχευμέναι, καὶ ψῆττας μετὰ τῶν ὀνίσκων, οἳ ξηρανθέντες εἰσκομίζονται, καὶ τὰ πελαγικὰ τεράστια, φώκην καὶ τὰ ἐκείνης εἴδη. Ἡ κογχὴ ὄστρακα ἔχει, τὸ θῆτος (τὸ ὄστρεον) εὔχυμον σάρκα παρέχει, ἡ πορφύρα ὄστρειον. Ἡ κογχὴ μαργαριτοφόρος μαργαρίτας (μάργαρα) φέρει.

Appone halices quæ salsæ, et passeres cum asellis, qui arefacti inferuntur, et marina monstra, phocam et varias ejus species. Concha testas, habet, ostrea dat sapidam carnem. Murex purpuram præbet. Concha margaritifera fert margaritas.

πετεινός, η, ον, volatilis, προστίθημι, appono, ἡ μαινίς, ίδος, halex, ταριχεύω, salio, ἡ ψῆττα, ης, passer, ὁ ὀνίσκος, ου, asellus, ξηραίνω, arefacio, εἰσκομίζω, infero, τὸ τεράστειον, ου, monstrum, ἡ φώκη, ης, phoca, τὸ εἶδος, εος, species, ἡ κογχὴ, ης, concha, τὸ θῆτος, εος, τὸ ὄστρεον, ου, ostrea, εὔχυμος, ου, sapidus, παρέχω, præbeo, τὸ ὄστρεον, ἡ πορφύρα, ου, murex, τὸ ὄστρειον, ου, purpura, μαργαριτοφόρος, η, ον, margaritifer, a, um, ὁ μαργαρίτης, ου, ν. τὸ μάργαρον, ου, margarita.

Αἱ ἑπτὰ τοῦ ἀνθρώπου ἡλικίαι.

Septem hominis aetates.

34.

Ὁ ἄνθρωπος πρῶτον βρέφος ἐστὶν, εἶτα παῖς, ἔπειτα μεῖραξ (ἔφηβος), μετὰ ταῦτα νεανίας (νέος), εἶτα ἀνὴρ, μετέπειτα γέρων, τελευταῖον τυμβο-

Homo primum infans est, dein puer, tum adolescens, posthæc juvenis, dein vir, tandem senex, ultimo silicernium: sic e-

Ἡ ἡλικία, ας, ætas, τὸ βρέφος, εος, infans, εἶτα, deinde, ὁ παῖς, δος, puer, ὁ μεῖραξ, κος, ν. ὁ ἔφηβος, ου, adolescens, μετὰ ταῦτα, posthæc, νέος, ου, juvenis, εἶτα, postea, ἀνήρ, δρος, vir, γέρων τος, senex, τελευταῖον, postre-

γέρων. Οὕτως ϰ̀ ἐν τῷ ἑτέρῳ γένει εἰσὶ τὸ κοράσιον, ἡ κόρη (ἡ παῖς), παρθένος, γυνὴ, πρεσβύτις, γραῦς.

tiam in altero sexu sunt puppa, puella, virgo, mulier, vetula, anus vel decrepita.

mo, τυμβογέρων, ντος, silicernium, ἕτερος, α, ον, alter, τὸ γένος, εος, sexus, τὸ κοράσιον, ου, puppa. ἡ κόρη, ης, puella, ἡ παρθένος, virgo, ἡ γυνὴ, αι̃κος, mulier, ἡ πρεσβύτις, ιδος, vetula, ἡ γραῦς, ος, anus.

Τὰ ἔξω τοῦ ἀνθρώπου μελῆ.

Externa hominis membra.

35.

Ἡ κεφαλὴ ἄνω ἐςὶ, κάτω οἱ πόδες. Τὸ τοῦ τραχήλου, (ὁ ταῖς μαχαλαῖς ὁρίζεται) πρόσω μέρος σφαγὴ ἐςὶ, τὸ δὲ ὀπίσω ὁ αὐχὴν, τὸ ςῆθος πρόσω ἐςὶν, ὀπίσω τὸ νῶτον, Ὑπὸ τοῦ ςηθοῦς γαςὴρ ἐςὶν. Ἐν μέσῳ τούτου ὁ ὀμφαλος, ἐπὶ τῷ νότῳ ὀμοπλάται εἰσὶν, ἀφ᾽ ὧν οἱ ὦμοὶ κρέμανται, ὑπὸ τούτων οἱ βραχίονες μετὰ τοῦ ὠλεκρανοῦ (ἀγκῶνος), ἀπὸ τουτου ἀμφο-

Caput supra est, infra pedes. Colli, (quod axillis terminatur) anterior pars jugulum est, posterior cervix. Pectus ante est: retro dorsum. Sub pectore venter est. In medio hujus umbilicus, a tergo scapulæ sunt, a quibus humeri pendent, sub his brachia cum cubito, ab hoc utrin-

Τὸ μέλος, εος, membrum, ἡ κεφαλὴ, ης, caput, ἄνω, supra, κάτω, infra, πούς, οδος, pes, τὸ τράχηλον, ου, collum, ἡ μαχαλὴ, ης, axilla, ὁρίζω, termino, τὸ πρόσω μέρος, pars anterior, ὀπίσω, posterior, ἡ σφαγὴ, ης, jugulum, ὁ αὐχὴν, ος, cervix, τὸ ςῆθος, εος, et ὁ θώραξ, ακος, pectus, πρώσω, ante, ὀπίσω, retro, τὸ νῶτον, ου, dorsum, ὑπὸ, sub, ἡ γαςὴρ, ερος, venter, ὁ μέσος, ου, medius, ὁ ὄμφαλος, ου, umbilicus, ἐπὶ, a, ἡ ὠμοπλάτη, ης, scapula, ἀφ᾽ ὧν, a quibus, ὁ ὦμος, ου, humerus, κρέμαμαι, pendeo, ὁ βραχίων, ονος, brachium, τὸ

τέρωθεν (πρὸς ἑκατέραν πλευρὰν) αἱ χεῖρες, ἡ δεξιὰ ϗ ἡ ἀριϛερά. Τοῖς ὤμοις ἐπακολουθοῦσιν ὀσφύες (ψοαὶ) μετὰ τῶν ἰσχίων ϗ ἐν τῷ πρωκτῷ γλουτοί. Τὸν πόδα ποιοῦσι, τὸ μῆρος, εἶτα σκέλος (μεταξὺ τὸ γόνυ ἐϛὶν) ἐν ᾧ τὸ γαϛροκνήμιον ϗ κνήμη, ἔπειτα ἀϛράγαλοι, πτέρνα ϗ τὸ πέλμα. Ἐν τῷ ἐσχάτῳ δάκτυλος μέγας μετὰ τῶν τεσσάρων λοιπῶν δακτύλων.

que (ad utrumque latus) manus, dextera et sinistra. Humeros subsequuntur lumbi cum coxis et in podice nates. Pedem faciunt femur, crus (inter medio genu), in quo sura et tibia, tandem tali, calx et solum. In extremo hallus (digitus magnus) cum quatuor reliquis digitis.

ὠλεκρανὸν, ν. ὁ ἀγκὼν, ωνος, cubitus, ἀμφοτέρωθεν, utrinque, ἡ πλευρὰ, ας, latus, ἡ χεὶρ, ὸς, manus, ἡ δεξιὰ, ας, dextra, ἡ ἀριϛερὰ, ας, sinistra, ἐπακολουθέω, sequor, ἡ ὀσφὺς, ὑος, ν. ἡ ψόα, ας, lumbus, τὸ ἰσχίον, ου, coxa, ὁ πρωκτὸς, ου, podex, ὁ γλουτὸς, ου, nates, τὸ μῆρος, εος, femur, τὸ σκέλος, εος, crus, μεταξὺ, inter in medio τὸ γόνυ, ος, genu, τὸ γαϛροκνήμιον, ου, sura, ἡ κνήμη, ης, tibia, ἔπειτα, tandem, ὁ ἀϛράγαλὸς, ου, talus, ἡ πτέρνη et πτέρνα, ης, calx, τὸ πέλμα, ατος, solea, solum, ἔσχατος, η, ον, extremus, ὁ δάκτυλος μέγας, hallus, digitus, magnus, λοιπὸς, ή, όν, liquus.

Ἡ κεφαλὴ καὶ αἱ χεῖρες.

Caput et manus.

36.

Ἐν τῇ κεφαλῇ θρὶξ ἐϛὶν, ἥτις τῷ κτενὶ κτενίζεται, δύο ὦτα, κρόταφοι ϗ τὸ πρόσωπον. Ἐν προ-

In capite capillus est, qui pectine pectitur, binæ aures, tempora et facies. In facie sunt

Ἡ θρὶξ, χὸς, capillus, ὁ κτεὶς, ενος, pecten, κτενίζω, pecto, τὸ οὖς, ὠτὸς, auris, ὁ κρόταφος, ου, tempus, τὸ πρόσωπον, ου, facies, τὸ μέτωπον, ου, frons,

σώπῳ εἰσί· τὸ μέτωπον ϗ ἑκάτερος ὀφθαλμὸς, ὁ ῥὶν μετὰ δυῶν μυκτήρων, τὸ ςόμα, αἱ παρειαὶ ϗ τὸ γένειον. Στόμα τῷ μύστακι ϗ τοῖς χείλεσι, ἡ γλῶσσα μετὰ τῆς ὑπερῴας τοῖς ὀδοῦσιν ἐν τῇ γαμφηλῇ (σιαγόνι) περιφραττομένη ἐςί. Τὸ τοῦ ἀνδρὸς γένειον πώγωνι, ὁ ὀφθαλμὸς δὲ (ἐν ᾧ τὸ κυκλώπιον. ϗ ἡ κόρη ἐςί) βλεφάροις ϗ ὀφρύσι περιβάλλεται. Ἡ χεὶρ συςαλεῖσα πυγμὴ, ἐκταθεῖσα δὲ παλάμη (θέναρ) ἐςίν. Ἐν τῷ μέσῳ κοῖλον (κοτύλη) ἐςὶ, τὸ πέρας τῆς χειρὸς ὁ ἀντίχειρ ἐςὶ, μετὰ τεττάρων δακτύλων, τοῦ δεικτικοῦ, καταπύγωνος, (μέσου), παραμέσου ϗ ὠτίτου (μικροῦ). Ἐν ἑκάςῳ τρεῖς εἰσὶ σκυταλίδες ϗ τοσοῦται κόνδυλοι μετὰ τοῦ ὄνυχος.

frons et uterque oculus, nasus cum duabus naribus, os, genæ et mentum. Os mystace et labiis, lingua cum palato dentibus in maxilla septa est. Virile mentum barba, oculus vero, in quo albugo et pupilla est, palpebris et supercilio tegitur. Manus contracta pugnus, expansa palma est. In medio est vola; extremitas manus pollex est, cumquatuor digitis, indice, medio, annulari et auriculari. In quolibet tres sunt articuli et totidem condyli, cum ungue.

ὁ ὀφθαλμὸς, ου, oculus, ὁ μυκτὴρ, ος, ν. ὁ ῥὶν, ος, nasus, τὸ ῥίνιον, ου, naris, τὸ ςόμα, τος, os, ἡ παρειὰ, ας, ἡ γνάθος, ου, gena, τὸ γένειον, ου, mentum, ὁ μύςαξ, κος, mystax, τὸ χεῖλος, εος, labium, ἡ γλῶσσα, ης, lingua, ἡ ὑπερῷα, ας, palatum, ἡ γαμφηλὴ, ης, ν. σιαγὼν, ος, maxilla. περιφράττω, circumsepio, ὁ πώγων, ος, barba, τὸ κυκλώπιον, ου, albugo, ἡ κόρη, ης, pupilla, τὸ βλέφαρον, ου, palpebra, ἡ ὀφρὺς, υος, supercilium. καλύπτω, tego, συςέλλω, contraho, ὁ κονδυλος, ου, pugnus, ἐκτείνω, expando, παλάμη, τὸ θέναρ, ος, palma, ἡ κοτύλη, ης, ν. τὸ κοῖλον, ου, vola, τὸ πέρας, ατος, extremitas, ὁ ἀντίχειρ, pollex, ὁ δεικτικὸς, ου, index, ὁ καταπύγων, ονος, ν. ὁ μέσος, ου, medius, ὁ παράμεσος, ου, annularis, ὁ ὠτίτης, ου, ν. ὁ μικρὸς, ου, auricularis, ἕκαςος, ου, quilibet, ἡ σκυταλὶς, ίδος, junctura, τοσοῦτοι, totidem. ὁ κόνδυλος, ου, condylus, ὁ ὄνυξ, χος, unguis.

Ἡ σὰρξ καὶ τὰ σπλάγχνα.

Caro et viscera.

37.

Ἐν τῷ σώματι εἰσὶν ὁ χρὼς μετὰ τῶν ὑμένων, ἡ σὰρξ μετὰ τῶν μυῶν, σωλῆνες, χόνδροι, ὀστέα, καὶ τὰ σπλάγχνα. Ἀφαρθέντος τοῦ χρωτὸς φαίνεται ἡ σὰρξ καὶ μεθ' αὐτῆς οἱ μῦες, δι' ὧν τὰ μέλη κινεῖται. Τὰ σπλάγχνα ἐστὶ τὰ ἐνδότερα μέρη, ὡς ἐν τῇ κεφαλῇ ὁ ἐγκέφαλος κρανίῳ καὶ περικρανίῳ περιβαλλόμενος. Ἐν τῷ στηθεῖ ἡ καρδία τῷ περικαρδίῳ (φρενὶ) περιελιττομένη, καὶ ὁ πνευμὼν, ὃς ἀναπνεῖ. Ἐν τῇ κοιλίᾳ ἡ γαστὴρ καὶ τὰ ἔντερα τῷ ἐπιλλώῳ περιβαλλόμενα, τὸ ἧπαρ καὶ ἐκ τῆς ἀριστέρας ἀντικείμενος σπλὴν,

In corpore sunt cutis cum membranis, caro cum musculis, canales, cartilagines, oſſa, et viscera. Detracta cute apparet caro, et cum ea musculi, per quos membra moventur. Viscera sunt internæ partes, ut in capite cerebrum, cranio et pericranio circumdatum. In pectore cor pericardio obvolutum, et pulmo qui respirat. In abdomine ventriculus, et intestina omento obducta, hepar et ex sinistra oppositus lien, duo renes cum vesica. Pectus crassa membrana

Τὸ σπλάγχνον, ου, viscus, ris, τὸ σῶμα, τος, corpus, ὁ χρὼς, ωτος, cutis, ὁ ὑμὴν, ος, membrana, ὁ μῦς, υος, musculus, ὁ σωλὴν, ος, canalis, ὁ χόνδρος, ου, cartilago, τὸ ὀστέον, ου, os, oſſis, ἀφαίρω, detraho, φαίνομαι, appareo, δι' ὧν, per quos, τὸ μέλος, εος, membrum, κινέω, moveo, ἐνδότερος, α, ον, internus, τὸ μέρος, εος, pars, ὁ ἐγκέφαλος, ου, cerebrum, τὸ κρανίον, ου, cranium, τὸ περικράνιον, ου, pericranium, περιβάλλω, circumdo, ἡ καρδία, ας, cor, τὸ περικάρδιον, ου, pericardium, περιελίττω, obvolvo, ὁ πνευμὼν, ος, pulmo, ἀναπνέω, respiro, ἡ κοιλία, ας, abdomen, ἡ γαστὴρ, ος, ventriculus, τὸ ἔντερον, ου, intestinun, τὸ ἐπιλλῶον, ου, omentum, περιβάλλω, obduco, τὸ ἧπαρ, ατος, jecur, ἀντίκειμαι, opponor, ὁ σπλὴν, ος, lien, ὁ νέφρος, ου, ren, ἡ κύστις, εος, ve-

δύο νέφροι μετὰ τῆς κύςεος. Τὸ ςῆθος παχεῖ ὑμένι διαχωρίζεται (διαφράττεται), ὃς διάφραγμα ὀνομάζεται.

separatur (discluditur), quæ diaphragma vocatur.

sica, πάχυς, εῖα, ὐ, crassus, ὑμὴν, ενος, membrana, διαχωρίζω, separo, διαφράττω, discludo, τὸ διάφραγμα, ατος, diaphragma, ὀνομάζω, nomino.

Αἱ φλέβες καὶ τὰ ὀςέα.

Canales et ossa.

38.

Σωλῆνες τοῦ σώματος εἰσὶν αἱ φλέβες, αἳ τὸ αἷμα ἐκ τοῦ ἥπατος, αἱ ἀρτηρίαι, αἱ τὴν θερμότητα ꝁ ζωὴν ἐκ τῆς καρδίας, τὰ νεῦρα, ἃ τὴν αἴσθησιν ꝁ κίνησιν ἐκ τοῦ ἐγκεφάλου διὰ τοῦ σώματος κατακομίζουσι. Ταῦτα τὰ τρία εὑρήσεις πανταχοῦ ἑνωμένα. Εἶτα ἀπὸ ςόματος ὁ οἰσοφάγος ὁδὸς ἐςὶ τῆς τροφῆς ꝁ τοῦ πόματος εἰς τὸν ςόμαχον ꝁ πρὸς τούτῳ παρὰ πνεύμονι λαρὶγξ πρὸς τὸ ἀναπνεῦσαι (τὴν ἀνάπνευσιν).

Canales corporis sunt: Venæ, quæ sanguinem ex hepate; arteriæ, quæ calorem et vitam ex corde, nervi, qui sensum et motum e cerebro, per corpus deferunt. Hæc tria invenies ubique unita. Dein ab ore gula est via escæ et potus ad ventriculum et præter hanc ad pulmonem guttur ad respirandum (respirationem). A ventriculo usque ad anum, est post a-

Ο' σωλὴν, ος, canalis, ἡ φλέψ, ος, vena, τὸ αἷμα, ατος, sanguis, ἡ ἀρτηρία, ας, arteria, ἡ θερμότης, ητος, calor, ἡ ζωὴ, ης, vita, τὸ νεῦρον, ου, nervus, ἡ αἴσθησις, εος, sensus, ἡ κίνησις, εος, motus, κατακομίζω, defero, εὑρέω (εὑρίσκω) invenio, ἑνόω, unio, ὁ οἰσοφάγος, ου, gula, ἡ ὁδὸς, ου, via, ἡ τροφὴ, ης, cibus, τὸ πόμα, ατος, potus, πρὸς τούτῳ, juxta hanc, ὁ πνεύμων, ονος, pulmo, ὁ λαρὶγξ, γος, guttur, ἀναπνέω, respiro, ἡ ἀνάπνευσις, εος, respiratio, ἀπὸ, a, ab, ἕως, usque, ὁ πρωκτὸς, ου, anus, τὸ κῶλον, ου, colum, τὸ ἀπευθυσμένον, ου, intesti-

Α᾽πὸ τοῦ ϛομάχου ἕως τοῦ πρωκτοῦ ἐϛὶ μετὰ τὰ ἄλλα ποίκιλα σπλάγχνα τὸ κῶλον ȣ̃ τὸ ἔντερον ἀπευθυσμένον πρὸς τὸ ἐκβάλλειν τὴν κόπρον. Α᾽πὸ τοῦ ἥπατος πρὸς τὴν κύϛιν ὁ οὐρητὴρ πρὸς τὸ οὐρεῖν (οὐρῆσαι). Ο᾽ϛέα ἐϛὶν ἐν τῇ κεφαλῇ τὸ κράνιον, δύω γαμφηλαὶ (γνάθοι) μετὰ τριάκοντα ȣ̃ δυῶν ὀδέντων, εἶτα ἡ ῥάχις, ἔρεισμα τοῦ σώματος, ἡ ἐκ τριάκοντα τριῶν ϛροφέων (σπονδύλων) συνίϛαται, ἵνα τὸ σῶμα κινεῖν ἑαυτὸ δύνηται, αἱ πλευραὶ εἴκοσι τεσσάρες, τὸ ὀϛέον τοῦ ϛηθοῦς, δύω ὠμοπλάται, τὸ ὀϛέον τοῦ ἑδραϛηρίου, οἱ μυῶνες, κνημαὶ, ἡ πρόσω καὶ η ὀπίσω περιόνη. Ὀϛέα τῆς χειρὸς εἴκοσι ȣ̃ ἑπτὰ, τοῦ ποδὸς εἴκοσι ȣ̃ ἕξ. Ἐν τοῖς ὀϛέοις μυελὸς ἐϛίν.

A stomacho ad anum sunt post alia diversa viscera, colum et intestinum rectum ad ejiciendum stercus. Ab hepate ad vesicam ureter ad urinam reddendam. Ossa sunt: In capite cranium, duo maxillæ cum triginta duobus dentibus; tum spina dorsi, columna corporis, quæ ex triginta tribus vertebris constat, ut corpus movere se possit: costæ viginti quatuor; os pectoris, duæ scapulæ, os sessibuli, lacerti, tibiæ, anterior et posterior fistula. Ossa manus viginti et septem, pedis viginti et sex. In ossibus est medulla.

num rectum, ἐκβάλλω, ejicio, ἡ κόπρος, ου, stercus, ἡ κύϛις, εος, vesica, ὁ οὐρητὴρ, ος, ureter, οὐρέω, urinam reddo, ἡ γαμφηλὴ, vel γαμφὴ, ης, ν. ὁ γνάθος, ου, maxilla, ῥάχις, ιδος, spina dorsi, τὸ ἔρεισμα, ατος, columen, ὁ σπόνδυλος, ου, vel ϛροφεὺς, εος, vertebra, συνίϛαμαι, consto, ἵνα, ut, κινέω, moveo, δύναμαι, possum, ἡ πλευρὰ, ας, costa, ἡ ὠμοπλάτη, ης, scapula, τὸ ἑδραϛήριον, ου, sessibulum, ὁ μυὼν, ονος, lacertus, ἡ κνήμη, ης, tibia, ἡ πρόσω, anterior, ἡ ὀπίσω, posterior, ἡ περόνη, ης, fistula, ὁ μυελὸς, ου, medulla.

Αἱ ἔξω αἰσθήσεις.

Externi sensus.

39.

Ὁ ὀφθαλμὸς (ἡ ὄψις) τὰ χρώματα βλέπει, (συλλαμβάνει), ὅ,τι λευκὸν ἢ μέλαν, χλωρὸν ἢ γλαυκὸν, ἐρυθρὸν ἢ ξανθὸν εἴη (ἐςί). Τὸ οὖς (ἡ ἀκοὴ) τοὺς ἤχους ἀκούει (διαγινώσκει) εἴτε φυσικοὺς, τὰς φωνὰς ϗ ῥήματα, εἴτε τεχνικοὺς, τόνους μουσικούς. Ὁ μυκτὴρ (ὄσφρησις) τὰ εὐοσφραντικὰ ϗ δύσοσμα (εὐοσμίας ϗ κακοσμίας) ὀσφραίνεται. Ἡ γλῶσσα μετὰ τοῦ ὑπερώου (ἡ γεῦσις) γεύεται (διαγινώσκει) τοὺς χυμοὺς, τί γλυκὺ ϗ πικρὸν, δριμὺ ἢ ὀξῶδες, ςρυφνὸν ἢ αὐςηρὸν εἴη. Ἡ χεὶρ ἡ ἀφὴ) διαγινώσκει τῷ ψηλαφᾷν (τῷ

Externi sensus sunt quinque. Oculus colores videt (percipit), quid album vel nigrum, viride vel cæruleum, rubrum aut luteum sit. Auris sonos audit (dignoscit) sive naturales, voces et verba, sive artificiales, tonos musicos. Nasus, odores et fœtores (bonos et malos odores) olfacit. Lingua cum palato gustat sapores, quid dulce et amarum, acre vel acidum, acerbum vel austerum sit. Manus, dignoscit tangendo rerum

Ἡ αἴσθησις, εος, sensus, τὸ χρῶμα, τος, color, βλέπω, video, συλλαμβάνω, percipio, τί, quid, λευκὸς, ἡ, ὸν, albus, μέλας, αινα, αν, niger, χλωρὸς, α, ον, viridis, γλαυκὸς, ἡ, ὸν, caeruleus, ἐρυθρὸς, ὰ, ὸν, ruber, ξανθὸς, ἡ, ὸν, luteus, τὸ οὖς, ὠτὸς, auris, ἡ ἀκοὴ, ῆς, auditus, ὁ ἦχος, ου, sonus, ἀκούω audio, διαγινώσκω, dignosco, εἴτε, sive, φυσικὸς, ἡ, ὸν, naturalis; ἡ φώνη, ης, vox, τὸ ῥῆμα, ατος, verbum. τεχνικὸς, ἡ, ὸν, artificiosus, ὁ τόνος, ου, tonus, ὁ μυκτὴρ, ος, nasus, ἡ ὄσφρησις, εος, odoratus, εὐοσφραντικὸς, ἡ, ὸν, beneolens, δύσοσμος, η, ον, foetens, εὐοσμία, ας, bonus odor, κακοσμία, ας, malus odor, ὀσφραίνω, olfacio, τὸ ὑπερῷον, ου, palatum, ἡ γεῦσις, εος, gustus, γεύω, gusto, ὁ χύμος, ου, sapor, γλυκὺς, εῖα, ὺ, dulcis, πικρὸς, ὰ, ὸν, amarus, δρι-

ἅπτεσθαι) τὴν τῶν πραγμάτων ποσότητα ϗ ποιότητα, τὸ θερμὸν ϗ ψυχρὸν, ὑγρὸν ϗ ξηρὸν, σκληρὸν ϗ μαλακὸν, τὸ τραχὺ ϗ λεῖον, τὸ βαρὺ ϗ κοῦφον.

quantitatem et qualitatem, calidum et frigidum, humidum et siccum, durum et molle, asperum et leve vel planum, grave et leve.

μὺς, εια, ὺ, acris, ὀξώδης, ες, εος, acidus, στρυφνὸς, ὴ, ὸν, acerbus. αὐστηρὸς, ὰ, ὸν, austerus, ψηλαφάω (ἅπτομαι) tango, τὸ πρᾶγμα, ατος, res, ἡ ποσότης, ητος, quantitas, ὁ ποιότης, ητος, qualitas, θερμὸς, ὴ, ὸν, calidus, ψυχρὸς, ὰ, ὸν, frigidus, ὑγρὸς, ὰ, ὸν, humidus, ξηρὸς, ὰ, ὸν, siccus, σκληρὸς, ὰ, ὸν, durus, μαλακὸς, ὴ, ὸν, mollis, τραχὺς, εῖα, ὺ asper, λεῖος, α, ον, levis, planus, βαρὺς, εῖα, ὺ, gravis, κοῦφος, ὴ, ὸν, levis.

Ἄνθρωποι δυσμόρφοι καὶ τερατώδεις.

Homines deformes et monstrosi.

40.

Τερατώδεις ϗ δύσμορφοι εἰσὶ, τῷ σώματι ἀπὸ τῆς κοινῆς (φυσικῆς) μορφῆς ἀπίοντες. Εἰσὶ δὲ ὡς ὁ ὑπέρμεγας γίγας, νάνος, δισώματος, δικέφαλος ϗ τοιαῦτα ἄλλα τέρατα. Οἷς προσαριθμοῦνται ὁ μεγαλοκέφαλος, μεγαλομυκτὴρ, χει-

Monstrosi et deformes sunt, corpore a communi (naturali) forma abeuntes. Sunt vero ut immanis gigas, nanus, bicorpor, biceps et id genus monstra. Quibus accensentur, capito, naso, labeo, buc-

Δύσμορφος, ὴ, ὸν, deformis, τερατώδης, ες, εος, monstrosus, τὸ σῶμα, ατος, corpus, κοινὸς, ὴ, ὸν, communis, φυσικὸς, ὴ, ὸν, naturalis, ἄπειμι, abeo, ὑπέρμεγας, immani, γίγας, αντος, νάνος, ου, nanus, ὁ δισώματος vel δίσωμος, ου, bicorpor, ὁ δικέφαλος, ου, biceps, τὸ τέρας, ατος, monstrum, προσαριθμέω, adnumero, ὁ μεγαλοκέφαλος, ου,

λιὼν, γνάθων, ςραβὸς, λορδὸς, χοιραδώδης, (κύφος) κυρτὸς, βλαισόπους, φοξὸς, μαδαρὸς, (φαλακρὸς). Ταῦτα τὰ ὀνόματα οὐ παρατίθεμεν τοὺς ἄλλους τωθάζοντες, ἀλλὰ τῆς τῶν πραγμάτων γνώσεως ἕνεκα.

co, strabo, obstipus, strumosus, gibbosus, loripes, cilo, calvaster. Hæc nomina non apponimus alios illudendi causa, ſed rerum cognitionis gratia.

capito, ὁ μεγαλομυκτὴρ, ος, naso, ὁ χειλων, ονος, labeo, ὁ γνάθων, ονος, bucco, ὁ ςραβὸς, ου, strabo, ὁ λορδὸς, ου, obstipus, ὁ χοιραδώδης, εος, strumosus, ὁ κυρτὸς, ου, gibbosus, ὁ βλαισόπους, δος, loripes, ὁ φοξὸς, ου, cilo, ὁ μαδαρὸς, ου, υ. φαλακρὸς, ου, calvaster, τὸ ὄνομα, τος, nomen, παρατίθημι, appono, τωθάζω, irrideo, ἕνεκα, gratia, γνῶσις, εος, notitia.

Γεωργική.

Agricultura.

41.

Ὁ γεωργὸς τοὺς βόας ἢ ἵππους τῷ ἀρότρῳ συζεύγνύει, καὶ τῇ ἀριςέρᾳ τὴν ἐχέτλην, τῇ δεξιᾷ τὸν βωλοκοπὸν ἔχων ᾧ τοὺς βώλους ἀποκινεῖ, τῇ ὕννει καὶ τῷ γύῃ ἀροτρεύει τὴν γῆν, ἣ πρότερον κεκόπρισαι, καὶ ποιεῖ αὔλακας, εἶτα σπείρει τὸ σπέρμα καὶ τῇ ὀξίνῃ συγκα-

Agricola jungit aratro boves vel equos, et sinistra stivam, dextera rallum tenens, quo glebas amovet, vomere et dentali scindit terram, quae prius stercorata est, et facit sulcos, dein seminat semen et occa inoccat. Messor fruges maturas falce, metit, colligit

Ἡ γεωργικὴ, ῆς, agricultura, ὁ γεωργὸς, ου, agricola, συζευγνύω, jungo. τὸ ἄροτρον, ου, aratrum, ἡ ἐχέτλη, ης, stiva, ὁ βωλοκοπὸς, ου, rallum, ὁ βῶλος, ου, gleba, ἀποκινέω, amoveo, ἡ ὕννις, εως, vomer, ὁ γύης, ου, dentale, ἀροτρεύω, aro, κοπρίζω, fimo, ἡ αὖλαξ, κος, sulcus, σπείρω, aro, τὸ σπέρμα, ατος, semen, ἡ ὀξίνα, occa, τῇ ὀξίνῃ συγκαλύπτω inocco, ὁ θηριςὴς, ου, messor, θερίζω, meto, το

λύπτει. Ὁ θεριστὴς θερίζει τὸ λήιον τῷ δρεπάνῳ, συλλέγει τὰ δράγματα (δραγματεύει) καὶ συνδεῖ τοὺς ἰούλους (ἀμάλλας). Ὁ ἀλωεὺς ἀλώα τῇ τυκάνῃ ἐν τῇ ἀλωᾷ τὸν σῖτον, λικμᾷ τῷ πτυῷ καὶ εἶτα, ὅταν τὸ ἄχυρον καὶ κάρφος διεκρίθη, συνεμβάλλει εἰς σακκούς. Ὁ χορτοκόπος ἐργάζεται ἐν τῷ λειμῶνι (πισεῖ) τὸν χορτὸν, τὴν χλοὴν (χορτὸν ὄψιμον) δρεπάνῳ χορτοκοπούμενος (χορτοκοπῶν), συλλέγει τῷ λιςρῷ, συσσωρεύει τῇ ἀγρείφνῃ, καὶ τοῖς ὀχήμασι ἐν χορτῶνα συγκομίζει.

manipulos et colligat mergites. Tritor triturat flagello in area frumentum, jactat ventilabro et dein, cum palea et stramen separata sunt, conjicit in saccos. Fœniseca facit in prato fœnum, gramen falce desecans; corradit rastro, furca componit acervos et vehibus in fœnile convehit.

λήιον, ου, maturæ fruges, τὸ δρέπανον, ου, falx, συλλέγω, colligere, τὸ δράγμα, ατος, manipulus, συνδέω, colligare, ὁ ἴουλος, ου, merges, ὁ ἀλωεὺς, εος, tritor, ἀλωάω, trituro, ἡ τυκάνη, ης, flagelum, ἡ ἀλώα, ης, area, ὁ σῖτος, ου, frumentum, λικμάω jacto, τὸ πτύον, ου ventilabrum, ὅταν, cun, τὸ ἄχυρον, ου, palea, τὸ κάρφος, εος, stramen, διακρίνω, secerno, συνεμβάλλω, conjicio; ὁ σάκκος, ου saccus, ὁ χορτοκόπος, ου, foeniseca, ἐργάζομαι, facio, ὁ λειμὼν, ῶνος, vel τὸ πῖσος, εως, pratum, ἡ χλόα, ης, gramen, ὁ χόρτος ὄψιμος, ου, gramen serotinum, inde Germanitum Grummet, τὸ χορτοκοπεῖον, ου, falx foenaria, χορτοκοπέω, deseco, συσσωρεύω, coacervo, τὸ λίςρον, vel λίςριον, rastrum, ἀγρείφνη, ης, furca, ὄχημα, ατος, vehes. ὁ χορτὼν, ος, foenile, συγκομίζω, conveho.

Hʹ Κτηνοτροφία.

Res pecuaria.

42.

Ἡ γεωργικὴ, καὶ ἡ κτηνοτροφία τοῖς πάλαι καιροῖς τῶν βασιλέων καὶ ἡρώων, νῦν (σήμερον) τῶν ἐσχάτων τοῦ λαοῦ ἀσχολία (πρᾶγμα) ἐςίν. Ὁ βοηλάτης ἐκκαλεῖ τὰς βοῦς ἐκ βουςάθμων κέρατι ποιμαντικῷ, καὶ πρὸς βοσκὴν ἐξάγει. Ὁ μηλοβότης βόσκει τὴν ἀγέλην σύριγγι καὶ πήρᾳ, ὡς καὶ τῷ βακτρῷ κεκοσμημένος, τὸν μόλοσσον παρὰ τοὺς λύκους τοῖς τοῦ περιδεραίου τριβόλοις πεποιθότα, μεθ᾽ ἑαυτοῦ ἔχων. Οἱ χοιροὶ ἐν τῷ μονοξύλῳ τοῦ συβωσίου σιτεύονται (τὴν τροφὴν δέχονται). Ἡ ἀγρονόμος ἀμέλγει τὰς θηλὰς τῆς βοὸς,

Agricultura et pecuaria antiquis temporibus regum et herorum, nunc (hodie) ultimæ plebis occupatio est. Bubulcus, evocat boves ex bovilibus cornu pastorio, atque ad pastum educit. Opilio pascit gregem, fistula et pera, ut et pedo ornatus, molossum propter lupos millo collari confisum, secum habens. Sues in aqualiculo haræ saginantur (escam accipiunt). Villica mulget ubera vaccæ ad praesepe super mulctrum, et facit in vase butyraceo butyrum ex lactis flore; et ex lacte expres-

Hʹ κτηνοτροφία, ας, res pecuaria, ἡ γεωργικὴ, ῆς, agricultura, ὁ καιρὸς, ου, tempus, ὁ βασιλεὺς, έος, rex, ὁ ἥρως, ωος, heros, ἔσχατος, ἡ, ὸν, ultimus, ὁ λαὸς, ου, plebs, ἡ ἀσχολία, ας, negotium, ab ἀσχολέω, exerceo, ὁ βοηλάτης, ου, bubulcus, a βοηλατέω, agito boves, καλέω; voco, τὸ βούςαθμον, ου, bovile, τὸ κέρας, ατος, cornu, ποιμαντικός, ἡ, ὸν pastoricius, a ποιμαίνω pasco, ἡ βοσκὴ, ῆς, pastus, ἐξαγω, educo, ὁ μηλοβότης, ου, opilio, βόσκω pasco, ἡ ἀγέλη, ης, grex, ὁ σύριγξ, γος, fistula, ἡ πήρα, ας, pera, τὸ βάκτρον, ου, pedum, κοσμέω, orno, ὁ μόλοσσος ου, molossus, παρὰ, contra, ὁ λύκος, ου, lupus, ὁ τρίβολος, ὁ, millus, τὸ περιδέραιον, ου, collare, πεποιθὼς, ότος, confisus, perfectum medii a πείθω. Oʹ χοῖρος, ου, sus, τὸ μονοξυλον, ου, aqualiculus, τὸ συβώσιον,

παρὰ τὴν φάτνην ἐπὶ τοῦ ἀμολγοῦς καὶ ποιεῖ ἐν σκεύει βουτυρινῷ βούτυριον ἐκ τοῦ πίαρος, καὶ ἐκ γάλακτος ἐκπιεσθέντος τε καὶ πεπηγότος τοὺς τύρους. Τοῖς προβάτοις (τῶν προβάτων) τὸ ἔριον ἀποκείρεται, ἐξ οὗ ποικίλα ἐσθήματα ποιεῖται.

so et coagulato caseos. Ovibus lana detondetur, ex qua variæ vestes fiunt.

ου, hara, σιτεύω, sagino, ἡ τροφὴ, ης, pabulum, δέχομαι, accipio, ἡ ἀγρονόμος, ου, villica, ἀμέλγω, mulgeo, ἡ θηλὴ, ης, papilla, ἡ φάτνη, ης, praesepe, ὁ ἀμολγεὺς, εος, εως, multrum, τὸ σκεῦος, εος, vas, βουτυρινὸς, ἡ, ὸν, butyraceus, τὸ γάλα, κτος, lac, τὸ πῖαρ, ος, pinguedo, flos lactis, ἐκπιέζω, exprimo, πήγνυμι, coagulo, ὁ τυρὸς, ου, caseus, πεπηγὼς, υῖα, ος, praeterit, medii, in genit. πεπηγότος, τὸ ἔριον, ου, lana, ἀποκείρω, detondeo, τὸ ἔσθημα, ατος, vestis.

Η' Μελιτουργία.

Mellificium.

43.

Αἱ μέλιτται τὸ σμῆνος ἀφιεῖσι, διδοῦσί τε αὐτῷ βασιλέα· τοῦτο τὸ σμῆνος, ὅταν ἀφίπτασθαι μέλλῃ, κωδωνισμῷ ἀνακαλεῖται, καὶ νέᾳ κυψέλῃ ἐγκλεῖται. Κατασκευάζουσιν ἑξαγώνια ταμείδια

Apes examen emittunt, adduntque illi regem, illud examen, cum avolaturum est, tinnitu vasis aenei revocatur, et novo alveari includitur. Struunt sexangulares cellas et complent

Ἡ μέλιττα, ης, apis, ἀφίημι, emitto, τὸ σμῆνος, εος, examen, δίδωμι, addo, ὁ βασιλεὺς εος, rex, ὅταν, cum, ἀφίπταμαι, avolo, μέλλω, futurus sum, ὁ κωδωνισμὸς, ου, tinnitus vasis, ἀνακαλέω, revoco, νέος, α, ον, novus, ἡ κυψέλη, ης, vel κύτταρος, ου, alveare, ἐγκλείω, includo,

καὶ ἀναπληρῶσιν αὐτὰ μελίτωματι, κατεργάζονταί τε (ἐκπονοῦσι) κήρια, ἐξ ὧν τὸ μέλι ἐκρέει. Οἱ ταῤῥοὶ τῶν μελιττῶν τετηκότες κηρὸς γίνονται.

eas melligine, et conficiunt favos, ex quibus mel effluit. Crates apum liquatae cera fiunt.

κατασκευάζω, struo, ἑξαγώνιος, α, ον, sexangulus, ὁ ταμειδιον, ου, cella, ἀναπληρόω, impleo, τὸ μελίτωμα, ατος, melligo, κατεργάζομαι, opus facio, υ. ἐκπονέω, labore conficio, τὸ κήριον, ου, favus, ἐκρέω, effluo, ὁ ταῤῥὸς, ου, crates, τήκω, liquo, ὁ κηρὸς, ου, cera.

Hʹ Μύλη.

Molitura.

44.

Ἐν τῇ μύλῃ τρέχει ὁ λίθος ἐπὶ λίθου περιάγοντος αὐτὸν τοῦ τρόχου, συντρίβει τοὺς διὰ τῆς χωνῆς ἐπιχεομένους κοκκους, χωρίζει τε (ἀποβάλλει) τὸ πιτυρον, ὃ εἰς τὴν κιςὴν πίπτει, ἀπὸ τοῦ ἀλφίτου διὰ σινίου κιλικίου ἐκπίπτοντος (ἐκσειομένου). Τοιαύτη μύλη (μύλος) πρῶτον ἦν χειρομύλη, εἶτα, ὀνικὴ, ὑδρομύλη καὶ μύ-

In mola currit lapis super lapidem, circumagente rota, conterit per infundibulum infusa grana, separatque furfurem, qui in cistam cadit, a farina per excussorium excidente. Talis mola primum fuerat manuaria, dein jumentaria, aquatica et nava-

Ἡ μύλη, ης, mola, τρέχω, curro, περιάγω (περιφέρω) circumago, συντρίβω, contero, ἡ χωνὴ, ης, infundibulum, ἐπιχέω, infundo, ὁ κοκκὸς, ου, granum, χωρίζω, υ. ἀποβάλλω, separo, τὸ πίτυρον, ου, furfur, ἡ κιςὴ, ης, cista, πίπτω, cado, τὸ ἄλφιτον, ου, farina, τὸ σένιον, ου, excussorium, κιλικιὸς, α, ου, cilicius; ἐκπίπτω, excido, ἐκσείω, excutio, πρῶτον, primum, ἦν ab ειμι, sum, χειρομύλη, manuaria, ὀνικὸς, ἡ, ὸν, ου, jumentaria, ὑδρομύλη, ης, aquatica, μύλη ναυτικὴ na-

λη ναυτική, μετὰ ταῦτα ἡ μύλη ἀνεμόστροφος (πνευματική).

lis, postea mola alata vel pneumatica.

valis, μύλη ἀνεμόστροφος, mola vento agitata, ου, alata, πνευματικὸς, ἡ, ὸν, pneumaticus, a, um.

Hʹ σιτουργία (ἀρτοποιεῖον.)

Panificium.

45.

Ὁ ἀρτοπώλης καθαρίζει τὸ ἄλευρον τῷ σινιατηρίῳ (σινίῳ) καὶ εἰς μάκτραν βάλλει, ἔπειτα ἐγχέει τὸ ὕδωρ καὶ ποιεῖ τὸ φύραμα, ὃ σπάθη ξυλινὴ φυρᾷ. Εἶτα ποιεῖ τοὺς ἄρτους, πλακοῦντας, σεμιδαλίτας, στρεβλίτας. Μετέπειτα ἐπιτίθησιν αὐτοὺς τῷ πλάθρῳ καὶ εἰς κλίβανον ἐμβάλλει διὰ τοῦ προκλιβάνου. Ἀλλὰ πρῶτον ἐκφορεῖ τὸ πῦρ καὶ τοὺς ἄνθρακας τῷ πυρφόρῳ, οὓς κάτω συμβάλλει, (συστορεύει. Καὶ οὕτως ποιεῖται ὁ ἄρτος, ὃς ἔξω πλα-

Pistor purgat farinam cribro et in mactram mittit, dein infundit aquam et facit massam, quam spatha lignea depsit. Dein facit panes, placentas, semidalitas, spiras. Post imponit eas palae et in furnum ingerit per praefurnium, sed prius eruit ignem et carbones rutabulo, quos infra congerit. Et sic pinsitur panis, qui extra

Ὁ ἀρτοπώλης, ου, pistor, καθαρίζω, purgo, τὸ ἄλευρον, ἄλφιτον, ου, farina, τὸ σινιατήριον, ου, cribrum, ἡ μάκτρα, ας, mactra, βάλλω, mitto, ἐγχέω, infundo. τὸ φύραμα, τος, massa, ἡ σπάθη, ης, spatha, ξυλινὸς, η, ον, ligneus, φυράω, depso, ὁ ἄρτος, ου, panis, ὁ πλακοῦς, οῦντος, placenta, ὁ σεμιδαλίτης, ου, simila, ὁ στρεβλίτης, ου, spira, ἐπιτίθημι, impono, τὸ πάλεθρον, ου, pala. ὁ κλίβανος, ου, furnus, ἐμβαλλω, ingero, προκλίβανος, ου, praefurnium, πρωτον, prius, ἐκφορέω, eruo, ὁ ἄνθραξ, κος, carbo, τὸ πυρφόρον, ου, rutabulum, κάτω, infra, συμβάλλω, v. συστορεύω, congero. ϗ οὕτως, et sic, ἀρτοποιέω, pinso, ἔξω, extra, ἡ πλάξ, κὸς,

καὶ, ἐντὸς ψίχιον (μυελὸν) ἔχει.

crustam, intus micam habet.

crusta, ἐντὸς, intus, τὸ ψίχιον, ου, υ. ὁ μυελὸς, ου, mica.

Ἁλιευτική.

Piscatio.

46.

Ὁ ἁλιεὺς ἀγρεύει ἰχθύας, εἴτε ἐν τῇ ὀχθῇ ἀγκίστρῳ, ὃ ἀπὸ τοῦ καλάμου (ῥάβδου) νήματι (ὁρμιᾳ) κρέμαται, καὶ δελεασμὸν ἔχει, εἴτε σαγήνῃ, ἣ τῷ καμάκι κρεμάμενος εἰς ὕδωρ ἐπαφίεται, εἴτε ἐν τῇ κυμβῇ (ἁλιευτικῷ πλοιῳ) δικτύῳ (λινῷ), εἴτε κύρτῳ, ὃς διὰ τῆς νυκτὸς καταποντίζεται.

Piscator captat pisces, sive in litore hamo, qui ab arundine filo pendet, et escam habet; sive funda, quae pertica pendens in aquam mittitur, sive in cymba piscatoria reti, sive nassa, quae per noctem demergitur.

Ὁ ἁλιεὺς, εος, piscator, ἀγρεύω, capto, ἰχθυάω ν. ἁλιεύω, capio pisces, εἴτε, sive, ἡ ὀχθὴ, ης, littus, τὸ ἄγκιστρον, ου, hamus, κάλαμος, ου, ν. ἡ ῥάβδος, ου, arundo. τὸ νῆμα, ατος, υ. ἡ ὁρμία, ας, filum, κρέμαμαι, pendeo, ὁ δελεασμὸς, ου, esca, ἡ σαγήνη, ης, funda, ὁ καμὰξ, κος, pertica, κρέμαμαι, pendeo, ἐπαφίημι, immitto, ἡ κυμβὴ, ης, cymba, ἁλιευτικὸς, η, ον, piscatorius, τὸ πλοῖον, ου, navis, τὸ δίκτυον, ου, rete, ὁ κύρτος, ου, nassa, καταποντίζω, demergo.

Ἡ ὀρνιθοθήρα.

Aucupium.

47.

Ὁ ὀρνιθαγρευτὴς τὸ πρότερον παρασκευάζει τὴν

Auceps ante omnia praeparat aream ten-

Ὁ ὀρνιθαγρευτὴς, ὀρνιθηρευτὴς, ὀρνιθοθήρας, ου, auceps, παρασκευάζω,

ἅλωνα ἐκτείνει τε ἐν αὐτῇ τὸ δικτύδιον, σκορπίζει τὸν δελεασμὸν, καὶ κρύπτων ἑαυτὸν εἰς τὸ οἰκίδιον (εἰς τὸν φωλεὸν) παλεύει τὰς ὄρνιθας τῷ μέλει τῶν παλευτριῶν, αἳ κατὰ μέρος ἐν τῇ ἅλωνι τρέχουσι, κατὰ μέρος δὲ τοῖς οἰκίσκοις τηροῦνται (ἐγκλεισμέναι εἰσὶ) στεγάζει δικτυδίῳ τὰς μεταπετομένας ὄρνιθας, ὅταν τῷ δελεασμῷ προσπίπτωνται, ἢ τίθησι τὰς παγίδας, ἐν αἷς ἑαυτὰς κρεμῶσι, καὶ παγιδεύουσι, ἢ ἐμπήγνυσι τῇ ἀάμινθι ἰξοφόρους καλαμοὺς, εἰς οὓς τὰ πτέρα ἐμπλέκουσι, ὥστε μὴ δύνασθαι ἀφίπτασθαι, καὶ οὕτως εἰς τὴν γῆν (ἐπὶ τὴν γῆν) καταπίπτουσι, ἢ ἀγρεύει (αἱρεῖ, θηρᾷ) τῇ καμακὶ ἢ δελεάστρᾳ.

ditque in ea rete, spargit escam et abdens se in latibulum allicit aves cantu illicum, quae partim in area currunt, partim vero in caveis servantur (inclusae sunt), et sic tegit reti transvolantes aves, dum se ad escam demittunt, aut ponit laqueos, in quibus se ipsas suspendunt et suffocant; aut infigit calamos viscatos amiti, in quos pennas implicant, ne possint avolare, et ita in terram decidunt, aut captat pertica vel decipula.

praeparo, ἡ ἅλων, ος, area, ἐκτείνω, extendo, τὸ δικτύδιον, ου, rete, σκορπίζω, spargo, ὁ δελεασμὸς, ου, esca, κρύπτω, abscondo, τὸ οἰκίδιον, ου, domuncula, ὁ φωλεὸς, ου, latibulum, παλεύω, allicio, τὸ μέλος, εος, cantus, ἡ παλεύτρια, ας, illex. scilicet ὄρνις, κατὰ μέρος, partim, ἡ ἅλων, ος, area, τρέχω curro, ὁ οἰκίσκος, ου, cavea, τηρέω, servo, ἐγκλείω, includo, στεγάζω, tego, obruo, δικτύδιον, ου, rete, μεταπέτομαι, transvolo, ὅταν, dum, ὁ δελεασμὸς, ου, esca, προσίπτημαι, advolo, τίθημι, pono, ἡ παγὶς, ιδος, laqueus, κρεμάω suspendo, παγιδεύω, suffoco, ἐμπήγνυμι, infigo, ὁ κάλαμος, ου, calamus, ὁ ἰξοφόρος, viscatus, ἡ ἀάμινς, θος, ames, τὸ πτέρον, ου, penna, ἐμπλέκω, implico, ὥστε μὴ, ut non, δύναμαι, possum, ἀφίπταμαι, avolo, καταπίπτω, decido, ἀγρεύω, v. αἱρέω, v. θηράω, capio, ἡ κάμαξ, ακος, pertica, ἡ δελέαστρα, decipula.

Θήρα.

Venatus.

47.

Ὁ θηρευτὴς θηρεύει καὶ ἁλίσκει τοὺς θῆρας, ἀρκύσι τὴν ὕλην περικαταλαμβάνων, ἃ ἐπὶ τῶν σταλικῶν ἐκτείνεται. Ὁ κύων ὀσφραντικὸς (εὔοσφρητος) τοὺς θῆρας ἴχνων τεκμαίρεται, καὶ ἐρευνᾷ τῇ ὀσφρήσει, ὁ κύων θηρευτικὸς διώκει αὐτοὺς, ὁ λύκος ἐμπίπτει εἰς βοθρὸν. Ὁ ἔλαφος φεύγων ἐμπίπτει εἰς τὰ δίκτυα, ὁ κάπρος προβολίῳ διαπείρεται, Ὁ ἄρκτος ἀπὸ τῶν κυνῶν δάκνεται, καὶ ῥοπάλῳ τύπτεται. Ἐπεὶ ἐκφεύγει, σώζεται διὰ φυγῆς, ὡς ὁ λαγωὸς οὗτος ὧδε, καὶ ἡ ἀλώπηξ.

Venator venatur et capit feras, dum silvam cassibus circumdat, quae super varos tenduntur. Canis sagax feras vestigat et indagat odoratu; canis vertagus persequitur eas; lupus incidit in foveam. Cervus fugiens incidit in retia, aper venabulo transverberatur. Ursus a canibus mordetur, et clava tunditur. Siquid effugit, evadit per fugam, ut lepus hic, et vulpes.

Ὁ θηρευτὴς ου, venator, θηρεύω, venor, ἁλίσκω, capio, ὁ θὴρ, ος, fera, ἡ ὕλη, ης, silva, τὸ ἄρκυον, cassis, λαμβάνω, cingo, αἱ σταλικὲς, ων, vari seu furcillae, quibus retia tenduntur, ἐκτείνω, tendo ὁ κύων, νος, canis, ὀσφραντικὸς, η, ον, sagax, τεκμαίρομαι, vestigo, ἡ ὄσφρησις, εος, odoratus, ὁ κύων, ος, θηρευτικὸς, canis vertagus, διώκω, persequor, ὁ λύκος, ου, lupus, ἐμπίπτω, incido, ὁ βοθρὸς ου, fovea, φεύγω, fugio, ἐμπίπτω, incido, τὸ δίκτυον, ου, rete, τὸ προβόλιον, ου, venabulum, διαπείρω, transfigo, δάκνω, mordeo, τὸ ῥόπαλον, ου, clava, τύπτω, tundo, ἐκφεύγω, effugio, σώζομαι, evado, ὁ λαγωὸς ου, lepus, ἡ ἀλώπηξ, κος, vulpes.

Τὸ Σφαγεῖον.

Laniena.

49.

Ὁ κρεουργὸς σφάζει τὰ τῶν κτηνῶν εὐτρεφῆ, τὰ ἀπιμελῆ οὐ πάνυ ἐδώδιμα ἐςί. Καταβάλλει ῥοπάλῳ ἢ ἀποσφάττει μαχαίρα, ἀναδέρει καὶ ανατέμνει, τούτου ποιηθέντος ἐν τῷ κρεοπωλείῳ πωλεῖ. Τὸν χοιρὸν ψιλοῖ τῷ πυρὶ ἢ ὕδατι ζεςῷ, καὶ ποιεῖ πέρνας, πετασῶνας καὶ ταριχείας ἐπὶ τούτοις ποικίλους ἀλλάντας, δελφύας, αἱματίας, τεμάχια, φυσκοὺς. Ἡ πιμελὴ καὶ τὸ ςέαρ ἐκτήκεται.

Lanio mactat pecudem altilem, macilentæ non sunt vescae, prosternit clava aut jugulat clunaculo, excoriat et dissecat; quo facto in macello venum exponit. Suem glabrat igne v. aqua fervida et facit pernas, petasones et succidias, ad haec varia farcimina, faliscos, apexabones, tomacula, botulos. Adeps et sebum eliquantur.

Ὁ κρεουργὸς, ου, lanio, σφάζω, macto, ὁ, ἡ εὐτρεφὴς, εος, altilis, ὁ, ἡ ἀπιμελὴς, εος, et ἀπίμελος, macilentus, ἐδώδιμος, ἡ, ον, esculentus, καταβάλλω prosterno, ῥόπαλον, ου, clava, ἀποσφάττω, jugulo, μάχαιρα, ας, culter, ἀναδέρω, excorio, ἀνατέμνω, disseco, τὸ κρεοπωλεῖον, ου, macellum, πωλέω, vendo, ὁ χοῖρος, ου, sus, ψιλόω glabro, ζεςὸς, ἡ, ὸν fervidus, πέρνη, ης, perna, ὁ πετασὼν, ῶνος, petaso, ἡ ταριχεῖα, ας, succidia, ποίκιλος, η, ον, varius, ὁ ἄλλας, αντος, farcimen, ἡ δέλφυς, ος, faliscus, ἡ αἱματία, ας, apexabo, τεμάχιον, ου, tomaculum, ὁ φυσκὸς, ου, botulus, ἡ πιμελὴ, ης, adeps, τὸ ςέαρ, ςεατος, sebum, ἐκτήκω, eliquo.

Ἡ μαγειρική.

Coquinaria.

50.

Ὁ ταμιοῦχος προφέρει ἐκ τοῦ ταμείου τὰ ἀπόθετα (χρήματα), ἃ λαμβάνει ὁ μάγειρος καὶ ἕψει πολυποίκιλα ἐδώδιμα, (ἐδέσματα). Τα ὄρνεα τίλλει πρῶτον καὶ ἐξεντερίζει, τοὺς ἰχθύας λεπίζει, καὶ ῥαχίζει. Τινὰς σάρκας διαβάλλει λιπεῖ χοιρείῳ σὺν ῥαφίδι. Τοὺς λαγώους ἀπεκδύει, εἶτα ἀναβράσσει ἐν χύτραις ἢ κακκαβαῖς καὶ λέβησι, ἐπὶ τῆς ἐσχάρας, καὶ τῇ γλωττίδι ἀπαφρίζει. Τὰ ἀναβραχθέντα ἀρτύει τοῖς ἀρώμασιν, ἃ ὑπερῷ ἐν ὅλμῳ λεπτοκοπεῖ, ἢ τρίβει τῇ κνηστεῖ. Τινὰς ὀπτᾷ ἐπὶ τῶν ὀβέλων καὶ τοῦ αὐ-

Promus condus profert ex penu dapes repositas seu obsonia, quae accipit coquus, et coquit varia esculenta, (escas). Aves deplumat prius et exenterat, pisces desquammat et exdorsuat. Quasdam carnes trajectat lardo ope acus lardariae. Lepores exuit, dein elixat in ollis vel cacabis et lebetibus super foco, et ligula despumat. Elixata condit aromatibus, quae pistillo in mortario comminuit, aut conterit radula. Quaedam assat verubus et automato, vel frigit in sartagine, aut

Ὁ ταμιοῦχος, ου, promus-condus, τὸ ταμεῖον, ου, penus, ἀπόθετος, η, ον, repositus ab ἀποτίθημι, repono, λαμβάνω, accipio, ὁ μάγειρος, ου, coquus, ἕψω, coquo, πολυποίκιλος, η, ον, varius, ἐδώδιμος, esculentus, τὸ ἔδεσμα, τος, esca, τίλλω, deplumo, ἐξεντερίζω, exentero, λεπίζω, de squammo, ῥαχίζω, exdorsuo, ἡ σάρξ, κος, caro, διαβάλλω, trajecto, τὸ λίπος (εος) ὕειον vel χοίρειον, χοιρεῖα, lardum, ἡ ῥαφίς, ίδος, acus lardaria, ἐμβάλλω, mitto, ἀπεκδύω, exuo, ἀναβράσσω, elixo, ἡ χύτρα, ας, olla, ἡ κακκάβη, ης, cacabus, ὁ λέβης, τος, lebes, ἡ ἐσχάρα, ας, focus, ἡ γλωττὶς, ίδος, ligula, ἀπαφρίζω, despumo, ἀναβράσσω, elixo, ἀρτύω, condio, τὸ ἄρωμα, τος, aroma, ὁ ὕπερος, ου, τριβίδιον, ου, pistillum. ὁ ὅλμος, ου, mortarium, θλάω, λεπτοκοπέω, contundo, κνη-

τομάτου, ἢ φρύττει ἐν πηγάνῳ ἐπὶ τοῦ τριπόδος, ἢ ἐσχαρίδος. Τὰ λοιπὰ σκευὴ μαγειρικὰ ἐςὶ τά δε, ἡ ἐνσκαλὶς, ἐσχάριον, ὑδρία, (ὑδρεῖον), ἐν ᾧ κύκλοι, πίνακες καὶ παροψίδες (τρύβλια) ἐκλούονται, ἡ πυραγρὰ, μάχαιρα, ταῤῥὸς, τάλαρος, ὁ κόφινος καὶ σάρωθρα.

super tripodem, aut craticulam. Reliqua vasa coquinaria sunt rutabulum foculus, trua, in qua orbes, catini et patinae eluuntur: pruniceps, culter incisorius, crates, qualus, corbis et scopae.

θω, τρίβω, contero, ἡ κνῆςις, εως, radula, ὀπτάω, asso, ὁ ὀβελὸς, ου, veru, τὸ αὐτόματον, ου, automatum. ἡ ἐσχαρὶς, δος, craticula, φρύττω, frigo, τὸ πήγανον, ου, sartago, τρίπους, δος. tripus, σκεῦος, εος, vas, μαγειρικὸς, η, ον, coquinarius, ἡ ἐνσκαλὶς, ίδος, rutabulum, τὸ ἐσχάριον, ου, foculus, ἡ ὑδρία v. ὑδρεῖον, ου, trua, ὁ πίναξ, κος, orbis, τὸ τρύβλιον, catinus, ἡ παροψὶς, ίδος, patina, ἐκλούω, eluo, ἡ πυραγρὰ, ας, pruniceps, ἡ μάχαιρα, ας, culter incisorius, ὁ ταῤῥὸς, ου, crates, τάλαρος, qualus, ὁ κόφινος, ου, corbis, τὸ σαράρωθρον, ου, scopae.

Ὁ τρυγητός.

Vindemia.

51.

Ὁ οἶνος φυτεύεται ἐν τῷ ἀμπελῶνι, ὅπου τὰ κλήματα τῶν ἀμπελῶν μοσχεύονται. καὶ λύγοις εἰς δένδρα, ἢ σκόλοπας, ἢ ζευγὴ προσδέον

Vinum crescit in vinea, ubi vites propagantur, et viminibus ad arbores, vel palos, vel juga alligantur. Dum tempus videmi-

Ὁ οἶνος, ου, vinum, φυτεύω, planto, ὁ ἀμπελὼν, ος, vinea, ἡ ἄμπελος, ου, vitis, μοσχεύω, propago, ὁ λύγος, ου, vimen, τὸ δένδρον, ου, arbor, ὁ σκόλοπος, palus, τὸ ζεῦγος, jugum, πρὸς δέω, alligo,

ται (στηρίζονται). Ὅταν ὁ καιρὸς τοῦ τρυγᾶν (συφακίζει) παρῇ, ἀποτέμνει (συλλέγει) ὁ ἀμπελουργὸς τοὺς βότρυας, συγκομίζει ἐν τριμοδίοις καὶ εἰς ληνὸν ἐμβάλλει. Εἶτα ἄλλοι τραποῦσιν ἢ ξυλίνῳ ὑπέρῳ (τριβιδίῳ) συντρίβουσι, καὶ θλίβουσι ἐν τριπτῆρι τὸν χυμὸν, ὃς γλεῦκος λέγεται, καὶ ἐν τῷ βικῷ (ληνῷ) ἐκδεχθεὶς εἰς κάδους μεταγγίζεται, πωμαζόμενον, καὶ ἐν οἰνοθήκαις ἐφ' ὑποθεμάτων ἀποκατατιθήμενον οἶνος γίνεται. Ἐκ κάδου ἀνεῳγμένου, σίφωνι ἢ σύριγγι, ἐφ' ἧς ἐπιστόμιον ἐστὶν, ἀρύεται καὶ προχειρίζεται.

andi adeſt, abſcindit (colligit) vinitor botros, comportat in trimodiis et in lacum conjicit, alii calcant pedibus aut ligneo pilo conterunt, et torculari exprimunt ſuccum, qui muſtum dicitur, et in orca exceptum in dolia funditur, àtque operculo tegitur; et in cellis super cantherios depoſitum vinum fit. Ex dolio aperto ſiphone aut tubulo, ſuper quo epiſtomium eſt, hauritur et promitur.

στηρίζω, firmo, συφακίζω, vindemio, πάρειμι, adsum, ἀποτέμνω, abscindo, συλλέγω, colligere, ὁ ἀμπελουργὸς, ου, vinitor, ὁ βοτρὺς, υος, botrus, συγκομίζω, comporto, τριμόδιον, ου, trimodium, ὁ ληνὸς, ου, lacus torcularis, ἐμβάλλω, injicio, τραπέω, calco uvas, ξύλινος, η, ον, ligneus, τὸ τριβίδιον, ου, pium, συντρίβω, contero, θλίβω, premo, ὁ τριπτὴρ, ος, torcular, ὁ χύμος, ου, succus, γλεῦκος, εος, mustum, ὁ βικὸς, ου, v. ληνὸς, ου, orca, ἐκδέχομαι, excipio, ὁ κάδος, ου, vas vinarium, μεταγγίζω, transfundo, πωμάζω, operculo tego, ἡ οἰνοθήκη, ης, cella, τὸ ὑπόθεμα, τος, cantherius, ἀποκατατίθημι, depono. ἀνοίγω, aperio, ὁ σιφὼν, ος, sipho, ἡ σύριγξ, γος, fistula, tubus, τὸ ἐπιστόμιον, ου, epistomium, ἀρύω, haurio, προχειρίζω, promo.

Ζυθοποιεία (ζυθεψία).

Zythopoeia.

31.

Ἀπορίας οἴνου γενομένης, ζύθος πίνεται, ὃς ἐκ βύνης καὶ βρύου ἑψᾶται ἐν τῷ χαλκείῳ, εἶτα εἰς πίθους ἐκχεῖται, καὶ ἐψυγμένος ἐν βικοῖς εἰς ταμιεῖον κατακομίζεται, καὶ τοῖς κάδοις ἐγχεῖται. Ὁ οἶνος πυρὶ παρεσκευασμένος, ἐν τρύγων τοῦ οἴνου ἐν χαλκείῳ, ᾧ τινι ὁ ἄμβιξ ἐπιτιθέμενος ἐςὶ, διὰ τῆς θερμότητος ἐξελκυσμένος, ςαλάζει διὰ τῆς σύριγγος εἰς ὑαλόν. Ὁ οἶνος καὶ ζύθος ὀξυνόμενος ὄξος γίνεται. Ἐξ οἴνου καὶ μέλιτος οἰνομέλι ἑψᾶται.

Defectu vini, cerevisia bibitur, quae ex byne et lupulo coquitur, in aheno, post in cupas effunditur, et frigefacta in labris ad cellaria defertur, et vasis infunditur. Vinum igne sublimatum ex fecibus vini in aheno, cui vas distillatorium superpositum est, per calorem extractum, destillat per tubum in vitrum. Vinum et cerevisia acescens acetum fit. Ex vino et melle mulsum coquitur.

Ἡ ἀπορία, ας, defectus, γενομένος, existens, ὁ ζύθος, ου, cerevisia, πίνω, bibo, ἡ βύνη, ης, hordeum cum germine tostum, τὸ βρύον, ου, lupulus, ἑψάω, coquo. ὁ πίθος, ου, cupa, ἐκχέω, effundo, ψύχω, frigefacio, ὁ βίκος, ου, labrum, ταμιεῖον, ου, cellare, κατακομίζω, defero, ὁ κάδος, ου, vas, ἐγχέω, infundo, παρασκευάζω, praeparo, ἡ τρὺξ, γος, fex vini, τὸ χαλκεῖον, ου, ahenum, τὸ σκεῦος, εος, vas, ἀποςάζω, distillo, ἡ θερμότης, τος, calor, ἐξελκύω, extraho, ςαλάζω, destillo, ἡ συρίγξ, γος, tubus, ὁ ὑαλὸς, ου, vitrum, ὀξύνομαι, acesco, τὸ ὄξος, εος, acetum, τὸ οἰνομέλι, τος, mulsum.

Τὸ συμπόσιον.

Convivium.

53.

Ὅταν παρασκευάζηται συμπόσιον (δεῖπνον) ἐπὶ τὴν τράπεζαν ταπῆτες ϗ ὀθόνη ἐπιτίθενται ἀπὸ τῶν τοῦ τρικλινίου ςρωτήρων, οἳ κυκλοὺς, κοχλιάρια, μαχαιρίδας μετὰ δικράνων, ἐκμάγεια, ἄρτον μετὰ ἁλοδοχείου ἐπιτιθεῖσι. Τὰ ἐδέσματα ἐν πίναξι, τὸ ἀρτόκρεας ἐν μαζονομίῳ προσφέρεται. Οἱ δαιτύμονες ὑπὸ τοῦ ἑςιατόρος εἰσηγμένοι νίπτονται τὰς χεῖρας ἐκ τοῦ χειρονίπτρου ἢ προχόου ὑπὲρ τοῦ ἀπονίπτρου ἢ λεκάνης, ἀπομάσσονταί τε τῷ χειρομάκτρῳ, εἶτα καθίζουσι ἐφ᾽ ἑδρῶν. Ὁ τραπεζοκόμος (δαιτρὸς) διασχίζει τὰ ἐδέσ-

Quando paratur convivium, ſuper menſam tapetes et mappa ſternuntur a tricliniariis (ſtratoribus), qui ad hæc orbes, cochlearia, cultros cum fuſcinulis, mappulas, panem cum ſalino apponunt. Fercula in patinis, artocreas in lance inferuntur. Convivæ ab hoſpite inducti lavant manus e gutturnio vel aquali ſuper malluvium vel pelvim, terguntque mantili, tum aſſident ſuper ſedilia. Structor menſæ deartuat dapes et diſtribuit. Ad aſſaturas (inter aſſaturas) embammata in ſcutellis interponuntur. Pincer-

Παρασκευάζω, paro, τὸ συμπόσιον, ου, υ. δεῖπνον, ου, convivium, ἡ τράπεζα, ης, mensa, ὁ τάπης, τος, tapes, ἡ ὀθόνη, ης, mappa, τὸ τρικλινιὸν, ου, triclinium, ὁ ςρωτὴρ, ος, strator, ὁ κύκλος, ου, discus, τὸ κοχλιάριον, ου, cochlear, ἡ μαχαιρὶς, δος, culter, τὸ δίκρανον, ου, fuscinula, τὸ ἐκμάγειον, ου, mappula, τὸ ἁλοδοχεῖον, ου, salinum, τὸ ἔδεσμα, τος, ferculum, ὁ πίναξ, κος, patina, τὸ ἀρτόκρεας, τος, Pastete, τὸ μαζονόμιον, ου, lanx, προσφέρω, infero, ὁ δαιτύμων, ος, conviva, ὁ ἑςιάτωρ, ος, hospes. εἰσάγω, introduco, νίπτω lavo, τὸ χειρόνιπτρον, ου, gutturnium, ὁ πρόχοος, ου, aqualis, τὸ ἀπόνιπτρον, ου, malluvium, ἡ λεκάνη, ης, ὁ πέλυς, pelvis, ἀπομάσσω, abstergo, τὸ χειρόμακτρον, ου mantile, καθίζω, assideo, ἡ ἕδρα, ας, sedile, ὁ τραπεζοκόμος, ου, ὁ δαιτρὸς, ος, structor, διασχίζω,

ματα ϗ διαμερίζει. Ἐπ' ὀπτοῖς (μεταξὺ τῶν ὄπτων) τὰ ἐμβάμματα ἐν παροψίδιας παρακαθίσαντες. Ὁ οἰνοχόος ἐγχεῖ τὸ μέθυ ἐκ προχοΐδος ἢ κανθάρου εἰς σκυφοὺς ϗ πόματα ὑαλᾶ, ἃ ἐν ἀβακεῖ ἐςί, ϗ ὀρέγει τῷ δαιτυμόνι ὃς τοῖς ἑςιάτορι προπίνει.

na infundit temetum ex urceo, vel canthаro vel lagena, in poculà et vitra, quæ in abaco ſunt, et porrigit convivatori, qui hoſpitibus propinat.

discindo, διαμερίζω, distribuo, ὀπτὰ, ῶν, carnes, assae, τὸ ἔμβαμμα, τος, embamma, τὸ παροψίδιον, ου, scutella, παρακαθίςημι, appono, ὁ οἰνοχόος, ου. pincerna, ἐγχέω, infundo, τὸ μέθυ, ος, temetum, ἡ προχοΐς, δος, ὁ κέραμος, ου, urceus, ὁ κάνθαρος, ου, cantharus, ἡ λάγηνος. ου, lagena, ὁ σκύφος, ου, poculum, τὸ πόμα, τος, poculum, ὑάλεος, vitreus, ὁ ἄβαξ, κος, abacus, ὀρέγω, porrigo, προπίνω, propino.

Λινουργική.

Linaria.

54.

Τὸ λίνον ϗ κάνναβις ἐν ὕδατι (ὑδροδόχοις) ἐναποβρέχεται, ϗ συντριβίῳ ξυλίνῳ συντρίβεται, τῶν φλοιῶν ἐκπιπτόντων, εἶτα κτενὶ ξανθικῷ ξαίνεται, δι' οὗ ἡ σύπη χωρίζεται. Τὸ λίνον ὑπὸ τῆς

Linum et cannabis in aquis (lacubus) macerantur et frangibulo ligneo contunduntur, corticibus decidentibus, dein pectine carminatorio carminantur, per quem ſtupa

Τὸ λίνον, ου, linum, ἡ κάνναβις, εος, cannabis, ὁ ὑδροδόχος, ου, lacus, ἐναποβρέχω, macero, συντρίβιον, ου, frangibulum, συντρίβω, contundo, ὁ φλοιὸς, ου, cortex, ἐκπίπτω, decido, ὁ κτεὶς, ενος, pecten, ξανθικὸς, ἡ ὸν, carminatorius, ξαίνω, carmino, ἡ σύπη, ης, stupa, χω-

χερνήτιδος τῷ ἀτράκτῳ περιδεῖται, ἡ τῇ ἀριστερᾷ τὸ νῆμα κατάγει (κατακλώθει) τῇ δεξιᾷ ῥόμβον, ἢ εἰλακατὴν σπόνδυλον ἔχουσαν, περιάγει. Τὰ νήματα ἐκδέχεται ὁ κύλινδρος, ἐξ οὗ εἰς ῥόμβον συνάγεται, ὅθεν αἱ ἀγαθίδες μηρύονται, ἢ δεσμαὶ γίνονται.

separatur. Linum a netrice colo circumligatur, quæ sinistra filum deducit, dextera rhombum, vel fusum, in quo verticillus est, versans. Fila excipit volva, ex qua in alabrum deducuntur, unde glomi glomerantur, vel fasciculi fiunt.

ρίζω, separo, ἡ χερνῆτις, δος, netrix, ὁ ἄτρακτος, ου, colus, περιδέω, alligo, ἡ ἀριστερὰ, ας, sinistra, τὸ νῆμα, ατος filum, κατάγω, traho, κατακλώθω, deduco, ἡ δεξιὰ, ας, dextera, ὁ ῥόμβος, ου, rhombus, ἡ εἰλακατὴ, ης, fusum; ὁ σπόνδυλος, ου, verticulum, ἔχουσαν ab ἔχω, part. praef. περιάγω, verso, ἐκδέχομαι, excipio; ὁ κύλινδρος, ου, volva, συνάγω, deduco, ὁ ῥόμβος, ου, alabrum, ἡ ἀγαθὶς, δος, glomus, μηρύω, glomero, ἡ δεσμὴ, ης, fasciculus.

Hʼ ὕφανσις (ἱστουργία).

Textura.

55.

Ὁ ὑφαντὴς συνάγει εἰς στήμονα τὰς ἀγαθίδας καὶ περικυλινδεῖ αὐτὰς τῷ ἀντίῳ, καὶ καθίζων ἐν τῷ ἱστουργίῳ τοὺς ὑποβάτας ποσὶ καταπιέζει. Ταῖς παρυφαῖς χωρίζει τὸν στήμονα καὶ διαβάλλει τὴν κερκίδα, ἐν

Textor glomos in stamen deducit et circumvolvit eos jugo, et sedens in textrino insilia pedibus calcat. Liciis deducit stamen et trajicit radium, in quo trama est, et pectine densat, atque ita linteum

Ὁ ὑφαντὴς, οῦ, textor, συνάγω, deduco, ὁ στήμων, ος, stamen, περικυλινδέω, circumvolvo, τὸ ἄντιον, ου, jugum, καθίζω, sedeo, τὸ ἱστουργεῖον, ου, textrinum, ὁ ὑποβάτης, ου, insile, ὁ πούς, οδος, pes, καταπιέζω, calco, ἡ παρυφὴ, ης, licium, χωρίζω, secerno, διαβάλλω, traji-

ἢ ἐςὶ ἡ κρόκη, ϗ κτε ὶ (σπάθῃ) πυκ οῖ, ϗ οὕτως σινδόνα (ἱςὸν) ποιεῖ. Οὕτως ποιεῖ ϗ ὁ ταλασιουργὸς τὸ ῥακὸς ἐκ τοῦ ἐρίου.

conficit. Sic facit etiam pannifex pannum ex lana.

cio, ἡ κερκίς, ιδος, radius, ἡ κρόκη, ης, trama, κτεὶς, ενος, υ. σπάθη, ης, pecten, πυκνόω denso, ἡ σινδὼν, ος, linteum, ὁ ἱςὸς, ου, tela, ὁ ταλασιουργὸς, ου, pannifex, τὸ ῥάκος, εος, pannus, τὸ ἔριον, ου, lana.

Ὁ ἱ ς ὸ ς.
Tela.

46.

Αἱ σινδόνες ὑπερεγχυ μένου ὕδατος ἡλιοῦνται, ἕως ἂν λευκαίνωνται. Ἐξ ὧν αἱ ἀκεςρίαι ἐπισκευάζουσι ἱματια λίνεα, τὰ ῥινομάκτρα, δ'ραια, πιλίσκους. Ἃ ῥυπαινόμενα, ὑπὸ τῆς πλυντρίας ὕδατι ἢ τῇ κονιᾳ ϗ τῷ σάπονι πάλιν πλύνεται.

Linteamina superfusa aqua insolantur, donec candefiant. Ex quibus sartrices suunt indusia, muccinia, collaria, galeros. Quæ cum sordidantur, a lotrice aqua aut lixivio et sapone rursus lavantur.

Ὑπερεγχέω, superfundo, ἡλιόω, insolo, λευκαίνω, candefacio, ἡ ἀκέςρια, ας, sartrix τὸ ἱμάτιον λίνεον, ου, indusium, τὸ ῥινόμακτρον, ου, strophium, muccinium, τὸ δέραιον, ου, collare, ὁ πιλίσκος, τὸ πιλίδιον, ου, tegumentum capitis, die Mütze, ῥυπαίνω, sordido, ἡ πλυντρία, ας, lotrix, ἡ κονία, ας, lixivium, τὸ ὁ σάπων, ονος, sapo, πλύνω, lavo.

Ὁ ἀ κ έ ς η ς.
Sartor.

57.

Ὁ ἀκέςης τῇ τομίδι τέμνει (τῇ

Sartor scindit pannum forfice

Ὁ ἀκέςης, ου, sartor, τέμνω, scindo, ἡ ψαλὶς,

ψαλίδι ψαλείζει) τὸ ῥάκος ϗ ῥάπτει τῇ βελόνῃ ϗ νήματι διπλῷ. Ἔπειτα τὰς ῥαφὰς τῷ σιδήρῳ ὁμαλίζει, ϗ οὕτως ποιεῖ ἐσθῆτας γυναικείας, ϛολὰς πτυχωδεῖς, ἐν αἷς κάτωθεν κροσσοὶ ϗ κράσπεδα, χιτῶνας, ἔπειτα τοῖς ἀνδράσι ἀμπεχόνια, χιτῶνας χειριδωτοὺς, θώρακας μετὰ σφαιριδίων ϗ χειρίδων σκελέας ἐνίοτε μετὰ λημνίσκων περιζώματα (σκελέας) χειροθήκας, ἐπενδύματα (ἀμπεχόνια). Οὕτως ϗ ὁ διφθεροποιὸς ἐκ δερμάτων εἵματα δερμάτινα (διφθέρας) κατασκευάζει.

et suit acu et filo duplicato, poftea suturas ferramento complanat; et sic facit vestes, muliebres ftolas, in quibus infra fimbriæ et inftitæ, porro tunicas, viris pallia, togas manicatas, thoraces cum nodulis et manicis, femoralia aliquando cum lemniscis, tibialia, chirothecas, amicula. Sic et pellio ex pellibus veftes pelliceas conficit.

ψαλίδος forfex, ῥάπτω, suo, ἡ βελόνη, ης, acus, τὸ νῆμα, τον, filum, διπλόος, η, ον, duplicatus, ἡ ῥαφὴ, ης, sutura, τὸ σιδήριον, ου, ferramentum, ὁμαλίζω, complano, πλεκτὸς, ὴ, ὸν, plicatus, ὁ χιτὼν, ῶνος, tunica, ὁ κροσσὸς, ου, fimbria, τὸ κράσπεδον, ου, ν. ὤα, ας, instita, τὸ ἀμπεχόνιον, ου, pallium. χιτὼν χειριδωτὸς, toga manicata, ὁ θώραξ, κος, thorax, τὸ σφαιρίδιον, ου, nodulus, ἡ χειρὶς, δος, manica, τὰ περιζώματα, femoralia; ὁ λημνίσκος, ου, lemnisscus, ἡ κνημὶς, δος, ν. ἡ σκέλεα, ας, tibiale, ὁ χειροθήκη, ης, chirotheca, τὸ ἐπένδυμα, τῶν, amiculum, ὁ διφθεροποιὸς, ου, pellio, τὸ δέρμα, ατος, pellis, τὸ εἷμα, ατος, veftis, δερμάτινος, η, ον, pelliceus, διφθέρα, ας, quidquid ex pellibus fit, κατασκευάζω, conficio.

Ὁ σκυτοτόμος.

Sutor.

58.

Ὁ σκυτοτόμος συῤῥάπτει τῷ ὀ-

Sutor consuit subula et filo pi-

Ὁ σκυτοτόμος, ου, σκυτεὺς εός sutor, συῤῥάπτω,

πητίῳ καὶ νῆκατι πισσοκωνήτῳ πρὸς μέτρον (ἰδέαν) τοῦ καλτίου ἐκ σκύτους, ὁ ἄρβηλος (σμίλη) διατέμνεται, κρηπῖδας, ὑποδήματα, ἐν οἷς ἄνω τὸ περιείλημα, κάτω ἡ ἐμβὰς, ἢ ἑκατέρωθι αἱ λαβαὶ ὁράονται, κνημῖδας ἢ ἀσκέρας.

cato juxta modulum calcei ex corio, quod scalpro discinditur, crepidas, calceos, in quibus superne obstragulum, inferne solea et utrinque ansæ videntur, ocreas et perones.

consuo, τὸ ὀπήτιον, ου, subula, τὸ νῆμα, τος, filum, πισσοκώνητος, ου, picatus, τὸ μέτρον, ου, v. ἰδέα, ας, modulus, τὸ κάλτιος, ου, calceus, τὸ σκύτος, εος, corium, ὁ ἄρβηλος, ου. v. σμίλη, ης, scalprum, διατέμνω, discindo, ἡ κρηπὶς, δος, crepida, τὸ ὑπόδημα, των, calceus, τὸ περιείλημα, των, obstragulum, ἡ ἐμβὰς, δος, solea, ἡ λαβὴ, ης, ansa, ὁράω, video, ἡ κνημὶς, ίδος, ocrea, ἡ ἀσκέρα, ας, ἀρβύλη, ης, pero, onis.

Ὁ ὑλουργός.
Faber lignarius.

59.

Τὰ τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν βίον ἐπιτήδεια (τροφὴν ἢ ἱμάτια) ἑωράκαμεν, νῦν ἀκολουθεῖ ἡ οἴκησις αὐτοῦ. Ἐν ἀρχῇ ᾤκουν οἱ ἄνθρωποι ἐν σπηλαίοις, εἶτα ἐν καλιάσι ἢ καλύβαις, ἔπειτα ἢ ἐν σκηναῖς (σκηνώμασι). Τελευ-

Hominis ad vitam necessaria (victum et amictum) vidimus, nunc sequitur domicilium ejus. In principio habitabant homines in specubus, dein in tabernaculis aut tuguriis, tum etiam in tentoriis, demum in domibus. Ligna-

Τὰ πρὸς τὸν βίον ἐπιτήδεια, ad vitam necessaria, ab ἐπιτήδειος, α, ὸν, ἑωράκαμεν, præt. attit. ab ὁράω, video, ἀκολουθέω, sequor, ἡ οἴκησις, εως, domicilium, οἰκέω, habito, τὸ σπήλαιον, ου, specus, ἡ σκηνὴ, ης, tabernaculum, ἡ καλιὰς, δος, tugurium, τὸ σκήνωμα, τος, tentorium, τελευταῖον, postremo, ὁ ξυλοτόμος, ου, lignator, τέμ-

ταῖον ἐν οἰκοῖς. Ὁ ξυλοτόμος τέμνει ϗ καταβάλλει τὰ δένδρα τῇ πελέκει ἢ πρίστῃσι, ἐξ ὧν τὰ φρύγανα μένει. Τὸ ξύλον σφυρᾷ ξυλίνῃ σφήνοι. ϗ ξύλα σχιστὰ συντίθησι. Ὁ ξυλουργὸς πελεκύζει τῇ ῥυκάνῃ τὰ ξύλα, σκινδάλμων ϗ πελεκισμάτων ἀποπηδώντων, ϗ πρίστῃ πρίζει, τοῦ ῥινήματος εἰς γῆν καταπίπτοντος. Ἔπειτα τροχαλίᾳ ἀνέλκει τὴν δοκὸν ἐπὶ τὰ ὑποθήματα ἀγκτῆρσι σιδηροῖς ἐμπεδοῖ, τῇ σταθμῇ σταθμίζει (ὑπογράφει), εἶτα τοίχους συνάπτει, ϗ τὰς δοκοὺς ἥλοις καθηλοῖ.

tor truncat et ſternit arbores securi aut serra, ex quibus sarmenta remanent. Lignum clavosum tudite findit, et ligna fiſſa componit. Faber lignarius asciat ascia ligna, assulis et segmentis decidentibus, et serra serrat, scobe in terram decidente. Poſtea tignum trochlea elevat super cantherios anſis ferreis firmat, amussi lineat, tum parietes compaginat, trabes clavis trabalibus configit.

νω, seco, καταβάλλω, proſterno, ἡ πέλεκυς, εος, securis, τὸ φρύγανον, ου, sarmentum, μένω, maneo, ἡ σφῦρα, ας, tudes, σφηνόω, findo, σχιστός, ἡ, όν, fissus, συντίθημι, compono, πελεκύζω, ascia di seco, ἡ ῥυκάνη, ης, ascia, ὁ ξυλοκόπος, ου, faber lignarius, ὁ σκινδάλμος, ου, assula, τὸ πελέκισμα, τος, segmentum, ἀποπηδάω, desilio, ὁ πριστήρ, ος, serra, πρίζω, serro, τὸ ῥίνημα, τος, scobs, ἀνέλκω, elevo, ἡ et ὁ δοκός, ου, tignum, τὸ ὑπόθημα, τος, cantherius, ἡ τροχαλία, ας, trochlea, ὁ ἀγκτήρ, ος, ansa, σιδήρεος, α, ον, ferreus, ἐμπεδόω, firmo, ἡ σταθμή, ης, amussis, σταθμίζω, v. ὑπογράφω, lineo, ὁ τοῖχος, ου, paries, συνάπτω, compagino, ὁ δοκός, ου, trabs, καθηλόω, clavis configo.

Ὁ τοιχοποιός.

Faber murarius.

60.

Ὁ τοιχοποιὸς τιθῆσι θεμέλιον ϗ

Faber murarius ponit funda-

Τὸ θεμέλιον, ου, fundamentum, τοιχόω, muros,

τοιχοῖ εἴτε ἐκ χαλίκων, οὓς ὁ λιθοκόπος ἐν τῷ λατομίῳ ὀρύττει, ϗ ὁ λιθουργὸς πρὸς μέτρον παρασκευάζει, εἴτε ἐκ πλίνθων ἐκ πηλοῦ ὕδατι ὑγραινομένου παρασκευασθέντων, ϗ ἐν καμίνῳ ὠπτημένων εἶτα σὺν κονιάςρῳ κονίαματι ϗ λευκώματι περιβάλλει.

mentum et ſtruit ſive ex lapidibus, quos lapicida in lapicidina effodit, et latomus ad normam quadrat, ſive ex lateribus ex luto aqua humectato formatis, et in fornace excoctis, dein ope trullæ calce et tectorio veſtit.

struo, ὁ χάλιξ, κος, Bruchstein, ὁ λιθοκόπος, ου, lapicida, τὸ λατόμιον, ου lapicidina, ὀρύττω, effodio, ὁ λιθουργὸς, ου, latomus, τὸ μέτρον, ν. κάνων, ος, norma, παρασκευάζω, adapto, ὁ πλίνθος, ου, later, ἡ ψάμμος, ου, arena, ὁ πηλὸς, ου, lutum, ἐντρίβω, intero, καμίνος, ου, fornax, ὠπτημένος, coctus, part. perf. ab ὀπτάω, coquo κονιάςρον, ου, trulla, τὸ κονίαμα, τος, tectorium, περιβάλλω, vestio.

Ὁ Οἶκος.

Domus.

61.

Πρὸ τῆς θύρας προπυλαιόν ἐςὶν. Ἡ θύρα ὑπόθυρον ἔχει ϗ ὑπέρθυρον ϗ ἀμφοτέρωθι παραςάδας, ἐκ δεξιᾶς ςρόφιγγες εἰσὶν, ἐφ᾽ ὧν ἡ θύρα κρέμαται, ἐξ ἀριςερᾶς τὸ κλεῖθρον ἐςὶν ἢ μοχλὸς. Ἐν οἴκῳ αὐλὴ ἐ-

Ante januam veſtibulum eſt. Janua limen habet, et superliminare et utrinque poſtes, a dextera cardines sunt, e quibus porta pendet; a ſiniſtra clauſtrum eſt, aut peſſulus. Sub æde cavædium eſt, in quo pavimen-

Ἡ θύρα, ας, janua, τὸ προπύλαιον, ου, vestibulum, τὸ ὑπόθυρον, ου, liminare, τὸ ὑπέρθυρον, ου, superliminare, ἡ παραςὰς, δὸς, postis, ἡ ςρόφιγξ, γος, cardo, τὸ κλεῖθρον, ου, claustrum, ὁ μοχλὸς, ου, pessulus, ἡ αὐλὴ, ης, cavædium, τὸ ἔδαφος, εος, pavimentum, σύγκειμαι, componor, ὁ ςύλος, ου, columna, ςηλόω, firmo, τὸ περι-

ςὶν, ἐν ᾗ τὸ ἔδαφος ἐκ λίθων συγκείμενον, ςύλοις ἐςηλωμένον, ἐν οἷς τὸ περιςύλιον (περικιὼν) ϗ ἡ βάσις ἐςί. Διὰ κλιμάκων ϗ κοχλιδίων εἰς τὰ ὑπερῷα εἴσοδος ἐςὶν (ἀναβαίνομεν). Ἔξωθεν φαίνονται θυρίδες ὑαλιναὶ ϗ κιγκλίδες, προβολαὶ, γεισσώματα ϗ ἀντηρίδες (ςηρίγματα, πρὸς τὸ ςηρίζεσθαι τοὺς τοιχοὺς. Ἐν τῷ ἀνωτάτῳ τέγος ἐςὶ, τοῖς κεραμοῖς ἢ σχιδάξιν ἐςεγασμένον, αἵτινες ταῖς δοκίσι, ὡς ἐκεῖνοι ταῖς δοκοῖς ἐπίκειν-ται. Τῷ ςεγεῖ πρόσκειται ὁ ῥαντὴρ, τόπος ἄνευ ςεγοῦς (τὸ μεσαύλιον) ὕπαιθρον, ὀνομάζεται. Ἐν τῷ ςέγει προςέγεια ϗ κορωνίδες εἰσὶν.

tum ex lapidibus compofitum, columnis fultum, in quibus periftylium et bafis eft. Per scalas et cochlidia in superiores contignationes adscensus est (ascendimus). Extrinsecus apparent fenestræ et cancelli, pergulæ, suggrundia et fulcra ad fulciendos muros. In summo tectum eft, tegulis vel scandulis tectum, quæ tigillis, ut illæ (tegulæ) tignis incumbunt. Tecto adhæret ftillicidium, locus fine tecto (atrium) subdiale dicitur. In tecto mæniana et coronides sunt.

ςύλιον, ου, Kapital, ἡ βάσις, εος, basis, ἡ κλιμὰξ, κὸς, scala, ὁ κοχλίδιον, ου, scala in gyrum ducta, τὸ ὑπερῷον, ου, superior contignatio, ἡ εἴσοδος, ου, aditus, ἀναβαίνω ascendo, θυρὶς, δος, ὑαλινος, ἡ, ὀν, fenestra vitrea, ἡ κιγκλὶς, δος, cancelli, ἡ προβολὴ, ης, pergula, τὸ γείσσωμα, τος, suggrundium, ἡ ἀντερὶς, ἰδος, ν. τὸ ςήριγμα, τος, fulcrum, ςηρίζω, fulcio, ὁ τοῖχος, ου, murus, ἀνώτατος, η, ον, summus, ab ἄνω, supra, τὸ τέγος, εος, tectum, ὁ κέραμος, ου, tegula, ἡ σχιδὰξ, κος, scandula, ςεγάζω, tego, ἡ δοκὶς, δος, tigillum, ἡ δόκος, ου, tignum, ἐπίκειμαι, incumbo, πρόσκειμαι, adjaceo, ὁ ῥαντὴρ, ῆρος, stillicidium, τὸ ςεγὸς, εος ν. ους, tectum, ὑπαιθρὸς, α, ον, subdialis, τὸ προςέγιον, ου, maenianum, ἡ κορωνὶς, δος, coronis.

Ὁ σιδηρεύς.

Faber ferrarius.

62.

Ὁ σιδηρεὺς ἐν σιδηρείῳ τῇ φύσῃ φυσᾷ τὸ πῦρ, ἣν τῷ ποδὶ ἀνέλκει (καὶ πιέζει) καὶ οὕτως μαλάττει τὸν σίδηρον, εἶτα δράττει αὐτὸν τῷ λαβιδίῳ, τίθησιν ἐπ' ἄκμονι καὶ τύπτει τῇ σφύρᾳ, ὅθεν σπινθῆρες ἐξάττουσι, καὶ οὕτως ἧλοι, ὅπλαι, κανθοί, ἁλύσεις, ἐλάσματα, κλεῖθρα μετὰ κλειδῶν, στρόφιγγες παρασκευάζονται. Τὰ ἐκπυρούμενα σιδήρια ἀποσβέννυουσιν ἐν ληνῷ.

Faber ferrarius in uſtrina inflat ignem folle, quem pede attollit (calcat), atque ita emollit ferrum, dein prehendit illud forcipe, ponit super incudem et cudit malleo, unde ſtricturæ exiliunt, et ſic clavi, soleæ, canthi, catenæ, laminæ, seræ cum clavibus, cardines conficiuntur. Candentia ferramenta reſtinguit in lacu.

Τὸ σιδήρειον, ου, uſtrina, ἡ φύσα, ης, follis, φυσάω, inflo, ἀνέλκω, attollo, καταπιέζω, calco, μαλάττω, emollio, δράττω, prehendo, τὸ λαβίδιον, ου, forceps, ὁ ἄκμων, ονος, incus, τύπτω, cudo, ἡ σφύρα, ας, malleus, ὁ σπινθήρ, ος, ſtrictura, ἐξάττω, exilio, ὁ ἧλος, ου, clavus, ἡ ὁπλὴ, ης, solea, ὁ κανθος, ου, canthus, ἡ ἅλυσις, εος, catena, τὸ ἔλασμα, τος, lamina, τὸ κλεῖθρον, ου, sera, ἡ κλεῖς, δος, clavis, ἡ στρόφιγξ, γος, cardo, παρασκευάζω, conficio, ἐκπυρόω, candefacio, ἀποσβέννυμι, reſtinguo, ὁ ληνός, ου, lacus.

Ὁ κιστοποιὸς καὶ ὁ τορευτής.

Scriniarius et Tornator.

63.

Ὁ κιστοποιὸς τὰς σανίδας σκεπάρνῳ

Arcularius asseres runcina e-

Ἡ σανὶς, δος, asser, τὸ σκέπαρνον, ου, runcina, πε-

πελεκᾷ ἐν πλακὶ καὶ ὁμαλίζει τῷ τρυπάνῳ τρυπᾷ, τῇ μαχαιρίδι γλύφει, ταῖς περόναις ἑνοῖ, καὶ κόλλῃ κολλᾷ, καὶ ἐκπονεῖ πλακάς, τραπέζας, κισίδας. Ὁ τορνευτὴς ἐφ' ὑποβάτου καθήμενος τορνεύει τῷ τόρνῳ ἐν τορνευτικῷ βαθρῷ σφαιρὰς, κονοὺς, εἰκόνια καὶ ἄλλα ὅμοια τορεύματα.	dolat in tabula et deplanat, terebra terebrat, cultro sculpit, subscudibus combinat, et glutine glutinat, et facit tabulas, mensas, ciſtas. Tornio inſili sedens, tornat torno in tornatorio scamno globós, conos, icunculas et alia ſimilia toreumata.	λεκάω, edolo, ἡ πλάξ, κος, tabula, ὁμαλίζω, deplano, τὸ τρύπανον, ου, terebra, τρυπάω, terebro, ἡ μαχαιρίς, ίδος, culter, γλύφω, sculpo, ἡ περόνη, ης, subscus, ἑνόω, combino, ἡ κόλλα, ης, gluten, κολλάω, glutino, τράπεζα, ης, mensa, ἡ κίςις, δος, et κίςη, cista, ὁ ὑποβάτης, ου, insile, τορνεύω, torno, ὁ τόρνος, ου, tornus, τορνευτικὸς, ή, όν, ad tornaturam pertinens, τὸ βαθρὸν, ου, scamnum, ἡ σφαίρα, ας, globus, ὁ κονὸς, ου, conus, τὸ εἰκόνιον, ου, icuncula, τὸ τόρευμα, τος, toreuma.

Ὁ κεραμεύς.
Figulus.

64.

Ὁ κεραμεὺς καθήμενος πλάττει ἐπὶ τῷ τροχῷ ἐκ πηλοῦ (ἐξ ἀργίλλου) χύτρας κρώσσου, τριπόδας παροψίδας, ποίκιλα κεράμια, ςαμνοὺς, πώματα. Εἶτα σκληρύνει αὐτὰ ἐν καμίνῳ καὶ περι-	Figulus sedens fingit super rota ex argilla ollas, urceos, tripodes, patinas, vasa teſtacea, fidelias, opercula. Poſtea durefacit ea in furno et obducit lithar-	Κάθημαι, sedeo, πλάττω, fingo, ὁ τρόχος, ου, rota, ὁ πήλος, ου, lutum, ὁ ἄργιλλος, ου, argilla, ἡ χύτρα, ας, olla, ὁ κρωσσὸς, ου, urceus, ἡ πάροψις, δος, patina, τὸ σκεῦος, ος, vas, κεράμιος, α, ον, testaceus, ὁ ςαμνὸς, ου, fidelia, τὸ πῶμα, τος, operculum, σκληρύνω, durefacio, περι-

βάλλει λιθαργύρω. Χύτρα κατακλωμένη κεραμοὺς δίδωσι.

gyro. Olla fracta dat teſtas.

βάλλω, obduco, ὁ λιθάργυρος, ου, lithargyrum, κατακλάω, confringo. ὁ κέραμος, ου, testa, δίδωμι, do.

Τὰ μέρη τοῦ οἴκου.

Partes domus.

65.

Ὁ οἶκος εἰς μυχοὺς διαμερίζεται, ταῦτ᾽ ἐςὶ, αὐλὴ, προκοίτιον, ὑπόκαυςον, μαγείριον ταμεῖον, δειπνοτήριον, κάμαρα, κοιτὼν μετὰ προσοικοδομηθείσης εὐμαρίας. Οἱ κόφινοι συμφέρουσι τῷ μετακομίζειν τὰ χρήματα. Αἱ κιβωτοὶ, αἵ τινες κλειδὶ διανοίγονται, τῷ τηρεῖσθαι αὐτὰ, (συμφέρουσι). Ὑπὸ τοῦ ςεγοῦς ἐςὶ τὸ ὑπερῷον, ἐν τῷ προαυλίῳ τὸ φρέαρ, ςαθμὸς μετὰ βαλανείου. Ὑπὸ τοῦ οἴκου οἰνοθήκη ἐςί.

Domus in conclavia dispertitur quae sunt atrium, anterior thalamus, hypocauſtum, culina, cella penuaria, coenaculum, camera, cubiculum cum adſtructa latrina. Corbes serviunt transferendis rebus, arcæ, quæ clave aperiuntur, illis servandis. Sub tecto eſt pavimentum, in area puteus, ſtabulum cum balneo, sub domo cellare eſt.

Ὁ μυχὸς, ου, conclave, διαμερίζω, divido, ἡ αὐλὴ, ης, atrium, τὸ προκοίτιον, ου, prothalamus, τὸ ὑπόκαυςον, ου, hypocauſtum, τὸ μαγείριον, ου, culina, τὸ ταμεῖον, ου, cella penuaria, τὸ δειπνοτήριον, ου, cœnaculum, ἡ κάμαρα, ας, camera, ὁ κοιτὼν, ος, cubiculum, προσοικοδομέω, adſtruo, ἡ εὐμαρία, ας, latrina, συμφέρω, conduco, μετακομίζω, transfero, τὸ χρῆμα, τος, res, ἡ κιβωτὸς, ου, arca, ἡ κλεὶς, δὸς, clavis, διανοίγω, aperio, τηρέω, servo, τὸ ςέγος, εος, tectum, τὸ ἔδαφος, εος pavimentum, τὸ προαύλιον, ου, area, τὸ φρέαρ, τος, puteus, ὁ ςαθμὸς, ου, ſtabulum, τὸ βαλανεῖον, ου, balneum, ἡ οἰνοθήκη, ης, cellare.

Τὸ ὑπόκαυςον καὶ ὁ κοιτών.

Hypocaustum et dormitorium.

66.

Τὸ ὑποκαυςὸν ἔχει ἐπάνω τὸ φάτνωμα, κάτωθεν τὸ ἔδαφος (οὖδας) σανιδωθὲν ἢ ψηφοθετούμενον, καὶ τέσσαρας τοίχους τάπησι ἢ ζωγραφήμασι κοσμουμένους, θυρίσιν ὑαλίναις φωτίζεται καὶ τῇ καμίνῳ θερμαίνεται. Τὰ τοῦ ὑποκαύςου χρηςήρια (χρήματα ἀναγκαῖα) ταῦτα ἐςὶ, θράνοι, ἕδραι, τράπεζαι μετὰ τῶν τραπεζοφόρων καὶ ὑποποδίων, καὶ ὑποςρώματα, ἀλλὰ δὴ καὶ πίνακες γραφικοὶ προσαρτῶνται. Πρὸς τὸ ἡδέως κοιμᾶσθαι ἐςὶν ἐν εὐναςηρίῳ λέκτρον ἐπὶ τῶν τῆς κλίνης πλευρῶν καὶ τοῦ φόρμου σισύραις καὶ ςρώμναις

Hypocaustum supra habet lacunar seu laquear, infra autem pavimentum tabulatum aut tessellatum, et quatuor parietes, tapetibus aut picturis ornatos. fenestris illuminatur, et fornace calefit. Hypocausti utensilia (res necessariæ) hæc sunt: scamna, sellæ, mensæ cum fulcris et scabellis, item culcitræ, etiam tapetia appenduntur. Ad suaviter cubandum est in dormitorio lectus in spondis super stramentum, lodicibus et stragulis stratus.

Τὸ ὑποκαυςὸν, ου, conclave, quod calefieri potest, calefactorium, alias, balneum sudatorium, ἐπάνω, supra, τὸ φάτνωμα, ατος, lacunar, κάτωθεν, infra,, a parte inferiori, τὸ ἔδαφος, εος, γ. τὸ οὖδας, ab inusit. οὖδος, εος, pavimentum, solum, σανιδόω, tabulo, are, ἢ, vel, ψηφοθετέω, tessello, are, lapidibus aut tabulis quadratis insternere, ὁ τοῖχος, ου, murus, paries, ὁ τάπης, ητος, tapes vel tapetium, τὸ ζωγράφημα, pictura, κοσμέω, orno, ἡ θυρὶς ὑαλινὴ, fenestra, φωτίζω, illumino, θερμαίνω calefacio, τὸ χρηςήριον, ου, utensile, χρῆμα, τος, ἀναγκαῖος, α, ον, res necessaria, ὁ θράνος, ου, scamnum, ἡ ἕδρα, ας, sella, τὸ τραπεζοφόρον, ου, fulcrum mensae, τὸ ὑποπόδιον, ου, scabellum, τὸ ὑπόςρωμα, τος, culcitra, τάπης, ητος, tapes, προσαρτάω, appendo, ἡδέως, suaviter, κοιμάομαι, dor-

(ὑποςρώμασι) ἐςρωμένον. Τὸ ὑπαυχένιον ὑπὸ τῆς κεφαλῆς ἐςίν. Ἡ κλίνη τῷ κωνοπείῳ περικαλύπτεται. Ἡ οὐρητρὶς τῇ τῆς κιςίδος ἐκκενώσει συμφέρει (ἀναγκαῖα ἐςί).

Cervical sub capite eſt. Lectus conopeo contegitur. Matula levandæ vesicæ inservit (necessaria eſt).

mio, τὸ εὐναςήριον, ου, dormitorium, τὸ λέκτρον, ου, ἡ κλίνη, ης, lectus, τὸ πλεῦρον, sponda, ὁ φορμὸς, ου, stramentum, ἡ σισύρα, ας, lodix, ἡ ςρωμνὴ, ης, ν. τὸ ὑπόςρωμα, τος, stragulum, ςρώννυμι, sterno, τὸ ὑπαυχένιον, ου, cervical, τὸ κωνώπειον, ου, conopeum, περικαλύπτω, tego, ἡ οὐρητρὶς, ίδος, matula, ἡ κιςὶς, ίδος, vesica, ἐκκένωσις, εος, exinanitio.

Τὰ φρέατα.

Putei.

67.

Ὅπου πηγαὶ ὑςεροῦσι, φρέατα ἐξορύττεται, καὶ τῷ χείλει (ἄμβωνι), περιβάλλεται, ἵνα μή τις ἐμπίπτῃ. Ἐκ τούτων ἀρύεται τὸ ὕδωρ κάλπαις ξυλίναις, αἵτινες ἐκ καμάκος ἢ σχοίνου ἢ ἁλύσεος κρέμανται, ἢ κηλωνείῳ ἢ ῥόμβῳ ἢ κυλίνδρῳ λαβὴν

Ubi fontes deficiunt, putei effodiuntur, et crepidine circumdantur, ne quis incidat. Ex his hauritur aqua ſitulis ligneis, quæ ex pertica vel fune vel catena pendent: aut tollenone aut girgillo, aut cylindro manubrium habente,

Ἡ πηγὴ, ης, fons, ὑςερέω, desum, ἐξορύττω, effodio, τὸ χεῖλος, εος, ν. ὁ ἄμβων, ωνος, crepido, περιβάλλω, circumdo, ἐμπίπτω, incido, ἀρύω haurio, ἡ κάλπη, ης, situla, ὁ κάμαξ, κος, pertica, σχοῖνος, ου, funis, ἡ ἅλυσις, εος, catena, κρέμαμαι, pendeo, τὸ κηλώνειον, ου, tolleno, ὁ ῥόμβος, ου, girgillus, ὁ κύλινδρος, ου, cylinder, ἡ λαβὴ, ης, manubrium,

ἔχοντι, ἢ τρόχῳ, ἢ ἀλλὰ μὴν ἀντλίᾳ ἀρυέται.

aut rota, aut antlia.

ὁ τρόχος, ου, rota, ἀντλία, ας, antlia.

Ὁ ἱππὼν (Τὸ ἱπποϛάσιον).
Equile.

68.

Ὁ ἱπποκόμος, ἐκβάλλει τὴν κόπρον ἐκ του ἱπποϛασίου, τῷ κήμῳ προσδεῖ τὸν ἵππον εἰς τὴν φατνὴν, εἰ δὲ ϛομιὰς (δύσφιμος) ἐϛὶ, τῷ φίμῳ φιμόει. Εἶτα ὑποϛρώννυσι (nempe τὸ ϛρῶμα). Τὸν βρωμὸν (ἀκροσπελὸν) λικμητηρίδι λικμᾷ, ὃν τοῖς ἀχύροις μίγνυσι, ϗ ἐκ φορβοκιϛίδος λαμβάνει, ϗ τούτῳ, ὡς ϗ τῷ χόρτῳ, τρέφει ϗ ποτίζει τὸν ἵππον. Εἶτα ῥακεῖ ἀπομάττει, ξυϛρίδι ἀποξύει, τῷ ἀμφίμαλλῳ ϛρώννυσι, ϗ

Stabularius ejicit fimum ex ſtabulo, capiſtro ligat equum ad præsepe, aut si mordax eſt, fiscella conſtringit. Dein ſubſternit (nempe ſtramen.) Avenam vanno ventilat, quam paleis miscet, et ex pabulatoria ciſta depromit, et hac, ut et foeno pascit equum, et ad aquam ducit. Tum panno abſtergit, ſtrigili depectit, gausape inſternit, et incipit soleas, an

Ὁ ἱπποκόμος, ου, ſtabularius, equiso, onis. ἐκβάλλω, ejicio, ἡ κόπρος, ου, ν. ὁ πέλεθος, ου, fimus equorum. τὸ ἱπποϛάσιον, ου, ſtabulum, ὁ κήμος, ου, capiſtrum, δέω, alligo, ἡ φατνὴ, ης, præsepe, ὁ ϛομιὰς, ου, ν. δυσφίμος, ου, mordax, ὁ φίμος, ου, fiscella, φιμόω, fiscella conſtringo, ὑποϛρώννυμι, subſterno, τὸ ϛρῶμα, ατος, ſtramen, ὁ βρωμὸς, ου, ὁ ἀκροσπελὸς, ου, avena, ἡ λικμητηρὶς, ίδος, vannus, τὸ ἄχυρον, ου, palea, ἡ φορβοκιϛὶς, ίδος, pabulatoria ciſta, λαμβάνω, accipio, ὁ χόρτος, ου, fœnum, τρέφω, pasco, ποτίζω, potu reficio, τὸ ῥάκος, εος, pannus, ἀπομάττω, abſtergo, ἡ ξυϛρὶς, ίδος, ſtrigilis, ἀποξύω, depecto, ὁ ἀμφίμαλλος, ου, gausape, ϛρώννυμι, inſterno, ἐρωτάω,

ἐφορᾷ τὰς ὁπλὰς, εἰ ὁ σίδηρος βεβαίοις ἔτι ἥλοις συνάπτεται.

ferrum firmis adhuc clavis adhæreat.

inspicio, ἡ ὁπλή, ης, solea, ὁ σίδηρος, ου, ferrum, βέβαιος, α, ον, firmus, συνάπτομαι, alligor, adhæreo.

Ὁ πυτινοπλόκος.

Vietor (Doliarius.)

69.

Ὁ πυτινοπλόκος περιζώνιον ἔχων ποιεῖ ἐκ τῶν λύγων ἐπὶ θρανοῦ τῇ μαχαιρίδι δύο λαβὰς ἐχούσῃ κύκλους, ϗ ἐκ ξύλου σκινδάλματα (σανίδια). Ἐκ τῶν σανιδίων κατασκευάζει κάδους, βίκους μετὰ διπλασίου πυθμένος. Εἶτα λήνους, λουτῆρας (ἀσμίνθους), τριμόδια ϗ κάλπας (καλπίδας) μεθ᾽ ἑνὸς πυθμένος, εἶτα κύκλοις συνδεῖ, οὓς διὰ τοῦ κρωπίου λυγοῖς λυγίζει ϗ τῇ σφύρᾳ ϗ τριπτῆρι συναρμόζει.

Vietor, præcinctorium habens, facit ex colurnis super scamnum scalpro, duo manubria habente, circulos, et ex ligno aſſulas. Ex aſſulis conficit dolia, cupas cum duplici fundo. Tum lacus, labra, trimodia et ſitulas cum uno fundo: poſtea circulis ligat, quos ope vietoriæ falcis viminibus viet et tudite ac tudicula aptat.

Τὸ περιζώνιον, ου, præcinctorium, ὁ λύγος, ου, vimen, virga, bacillus, ὁ θρανὸς, ου, scamnum, ἡ μαχαιρὶς, δος, ν. ὁ κοπεὺς, εος, scalprum, ἡ λαβὴ, ης, manubrium, ὁ κύκλος, ου, circulus, τὸ σκίνδαλμα, τος, ν. σανίδιον, ου, assula, κατασκευάζω, conficio, ὁ κάδος, ου, dolium, ὁ βῖκος, ου, cupa, διπλάσιος, α, ον, duplex, ὁ πυθμὴν, ενος, fundus, ὁ λῆνος, ου, lacus, ὁ λουτὴρ, ος, ν. ὁ ἄσμινθος, ου, labrum, τὸ τριμόδιον, ου, trimodium, ἡ κάλπη, ης, κάλπις, δος, situla, συνδέω, ligo, τὸ κρωπίον, ου, falx victoria, ὁ λύγος, ου, vimen, λυγίζω, vincio, ἡ σφύρα, ας, malleus, tudes, ὁ τριπτὴρ, ος, tudicula, συναρμόζω, apto.

Ὁ σχοινοπλόκος καὶ ὁ ἱμαντουργός.

Reſtio et Lorarius.

70.

Ὁ σχοινοπλόκος συμπλέκει τοὺς σχοίνους τῇ τοῦ τροχίσκου κινήσει ἐκ στύπης ἢ καννάβεως, ἣ περιβάλλει ἑαυτὸν, οὕτως γίνονται πρῶτον σχοίνια καὶ σχοινοὶ, εἶτα καλῶες (οἶσα). Ὁ ἱμαντουργὸς σχίζει ἐκ τῆς βύρσης βοείους ἱμάντας, χαλίνους, ζωνὰς, ζωστῆρας, σάκκια, ἱπποπήρας.

Reſtio contorquet funes rotulæ agitatione ex ſtupa vel cannabi, qua circumdat ſeipſum: ſic fiunt primum funiculi et reſtes, tandem rudentes. Lorarius ſcindit ex corio bubulo lora, frenos, cingulos, balteos, crumenas, hipperas.

Συμπλέκω, contorqueo, ὁ τρόχισκος, ου, rotula, ἡ κίνησις, εος, agitatio, ἡ στύπη, ης, stupa, ἡ κάνναβις, εος, cannabis, περιβάλλω, circumdo, γίνομαι, fio, τὸ σχοίνιον, ου, funiculus, ὁ σχοῖνος, ου, restis, ὁ κάλως, ωος, ν. τὸ οἶσον, ου, rudens, σχίζω, scindo, ἡ βύρσα, ης, corium, βόειος, α, ον, bubulus, ὁ ἱμὰς, αντος, lorum, ὁ χαλινὸς, ου, frenum, ἡ ζώνη, ης, cingulus, ὁ ζωστὴρ, ος, balteus, τὸ σάκκιον, ου, crumena, ἱπποπήραι, ων, hipperae.

Ὁ ὁδοιπόρος.

Viator.

71.

Ὁ ὁδοιπόρος βαστάζει ἐπὶ τῶν ὤμων ἐν ἀσκοπήρᾳ, ἅ τινα ἡ πήρα ἢ μάρσιπιον) χωρῆσαι οὐ δύνα-

Viator portat humeris in bulga, quæ vel funda vel marſupium capere non poteſt; la-

Βαστάζω, porto, ὁ ὦμος, ου, humerus, ἡ ἀσκοπήρα, ας, bulga, ἡ πήρα, ας, pera, saccus, τὸ μαρσίπιον, ου, marsupium, χωρέω, capio, δύναμαι, possum,

ται, διφθέρα καλύπτεται, βακτηρίαν χειρὶ ἔχει πρὸς στήριγμα (ἣ στηρίζεται), χρειάντ' ἔχει ἐφοδίου, ὡσαύτως πίστου ϰ εὐφραδοῦς συνοδοιπόρου. Τῆς ἀτράπου χάριν οὐ χρὴ τῆς ὁδοῦ παρατρέπεσθαι, εἰ μὴ τρίβος ἐστὶ τετριμμένη. Τὰ ἄνοδα ϰ ἄμφοδα ἀπατηλὰ (ἐστὶ), ϰ εἰς δυσχωρίας ἀπατᾶ (ἄγει) οὕτως ϰ αἱ τρίβοι ϰ τὰ ἄμφοδα. Ἐρωτησάτω οὖν (ὁ ὁδοιπόρος) τοὺς ἀπαντῶντας, ποῖ χρὴ βαδίζειν, ϰ φυλαξάτω ἀπὸ τῶν λῃστῶν ϰ τῶν κλήπτων, ὡς ἐν τῇ ὁδῷ, οὕτως ϰ ἐν τῷ ξενοδοχείῳ, ὅπου νυκτερεύει.

cerna tegitur, baculum manu tenet, quo se fulciat, opusque habet viatico, ficut et fido et facundo comite. Semitæ gratia non oportet a via regia deflectere, nifi callis fit tritus. Avia et bivia fallacia (sunt), et in salebras seducunt (agunt); ficetiam tramites et compita. Interroget ergo (viator) obvios, qua oporteat ire, et caveat a praedonibus atque furibus, ut in via, sic in diversorio, ubi pernoctat.

ἡ διφθέρα, ας. lacerna, καλύπτω, tego, βακτηρία, ας, baculus, ὑποστήριγμα, τος, fulcimentum, στηρίζω, fulcio, χρεία, ας, opus, τὸ ἐφόδιον, ου, viaticum, πιστὸς, ἡ, ον, fidus, εὐφραδής, εος, facundus. ὁ συνοδοιπόρος, ου, comes, ἡ ἄτραπος, ου, semita, χρὴ, oportet, ἡ ὁδὸς, ου, via regia, παρατρέπομαι, deflecto, τρίβος, ου, callis. τρίβω, tero, ἄνοδος, ου, avius, ἄμφοδος, ου, bivium, ἀπατηλὸς, ἡ, ὸν, fallax, ἡ δυσχωρία, ας, salebra, ἀπατάω, fallo, ἄγω, duco, ago, ἡ τρίβος, trames, ἄμφοδος, τὸ ἄμφοδον, ου, compitum, ἐρωτάω, interrogo, ἀπαντάω, obviam eo, ποῖ χρὴ, ubi oportet, βαδίζω, eo, φυλάσσω, caveo, ὁ λῃστὴς, οῦ, latro, ὁ κλήπτης, ου, fur, τὸ ξενοδοχεῖον, ου, diversorium, νυκτερεύω pernocto, οὗ, ὅπου ubi.

Ὁ ἱππεύς.

Eques.

72.

Ὁ ἱππεὺς τῷ ἵππῳ ἐπιτίθησι τὸ ἐφίππιον καὶ ὑποζώννυσι αὐτὸν ζωςῆρι, ςρώννυσι τε τῷ ἐπινωτίῳ, κοσμεῖ αὐτὸν φαλάροις καὶ κεφαλοδέσμῳ, προςερνιδίῳ καὶ ὑπουρίδι, εἶτα ἐπιβαίνει τοῦ ἵππου, ἀναβολεῦσι ςηρίζεται, τῇ ἀριςερᾷ τὴν ἡνίαν τοῦ σιελιςηρίου λαμβάνει, ἥτινι τὸν ἵππον χαλιναγωγεῖ, τοῖς πλέκτροις κεντεῖ, τῇ μάςιγι παρορμᾷ, καὶ τῇ ἐπιςομίδι εἴργει. Αἱ ἱπποπῆραι ἀπὸ τῆς τοῦ ἐφιππίου κεραίας κρέμανται, αἷς οἱ πυροβόλοι ἐντίθενται. Ὁ ἱππεὺς χλαμύδι περιβάλλεται, ὁ τρίβων κατόπισθεν συνδεῖται. Ὁ ἡμεροδρόμος ὡς τάχιςα ἱππεύει.

Eques imponit equo ephippium, succingit illum cingulo, insternit etiam dorsuale, ornat illum phaleris et frontali, antilena et ostilena, dein inscendit equum, stapedibus fulcitur; sinistra lorum fren capit, quo equum moderatur; calcaribus pungit, flagello incitat, et post omide coercet Hippoperae ex ephippii apice pendent, quibus sclopi imponuntur. Eques chlamyde circumdatur; lacerna a tergo alligatur Veredarius celerrime equitat.

Ἐπιτίθημι, impono, τὸ ἐφίππιον, ου, ephippium, ὑποζώννυμι, succingo, ὁ ζωςὴρ, ος, cingulum, τὸ ἐπινώτιον, ου, dorsuale, κοσμέω, orno. τὰ φάλαρα, phalerae, ὁ κεφαλόδεσμος, frontale, τὸ προςερνίδιον, ου, antilena, ἡ ὑπουρὶς, ιδος, postilena, ἀναβολεὺς, ος, stapes. ςηρίζω, firmo, fulcio, ἡ ἀριςερὰ, ας. sinistra, ἡ ἡνία, ας, habena. τὸ σιελιςήριον, ου, frenum. λαμβάνω, capio, χαλιναγωγέω, moderor, τὸ πλέκτρον, ου, calcar, κεντέω, pungo, ἡ μάςιξ, γος, flagellum, παρορμάω, incito, ἡ ἐπιςομὶς, δος, postomis, εἴργω, coerceo, ἡ κεραία, ας, apex, κρέμαμαι, pendeo, ὁ πυροβόλος, ου, sclopus, ἐντίθημι, impono, ἡ χλαμὺς, δος, chlamys, περιβάλλω, circumdo, ὁ τρίβων, ωνος, lacerna, κατόπισθεν, a tergo, συνδέω, alligo, ὁ ἡμεροδρόμος, ου, veredarius, ταχὺς, εῖα, ὺ, celer, ἱππεύω; equito.

Τὰ ὀχήματα.

Vehicula.

73.

Τῷ ἑλκήθρῳ ὀχούμεθα ἐπὶ τῆς χίονος ϗ παγετοῦ. Ὄχημα ἕνα τρόχον ἔχον μονοτρόχος λέγεται, δύο τρόχους ἔχον ὄχος, τεσσάρας τρόχους ἔχον ἀμάξα ἢ ἅρμα ἐςί. Τὰ μέρη τῆς ἀμάξης ταῦτα ἐςίν: Ὁ ῥύμος, ζύγος, συνάφειαι, τοίχοι, εἶτα ἄξονες, περὶ ὧν οἱ τρόχοι τρέχονται, οἷς πασσάλοι ϗ ἐπίβολοι ἐπιβάλλονται. Ἡ βάσις τοῦ τρόχου ἐςὶν ἡ χοινικὶς, ἐξ ἧς ιβ΄. (τ. ἐ. δώδεκα) κνημίαι ἐξέρχονται. Ταύτας συνέχει ὁ κύκλος, ἓξ ἀψίσιν, καὶ τοσούτοις κανθοῖς συντεθεὶς. Τῇ ἀμάξῃ κόφινοι καὶ ταῤῥοὶ ἐπιτίθενται.

Traha vehimur super nivibus et glacie. Vehiculum, unam rotam habens, pabo dicitur; duas rotas habens carrus, quatuor rotas habens, currus; qui vel sarracum vel plauſtrum eſt. Partes currus sunt: temo, jugum, compages, spondae, tum axes, circa quos rotae currunt, quibus paxilli et obices praefiguntur. Baſis rotae eſt modiolus, ex quo duodecim radii exeunt. Hos continet orbile, sex abſidibus et totidem canthis compoſitum. Currui corbes et crates imponuntur.

Τὸ ἕλκηθρον, ου, traha, ὀχέω, veho, ὁ χίων, ονος, nix, ὁ παγετὸς, ου, glacies, ὁ τρόχος, ου, rota, ὁ μονότροχος, ου, pabo, ὁ ὄχος, ου, carrus, ἡ ἄμαξα, ης, sarracum, τὸ ἅρμα, τος, plauſtrum, τὸ μέρος, εος, pars, ὁ ῥύμος, ου, temo, ὁ ζύγος, ου, jugum, ἡ συνάφεια, ας, compages, ὁ τοίχος, ου, sponda, ὁ ἄξων, ος, axis, τρέχω, curro, ὁ πάσσαλος, ου, paxillus, ὁ ἐπίβολος, ου, obex, ἐπιβάλλω, praefigo, ἡ βάσις, εος, basis, ἡ χοινικὶς, δος, modiolus, ιβ΄, duodecim, ἡ κνημία, ας, radius, ἐξέρχομαι; exeo, συνέχω, contineo, ὁ κύκλος, ου, orbile, ἡ ἀψὶς, ιδος, absis, ὁ κάνθος, ου, canthus, συντίθημι, compono, ὁ κόφινος, ου, corbis, ὁ ταῤῥὸς, ου, crates.

Η' ἡνιοχεία.

Aurigatio.

74.

Ὁ ἡνιοχεὺς πάριππον τῷ ἐπισεσαγμένῳ συζεύγνυσι πρὸς τὸν ῥύμον, τοῦ ἑλκίου ἐκκρεμαμέναις ἁλύσεσι ἢ ἵμασι. Εἶτα ἐπὶ τοῦ σεσαγμένου καθίζει, ϗ τοὺς πρόσθεν πρὸ ἑαυτοῦ μάστιγι ἐλαύνει, καὶ εὐθύνει τοῖς σχοίνοις. Τὸν ἄξονα χρίει τῷ ὀξυγγίῳ ἐκ σκεύους τὸ ὀξύγγιον συνέχοντος, ϗ κατέχει τὸν τρόχον ἐν ἀποκρήμνῳ καταβάσει τροχοπέδῃ, ϗ οὕτως ἡνιοχεῖ ἐπὶ τῶν ἁρματοτροχιῶν. Οἱ δυνασταὶ ἑξίππῳ, ὀχοῦνται (χρῶνται) ϗ ὑπὸ δυοῖν ἡνιόχοιν, ἐν ἁμάξῃ, ἥτις λαμπήνη καλεῖται, ἄλλοι δί-

Auriga parippum sellario conjungit ad temonem, ex helcio dependentibus catenis vel loris. Deinde sellarium conscendit et antecessores ante se agitat scutica, et flectit funibus. Axem ungit axungia ex vase axungiam continente, rotam in praecipiti descensu sufflamine cohibet, et sic aurigatur per orbitas. Magnates sejugibus vehuntur (utuntur), et a duobus rhedariis in pensili curru, qui carpentum vocatur: alii bijugibus in essedo. Arcerae et lecticae a duobus equis por-

Ὁ ἡνιοχεὺς, εος, auriga, ὁ πάριππος, ου, parippus, ἐπισεσαγμένος, ου, sellarius, συζεύγνυμι, conjungo, ὁ ῥύμος, ου, temo, τὸ ἕλκιον, ου, helcium, ἐκκρέμαμαι, dependeo, ἡ ἅλυσις, εος, catena, ὁ ἵμας, αντος, lorum, καθίζω, sedeo, ὁ πρόσθεν, anterior, ἐλαύνω, ago, ἡ μάστιξ, ιγος, scutica, εὐθύνω, moderor, ὁ σχοίνος, ου, funis, ὁ ἄξων, ονος, axis, χρίω, ungo, τὸ ὀξύγγιον, ου, axungia. τὸ σκεῦος, εος, vas, συνέχω, contineo, κατέχω, cohibeo, ὁ, ἡ ἀπόκρημνος, ου, præceps, ἡ καταβάσις, εος, descensus, ἡ τροχοπέδη, ης, sufflamen, ἐπέχω, contineo, ἡνιοχέω, aurigor, ἡ ἁρματοτροχία, ας, orbita, ὁ δυναστὴς, ου, magnas, τὸ ἕξιππον, ου, sejuges, ὀχέω, veho, χράομαι, utor, ὁ, ἡνίοχος, ου rhedarius, ἁμάξα, ης, currus, ἡ λαμπήνη, ης, currus pen-

φροις ἐν ῥηδίῳ. Τὰ φόρεια καὶ ἀνακλιντήρια ἀπὸ δυοῖν ἵπποιν βαςάζεται. Ἐν ἀβάτοις τόποις (ὄρεσι) ἀνθ' ἁμαξῶν σαγμαρίοις χρῶνται.

tantur. In inviis locis (montibus) loco curruum clitellariis jumentis utuntur.

silis, pilentum, ὁ δίφρος, ου, bijuges, τὸ ῥήδιον, ου, essedum, τὸ φόρειον, ου, arcera, τὸ ἀνακλιντήριον, ου, lectica, ἕλκω, traho, ἄβατος, ον, invius, τόπος, ου, locus, τὸ ὄρος, εος, mons, ἀντὶ, loco, τὸ σαγμάριον, ου, clitellarium jumentum, χράομαι, utor.

Ἡ ἐπακτρίς.

Navis actuaria.

75.

Ἡ ἐπακτρὶς ἐςὶ μονήρης, ἢ διήρης, ἢ τριήρης, ἢ τετραήρης (μίαν, ἢ δύο, ἢ τρεῖς, ἢ τέσσαρας ἔχει τῶν κωπῶν τάξεις). Ἐν ταύτῃ οἱ πρόσκοποι ἐπὶ τῶν σελμάτων παρὰ τοὺς σκάλμους καθίζοντες, καὶ τὸ ὕδωρ ταῖς κώπαις ἀπελαύνοντες, ἐρέσσουσι. Ὁ πρωρεὺς ἐν τῇ πρώρᾳ ἑςήκει, ὁ ναύκληρος ἐν πρύμνῃ καθίζει, καὶ τὸ ἐφόλκαιον συντείνει, καὶ οὕτως ἡ ναυτιλία κυβερνᾶται.

Navis actuaria eſt uniremis, vel biremis, vel triremis, vel quadriremis (unum vel duos, vel tres vel quatuor habet remorum ordines). In hac remiges super tranſtra ad scalmos sedentes et aquam remis pellentes, remigant. Proreta in prora ſtat; gubernator in puppi sedet et clavum tenet, et ſic navigium gubernatur.

Μονήρης, εος, uniremis, διήρης, εος, biremis, τριήρης, εος, triremis, τετραήρης, εος, quadriremis, ὁ πρόσκοπος, ου, ν. ὁ ἐρέτης, ου, remex, τὸ σέλμα, τος, transtrum, ὁ σκάλμος, ου, scalmus, paxillus, ad quem remus alligatur, καθίζω, sedeo, ἡ κώπη, ης, remus, ἀπελαύνω, pello, ἐρέσσω, remigo, ὁ πρωρεὺς, εος, proreta, ἡ πρώρα, ας, prora, ἑςήκω, sto, ὁ ναύκληρος, ου, gubernator, ἡ πρύμνη, ης, puppis, τὸ ἐφόλκαιον, ου, clavus, κυβερνάω, guberno, ἡ ναυτιλία, ας, navigium.

Η φορτηγός.

Navis oneraria.

76.

Τὸ πλοῖον οὐ κώπαις· ἀλλὰ μόνῃ τῶν ἀνέμων δυνάμει ἐλαύνεται. Ἐν τούτῳ ὁ ἱςὸς κύκλωθεν ἐπὶ τοῦ πλοίου πέρατος τοῖς σχοινοῖς ἐςηριγμένος καθιςάνεται, ᾧτινι αἱ κεραίαι ὡς ταύταις ἱςία ἐφάπτεται, ἅτινα πρὸς τὸν ἄνεμον ἐκτείνεται, καὶ σχοινοῖς κινεῖται. Τὰ ἱςία ἐςὶν ὁ ἀρτεμὼν, δολὼν καὶ ὁ ἐπίδρομος. Ἐν τῇ πρύμνῃ σημεῖον ἐκτίθεται. Ἐν τῇ πρώρῃ τὸ ἔμβολον ἐςὶν. Ἐν τῷ ἱςῷ σκοπὴ (φάρος) ἐςὶ, καὶ ἐν τοῦ ἱςοῦ κορυφῇ τὰ ἀπλούςρια, τοὺς ἀνέμους ἐνδείξαντα. Τῇ ἀγκύρᾳ τὸ πλοῖον κατέχεται. Βολίδι ὁ βυθὸς διερευνᾶται Ο (πε-

Navigium non remis, sed sola ventorum vi pellitur. In hoc malus undique ad navis oram funibus firmatus erigitur, cui antennæ, ut his vela annectuntur, quæ ad ventum expanduntur et versoriis moventur. Vela sunt artemon, dolon et epidromus. In puppi vexillum exponitur. In prora roſtrum, in malo specula eſt; et in mali faſtigio apluſtre ventos indicans. Anchora navis ſiſtitur. Bolide profunditas exploratur, in tabulatis (navigantes) vectores deambulant. Nautæ per navis foros curſitant;

Τὸ πλοῖον, ου, navigium, μόνος, η, ον, solus, ὁ ἄνεμος, ου, ventus. ἡ δύναμις, εος, vis, ἐλαύνω, pello, ὁ ἱςος, ου, malus, κύκλωθεν, undique. τὸ πέρας τος, ora, ὁ σχοῖνος, ου, funis, ςηρίζω, firmo, καθιςάνω, erigo. ἡ κεραία, ας, antenna, τὸ ἱςίον, ου, velum, ἐφάπτω, alligo, annecto, ἐκτείνω, expando, ὁ σχοῖνος, ου, versoria, κινέω, moveo, ὁ ἀρτεμὼν, ονος. artemon, ὁ δολὼν, ονος, dolon, ὁ ἐπίδρομος, ου, epidromus. τὸ σημεῖον, ου, vexillum, ἐκτίθημι, expono, τὸ ἔμβολον, ου, rostrum navis, ἡ σκοπὴ, ης, ν. ὁ φάρος, ου, specula, ἡ κορυφὴ, ης, fastigium, τὰ ἀπλούςρια, ων, aplustre. ἐνδείκω, ἐνδείκνυμι, indico, ἡ ἄγκυρα, ας, anchora, κατέχω, detineo, sisto, ἡ βολὶς, δος, bolis, ὁ βυθὸς, ου, profunditas, διερευνάω, exploro, πελαγίζω, navigo, σανίδες, ων, ν. τὸ κατάςρωμα, τος, tabu-

λαγίζοντες) ἐπιβάται ἐπὶ τῶν σανίδων (καταςρωμάτων) περιπατοῦσι. Οἱ ναῦται ἐπὶ τῶν τοῦ πλοίου παρόδων διατρέχουσι, καὶ οὕτως τὰ πελαγὴ πλέονται.

et sic maria trajiciuntur.

lata, περιπατέω, deambulo. ὁ ναύτης, ου, nauta, ὁ πάροδος, ου, forus, διατρέχω, cursito, τὸ πέλαγος, εος, mare, πλέω, navigo.

Ἡ ναυαγία.

Naufragium.

77.

Α'έλλης ἐξαίφνης ἀνιςαμένης, συνέλκουσι οἱ ναῦται τὰ ἱςία, ἵνα μὴ ἡ ναῦς τοῖς σκοπέλοις προσράττηται, ἢ εἰς τὰ βραχέα ἐμπίπτη. Εἰ τὸν κίνδυνον ἐκφεύγειν οὐ δύνανται, ναυαγοῦσιν. Τότε οἴκτιςα ἀπολοῦνται οἱ ἄνθρωποι, αἱ ἐμπορίαι, καὶ πάντα, ἃ ἐν τῇ νηὶ ἐςὶν οὐδὲ ὀφείλει τὶ τῷ κάλῳ ἐκβληθεῖσα ἡ ἱερὰ ἄγκυρα. Τινὲς σώζονται εἴτε

Procella subito exoriente, contrahunt nautæ vela, ne navis scopulis allidatur, aut in brevia incidat. Si periculum effugere non possunt, naufragium patiuntur. Tunc miserrime, pereunt homines, merces, et omnia quae in navi sunt: nec prodest quidquam rudente jacta sacra anchora. Quidam servantur vel in tabula, vel

Ἡ ἄελλα, ης, procella, ἐξαίφνης, repente, ἀνίςαμαι, exorior, συνέλκω, contraho, τὸ ἱςίον, ου, velum, ὁ σκόπελος, ου, scopulus, προσράττω, allido, τὰ βραχέα, ων, brevia, um, ἐμπίπτω, incido, ὁ κίνδυνος, ου, periculum, ἐκφεύγω, effugio, δύναμαι, possum, ναυαγέω, naufragium patior, οἴκτιςα, miserrime, ἀπόλλυμι, pereo, ἡ ἐμπορία, ας, merx, ἡ ναῦς, νηὸς, navis, ὀφείλω, prosum, ὁ κάλος, ου, rudens, ἐμβάλλω, injicio, ἱερὸς, α, ον, sacer, ἡ ἄγκυρα, ας, anchora, σώζω, servo, ὁ πίναξ, κος, tabu-

ἐν τινὶ πίνακι, εἴτε ἐν σκαφιδίῳ ἐκνηχόμενοι. Μέρος τῶν ἐμπορειῶν ἅμα τῶν νεκρῶν ταῖς ἄκταις ὑπὸ τοῦ πελάγους προσβάλλεται.

in scapha enatando. Pars mercium cum mortuis ad littora maris defertur.

la, τὸ σκαφίδιον, ου, scapha, ἐκνήχομαι, enato, μέρος, εος, pars, νεκρὸς, ου, mortuus, ἡ ἀκτὴ, ης, littus; τὸ πέλαγος, εος, mare, προσβάλλω, ejicio.

Ἡ πόλις.

Urbs.

78.

Ἐκ πόλλων οἴκων γίνεται κώμη ἢ κωμόπολις, ἢ πόλις, αἵ τινες (τουτέστι ἡ κωμόπολις· καὶ ἡ πόλις) τείχεσι, χαρακώματι, χώμασι καὶ χάραξι ὀχυροῦνται καὶ περιβάλλονται. Ἐντος τῶν τειχῶν ὀπισθοτείχιον ἐστὶν, ἔξω δὲ ἡ τάφρος. Ἐπὶ τῶν τειχῶν πρόβολοι εἰσὶ καὶ πύργοι, αἱ σκοπαὶ ἐν ὑψηλοῖς τόποις εἰσίν. Ἐκ τοῦ προαστείου εἰς τὴν πόλιν εἴσοδός ἐστι διὰ τῆς πύλης ἐπὶ τῆς

Ex multis domibus fit vicus, vel pagus, vel oppidum, vel urbs, quae (nempe oppidum et urbs) muris, vallo, aggere et vallis muniuntur et cinguntur. Intra muros pomoerium eſt, extra vero foſſa. In moenibus propugnacula et turres, speculae in editioribus locis sunt. Ex suburbio in civitatem ingreſſus eſt per portam super pontem. Porta habet ca-

Πολὺς, ἡ, ὺ. multus, ἡ κώμη, ης, vicus, pagus, ἡ κωμόπολις, εος, ν. τὸ φρούριον, ου, oppidum, τὸ τεῖχος, εος, moenia, τὸ χαράκωμα, τος, vallum, τὸ χῶμα, τος, agger, ὁ χάραξ, κος, vallus, ὀχυρόω, munio, τὸ ὀπισθοτείχιον, ου, pomoerium, ἡ τάφρος, ου, fossa, ὁ πρόβολος, ου, propugnaculum, ὁ πύργος, ου, turris, ἡ σκοπὴ, ης, specula, ὑψηλος, η, ον, altus, ὁ τόπος, ου, locus, τὸ προαστεῖον, ου, suburbium, εἴσοδος, ου, ingressus, ἡ πύλη, ης, porta, ἡ γεφύρα, ας, pons, ὁ καταρράκτης, ου, catarracta, τὸ ζεῦγμα, τος, στρεπτὸς, ἡ, ὸν, pons versatilis, αἱ κλεῖδες,

γεφύρας. Ἡ πύλη ἔχει καταῤῥάκτας, ζεῦγμα στρεπτὸν, δικλίδας, κλεῖθρα, καὶ βλῆτρα, ὡς καὶ τὰ μόχλια (ἀναφορέας). Ἐν προαστείοις εἰσὶ κηποὶ καὶ οἰκίαι πρὸς ἡδονὴν, ὡς καὶ τὰ κοιμητήρια.

tarractas, pontem versatilem, valvas, claustra et repagula, ut et vectes. In suburbiis sunt horti et suburbana ut et coemeteria.

ων, valvæ, τὸ κλεῖθρον, ου, claustrum, τὸ βλῆτρον, ου, repagulum, τὸ μόχλιον, ου, ν. ἀναφορεὺς, εος, vectis, ὁ κῆπος, hortus, ἡ ἡδονὴ, ης, voluptas, τὸ κοιμητήριον, ου, coemeterium.

Τὰ ἐνδότερα τῆς πόλεως.

Interiora urbis.

79.

Ἐντὸς τῆς πόλεως πλατεῖαι εἰσὶ λιθόστρωτοι, ἀγοραὶ ἐν τισὶ πόλεσι αἰθούσας ἢ στοὰς ἔχουσαι, καὶ οἱ στένωποι. Δημόσια οἰκοδομήματα ἐστιν· ἐν μέσῳ τῆς πόλεως ὁ ναὸς, ἡ σχολὴ, τὸ βουλευτήριον, τὸ ἐμπόριον, ἀμφὶ τὰ τείχη καὶ πύλας ἡ ὁπλοθήκη, ὁ σιτοβολὼν, πανδοχεῖα, ὀπτανεῖα καὶ τὰ καπήλεια, τὸ θέατρον, τὸ νοσοκο-

Intra urbem plateae sunt stratae, fora, in quibusdam civitatibus porticus habentia, et angiportus. Publica aedificia sunt: In medio urbis templum, schola, curia, domus mercaturae, circa muros et portas armamentarium, granarium, diversoria, popinae, et cauponæ, theatrum, nosodochium. In recessibus cloacae

Ἐνδότερος, α, ον, interior, ἡ πλατεῖα, ας, platea, λιθόστρωτος, ον, lapidibus stratus, ἡ ἀγορὰ, ας, forum, ἡ αἰθοῦσα, ης, στοὰ, ᾶς, porticus, ὁ στένωπος, ου, angiportus, δημόσιος, α, ον, publicus, τὸ οἰκοδόμημα, τος, ædificium, ὁ ναὸς, ου, templum, ἡ σχολὴ, ης, schola, τὸ βουλευτήριον, ου, curia, τὸ ἐμπόριον, ου, domus mercaturæ, τὸ τεῖχος, εος, murus, ἡ ὁπλοθήκη, ης, armamentarium, ὁ σιτοβολὼν, νος, granarium, τὸ πανδοχεῖον, ου, diversorium, τὸ ὀπτανεῖον, ου, po-

μεῖον. Ἐν ἀποπάτοις ἀφεδρῶνές καὶ τὸ δεσμοτήριον. Ἐν πρώτῳ πύργῳ ὡρολόγιόν ἐςι καὶ τῶν φυλάκων οἴκησις. Ἐν πλατείαις φρέατά ἐςι. Ὁ ποταμὸς ἢ τὸ ῥεῖθρον τὴν πόλιν διαῤῥοῦν συμφέρει πρὸς τὸ τὸν ῥύπον ἀφαίρεσθαι. Ἡ ἀκρόπολις ἐν ἄκρῳ τῆς πόλεως τόπῳ ἐςί.

et carcer. In primaria turre horologium eſt et vigilum habitatio. In plateis putei sunt. Fluvius vel rivus, urbem perfluens, ad sordes auferendas confert. Arx in summo urbis loco eſt.

pina, τὸ καπήλειον, ου, caupona, τὸ θέατρον, ου, theatrum, τὸ νοσοκομεῖον, ου, nosodochium, ὁ ἀπόπατος, ου, recessus, ὁ ἀφεδρών, ος, cloaca, τὸ δεσμοτήριον, ου, cuſtodia, πρῶτος, η, ον, primarius, πύργος, ου, turris, τὸ ὡρολόγιον, ου, horologium, ὁ φύλαξ, κος, habitatio. τὸ φρέαρ, ατος, puteus, ὁ ποταμὸς, ου, fluvius, τὸ ῥεῖθρον, ου, rivus, διαῤῥέω, interfluo, ὁ ῥύπος, ου, sordes, ἀφαίρεω, aufero, συμφέρω, confero, ἡ ἀκρόπολις, εος, arx, ἄκρος, α, ον, summus, ὁ τόπος, ου, locus.

Παλαιαὶ αἱ τῶν κακούργων τιμωρίαι.

Antiqua maleficorum supplicia.

80.

Οἱ κακοῦργοι διὰ τῶν ῥαβδούχων ἐκ τῆς φυλάκης, οὗ βασανίζονται, εἰς τιμωρίας τόπον εἰσάγονται, ἢ τῷ ἵππῳ ἕλκονται. Οἱ κλέπται ὑπὸ τοῦ δημίου ἀνακρεμῶνται ἐν τῷ ςαυρῷ, οἱ μοι-

Malefici perlictores e carcere, ubi torquentur; ad supplicii locum ducuntur; vel equo trahuntur. Fures a carnifice suspenduntur e patibulo. moechi decollantur, homi-

Ὁ κακοῦργος, ου, maleficus, ἡ τιμωρία, ας, supplicium, ὁ ῥαβδοῦχος, ου, lictor, ἡ φυλακὴ, ης, carcer, οὗ, ubi, βασανίζω, torqueo, εἰσάγω, duco, ἕλκω, traho, ὁ κλέπτης, fur, ὁ δήμιος, ου, carnifex, ἀνακρεμάομαι, suspendor, ὁ ςαυρὸς, ου, patibulum, ὁ μοῖχος, ου, moechus, ἀ-

χαι ἀποκεφαλίζονται. Οἱ ἀνθρωποκτόνοι, λησαὶ καὶ πειρᾶται ἢ τροχισθέντες τῷ τρόχῳ ἐπιτίθενται, ἢ σκόλοπι ἐμπηγνυνται. Αἱ ςρίγες παλαι ἐπὶ τῆς πυρας κατεπιήθοντο. Τίνες πρὶν τὸ ἀναιρέσθα τὴν γλῶτταν ἐκτέμνονται, ἢ ἐπὶ τε ἐγκάλου τῆς χεῖρος ςεροῦνται, ἢ ταῖς πυράγραις καίονται. Ζωῆ δωρούμενοι ἐξαρθροῦνται, τῷ ὄνῳ ἐπιτίθενται, ὠτοτέμνονται, ῥαβδίζονται, καυτηριάζονται, πρὸς τὰς τριήρεις ἀποπέμπονται, ἢ εἰς τὴν ἀϊδίαν φυλάκην κατακρίνονται. Οἱ προδόται (ἔχθροι τῆς πατρίδος) τεθρίππῳ διασπῶνται.

cidae, latrones et piratae vel crurifragio plexi rotae mponúntur vel palo infiguntur. Lamiæ olim super rogum cremabantur. Quidam, prius quam vita privantur, elinguantur aut su per cippum manu mutilantur aut forcipibus uruntur. Vita donati luxantur, afino imponuntur, auribus truncantur, virgis caeduntur, ftigmate notantur, ad triremes relegantur, vel ad perpetuum careerem damnantur. Perduelles (inimici patriae) quadrigis discerpuntur.

ἀποκεφαλίζω, decollo, ὁ ἀνθρωποκτόνος, ου, homicida, ὁ λήσης, ου, latro, ὁ πειράτης, ου, pirata. τροχίζω, crurifragio plecto, ἐπιτίθημι, impono. ὁ σκόλοψ, ος, palus, ἐμπήγνυμι, infigo, ἡ ςρὶξ, γος, strix, πάλαι, olim, ἡ πύρα, ας, rogus, καταπρήθω, comburo, ἀναίρω, tollo e vita, τὴν γλῶτταν ἐκτέμνω, elinguo, ὁ ἔγκαλος, ου, ν. ἡ ποδάκη, ης, cippus, ςερέω, privo, ἡ πυράγρα, ας, forceps, καίω, uro, δωρέομαι, dono, ἐξαρθρόω, luxo, ὁ ὀνὸς, ου, asinus, ὠτοτέμνω, auribus trunco, ῥαβδίζω, virgis caedo, καυτηριάζω, stigmate noto, ἡ τριέρης, εος, triremis. ἀποπέμπω, relego, as, ἀΐδιος, α, ον, perpetuus, ἡ φυλάκη, ης, carcer. κατακρίνω, damno, ὁ προδότης, ου, perduellis, ὁ ἐχθρὸς, ου, hostis, ἡ πατρὶς, δος, patria, τεθρίππος, ου, quatuor equis junctus, διασπάω, discerpo.

Τὰ μέτρα καὶ ςαθμοὶ.

Mensurae et pondera.

81.

Τὰ συνεχῆ τῇ ὠλένῃ μετροῦμεν, τὰ δίυγρα τῷ χοΐ, τὰ ξηρὰ μεδίμνῳ. Τὴν βαρύτητα ταλάντοις καὶ ςαχάνῃ (ςρατῆρι) πειρῶμεν. Ἐν ςατῆρι πρῶτόν ἐςιν ὁ ζύγος, ἐν μέσῳ τοῦ ζυγοῦ ὁ ἄξων. ἄνωθεν ἡ λαβὴ (τὸ ἡμιζύγιον), ἐν ᾗ ὁ κάνων κινεῖται, ἀμφοτέρωθι πλάςιγγες εἰσὶ, τῶν σχοινίων ἐκκρεμώμεναι. Τὸ ἡμιζύγιον (ὁ ςαθμὸς) τὰ ἐν ὄγκῳ κρεμώμενα ςαθμίζει. Τὸ βάρος ἐξ ἐναντίας σημαίνει (ἐνδείκνυσιν), εἰ εἰσοςάθμια ἐςιν, ἢ μή.

Continua metimur ulna, liquida congio, arida medimno. Gravitatem rerum ponderibus et libra experimur. In libra primo eſt jugum, in medio jugi axiculus, superius agina, in qua examen se agitat, utrinque lances sunt, funiculis dependentes; ſtatera in unco pendentia ponderat; Pondus ex dopoſito indicat, utrum aequilibrium ſit, nec ne.

Ὁ, ἡ συνεχὴς, έος, continuus, ἡ ὠλένη, ης, ulna, μετρέω, metior, δίυγρος, α, ον, liquidus, ὁ χοῦς, οος, congius, ξηρὸς, ρα, ον, aridus, ὁ μέδιμνος ου, medimnus, ἡ βαρύτης, ητος, gravitas, τὸ τάλαντον, ου, pondus, ἡ ςαχάνη, ης, ν. ὁ ςάτηρ, ος, bilanx. πειράω, experior, ὁ ζύγος, ου, jugum: ὁ ἄξων, ος, axiculus, ἡ λαβὴ, ης, ν. τὸ ἡμιζύγιον, ου, agina, ὁ κάνων, ος. examen, κινέω, agito, ἡ πλαςὶγξ, ος, lanx, τὸ σχοινίον, ου, funiculus, ἐκκρεμάομαι, dependeo, τὸ ἡμιζύγιον, ου, ὁ ςαθμὸς, ου, statera, ὁ ὄγκος, ου, uncus, ςαθμίζω, pondero, τὸ βάρος, εος, pondus, ἐξ ἐναντίας, ex opposito, σημαίνω, ν. ἐνδείκνυμι, indico, τὸ ἰσοςαθμία, ας, aequilibrium.

Ἡ ταφή.

Sepultura.

82.

Οἱ νεκροὶ πάλαι κατεπρήθοντο, καὶ ἡ σποδὸς ἐν ςαμνῷ ἐτηρεῖτο. Ἡμεῖς τίθεμεν τοὺς νεκροὺς ἡμῶν εἰς σοροίτην καὶ εἶτα εἰς φέρετρον καὶ ἐκφέρομεν αὐτοὺς σὺν πόμπῃ νομιζομένῃ πρὸς τὸ κοιμητήριον, οὗ, τῶν ἱερῶν τελεσθέντων, ὑπὸ τῶν νεκροφόρων εἰς τάφον εἰσφέρονται (θάπτονται), καὶ χῶμα αὐτοῖς ἐπιβάλλεται. Ὁ τάφος τραπέζῃ καλύπτεται, καὶ μνημείοις καὶ ἐπιταφίοις κοσμεῖται. Ὅταν ἡ ἐκφορὰ γίνεται (ὁ νεκρὸς ἐκφέρεται), τὰ ἐπικήδια ᾄδεται, καὶ οἱ κώδωνες κρούονται.

Mortui olim cremabantur, et cineres in urna servabantur. Nos ponimus mortuos in loculo et dein in feretro, et efferimus cum pompa consueta ad coemeterium, ubi sacris absolutis a vespillonibus in sepulcrum inferuntur (sepeliuntur), et humus eis injicitur. Sepulcrum cippo tegitur, atque monumentis et epitaphiis ornatur. Cum funus procedit (mortuus effertur), hymni funebres cantantur, et campanae pulsantur.

Νεκρὸς, α, ον, mortuus, καταπρήθω, comburo, ἡ σποδὸς, ου, cinis, ὁ, ἡ, ςάμνος, οῦ, urna, τηρέω, servo, τίθημι, pono, ὁ σόρος, ου, ἡ σοροίτη, ης, loculus, τὸ φέρετρον, ου, feretrum, ἐκφέρω effero, ἡ πόμπη, ης, νομιζόμενος, η, ον, pompa consueta, τὸ κοιμητήριον, coemeterium, τελέω, finio, ὁ νεκροφόρος, ου, vespillo, ὁ τάφος, ου, sepulcrum, θάπτω, sepelio, τὸ χῶμα, τος, humus, ἐπιβάλλω, injicio, ἡ τράπεζα, ης, cippus, καλύπτω, tego, τὸ μνημεῖον, ου, monumentum, τὸ ἐπιτάφιον, ου, epitaphium, κοσμέω, orno, ἡ ἐκφορὰ, ας, funebris elatio, ὁ κώδων, ος, campana, κρούω pulso.

